

ROMÂNIA

Acord de asistență tehnică pentru consolidarea sistemului de asigurare a calității în învățământul superior din România (P157508)

Livrabilul 3.1.

Draft Recomandări pentru metodologia de evaluare externă a instituțiilor de învățământ superior și instrumentele de management asociate

Iulie 2019

Acest raport a fost transmis în cadrul *Acordului de servicii de asistență tehnică rambursabile pentru consolidarea sistemului de asigurare a calității în învățământul superior din România*, semnat la data de 24 iulie 2017 între Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare. Raportul corespunde Livrabilului nr. 3.1 din acest acord.

Declarație de declinare a responsabilității

Acest raport este un produs al Băncii Internaționale de Reconstrucție și Dezvoltare / Banca Mondială. Constatările, interpretarea și concluziile exprimate în acest raport nu reflectă în mod necesar punctele de vedere ale Directorilor Executivi ai Băncii Mondiale sau ale guvernelor pe care le reprezintă. Grupul Băncii Mondiale nu garantează acuratețea datelor cuprinse în acest raport.

Acest raport nu reprezintă în mod necesar poziția Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Declarație privind drepturile de autor

Raportul intră sub incidența drepturilor de autor. Copierea și/sau transmiterea acestei lucrări sau a unor părți ale acestuia fără permisiune poate reprezenta o încălcare a legislației în vigoare.

Pentru a obține permisiunea de a copia sau republica orice parte a acestui document, vă rugăm să transmiteți o solicitare către: (i) Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (Bd. Mărăști nr. 59, București, România); sau (ii) Grupul Băncii Mondiale din România (Str. Vasile Lascăr, nr. 31, et. 6, sector 2, București, România).

Mulțumiri

Acest raport a fost realizat de o echipă de experți în învățământ superior, condusă de Fabrice Henard și formată din Rafael Llavori de Micheo și Iring Wasser, Romina Miorelli, Manuela Rădulescu și Iulia Mărieș (Experți internaționali și locali), sub coordonarea Alinei Sava (Task Team Leader, Specialist educație) și a Mariane Moarcăș (Specialist senior educație). În raport sunt cuprinse contribuțiile aduse de echipa ARACIS, coordonată de Emilia Gogu, sub conducerea asigurată de Iordan Petrescu, Președinte ARACIS și de Cristina Ghițulică, Vicepreședinte ARACIS.

Echipa apreciază în mod deosebit îndrumarea și sprijinul general furnizate de Roberta Malee Bassett (Global Lead pentru învățământul terțiar), Harry Patrinos (Practice Manager) și Tatiana Proskuryakova (Manager de Țară pentru România și Ungaria) pe tot parcursul implementării activității.

Echipa dorește totodată să-și exprime recunoștința față de toți participanții la discuțiile din cadrul focus grupurilor și la interviurile derulate pe parcursul acestei activități.

Cuprins

CUPRINS	3
ABREVIERI ȘI ACRONIME.....	4
INTRODUCERE	5
1. FUNDAMENTARE.....	5
2. SISTEMUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DIN ROMÂNIA: PROGRES ȘI PROVOCĂRI.....	6
3. SISTEMUL ROMÂNESC ACTUAL DE ASIGURARE A CALITĂȚII	11
4. UN NOU CADRU DE AC ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DIN ROMÂNIA: MATURIZARE SAU SCHIMBARE?	13
5. METODOLOGIA REVIZUITĂ PROPUȘĂ PENTRU EVALUAREA EXTERNĂ ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR DIN ROMÂNIA	19
PARTEA 1. - METODOLOGIA PENTRU EVALUAREA INSTITUȚIONALĂ ȘI EVALUAREA PROGRAMELOR DE STUDII.....	22
1.1. EVALUAREA INSTITUȚIONALĂ.....	22
1.2. EVALUAREA PROGRAMELOR DE STUDII	23
1.3. STANDARDE DE CALITATE PENTRU EVALUAREA INSTITUȚIONALĂ	27
1.4. STANDARDE DE CALITATE PENTRU ACREDITAREA PROGRAMELOR DE STUDII.....	47
ANEXE.....	57
I. MODEL DE RAPORT DE EVALUARE	57
II. SINTEZA DOMENIILOR, CRITERIILOR, STANDARDELOR DE CALITATE ȘI INDICATORILOR DE PERFORMANȚĂ PENTRU EVALUAREA INSTITUȚIONALĂ	61
PARTEA 2. - LINII DIRECTOARE PRIVIND ASIGURAREA INTERNĂ A CALITĂȚII.....	70
2.1. INTRODUCERE	70
2.2. SCOPUL ȘI PRINCIPIILE LINIILOR DIRECTOARE	72
2.3. LINII DIRECTOARE GENERALE PENTRU ASIGURAREA INTERNĂ A CALITĂȚII.....	75
2.4. CONDIȚII DE CREARE A UNUI SISTEM DE ASIGURARE INTERNĂ A CALITĂȚII	80
2.5. RECOMANDĂRI PENTRU IMPLEMENTAREA LINIILOR DIRECTOARE PENTRU ASIGURAREA INTERNĂ A CALITĂȚII	82
PARTEA 3. - MANUALUL EXPERTILOR EVALUATORI	84
3.1. COMISIA DE EXPERTI EVALUATORI	84
3.2. VIZITA DE EVALUARE.....	87
3.3. ÎNTOCMIREA RAPORTULUI COMISIEI DE EXPERTI EVALUATORI.....	89
GLOSAR	97

Abrevieri și acronime

AC	Asigurarea calității
AEC	Asigurarea externă a calității
AIC	Asigurarea internă a calității
Analiză SWOT	Analiză care facilitează identificarea punctelor tari, a punctelor slabe, a oportunităților și amenințărilor
ANC	Autoritatea Națională pentru Calificări
ANOSR	Alianța Națională a Organizațiilor Studențești din România
ARACIS	Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior
BFUG	Grupul de monitorizare a Procesului Bologna
BM	Banca Mondială
CE	Comisia Europeană
CEAC	Comisia pentru Evaluarea și Asigurarea Calității
CNC	Cadrul Național al Calificărilor
CNEAA	Consiliul Național de Evaluare și Acreditare Academică
CNFIS	Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior
DAC	Departamentul de Asigurare a Calității
ECTS	Sistemul european de acumulare și transfer al creditelor de studii
EFP	Educație și formare profesională
SEÎS	Spațiul European al Învățământului Superior
ENQA	Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
EQAR	Registrul European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
IIS	Instituție (instituții) de învățământ superior Instituție de învățământ superior - termen generic care definește un furnizor de servicii educaționale - universitate/mediu academic/institut/școală sau echivalent, autorizat să funcționeze în mod provizoriu
INS	Institutul Național de Statistică
IS	Învățământ Superior
IOSUD	Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Doctorat
IOSUM	Instituție Organizatoare de Studii Universitare de Masterat
IP	Indicator de performanță
ISBN	Număr internațional standardizat al cărții, un cod internațional de identificare a cărților
ISSN	Număr de serie standard internațional, un cod internațional de identificare a publicațiilor seriale
MEN	Ministerul Educației Naționale
Min.	Nivel minim acceptabil cu privire la îndeplinirea standardelor și indicatorilor de performanță
PS	Standard de performanță
Ref.	Nivel maxim identificabil cu privire la îndeplinirea standardelor și indicatorilor de performanță
RNE	Registrul Național al Evaluatoarelor
ESG	Standarde și linii directoare europene pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior
SMC	Sistem de management al calității
SNIS	Sistemul Național de Învățământ Superior
UE	Uniunea Europeană

Introducere

1. Fundamentare

1. Acest document cuprinde recomandări pentru revizuirea și îmbunătățirea metodologiei pentru asigurarea calității (AC) în învățământul superior (IS)¹ din România. Raportul a fost realizat în cadrul serviciilor de asistență tehnică furnizate de Banca Mondială către Agenția Română de Asigurare a Calității – ARACIS.

2. Metodologia propusă vizează evaluarea externă a instituțiilor de învățământ superior (IIS) și a programelor de studii oferite de acestea. Metodologia include: (i) un manual destinat experților externi care efectuează vizite de evaluare, (ii) recomandări destinate IIS în vederea elaborării propriilor proceduri de asigurare internă a calității (AIC).

3. Revizuirea cadrului de AC utilizat în România se datorează schimbărilor din IS din ultimii ani. Între jumătatea anilor '90 și sfârșitul anilor 2000, dimensiunea sectorului de IS a crescut semnificativ la nivel național, iar procesul de AC a luat amploare, acesta fiind esențial pentru a face sectorul mai atractiv și mai relevant. Cu toate acestea, numărul studenților și a absolvenților de IS a început să scadă din 2010, România fiind statul membru UE cu cea mai redusă pondere a populației cu studii superioare. La nivel general, România a progresat, înregistrând o creștere a ponderii populației (30-34 de ani) din învățământul terțiar de la 22,9 % în 2013 la 26,3 % în 2017. La nivel internațional, în urma aprobării în 2005 a Standardelor și liniilor directoare (ESG) pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior și adoptarea acestora în Spațiul European al Învățământului Superior (SEÎS), cadrul AC în IS a fost modificat semnificativ, concentrându-se asupra asigurării interne a calității (AIC), ceea ce a dus la reconsiderarea întregului proces de asigurare externă a calității. În 2015, ESG au fost reformulate pentru a recalibra mesajul și pentru a crește accentul pe învățarea centrată pe student.

4. Propunerea prezentată în acest raport ia în considerare schimbările apărute în sectorul de IS la nivel național și european, bazându-se totodată pe cadrul juridic actual care reglementează sistemul de învățământ superior și de cercetare din România. Acest raport se bazează pe experiența ARACIS și pe toate metodologiile, ghidurile și manualele dezvoltate după 2006. Alte resurse luate în considerare pentru elaborarea acestei metodologii sunt:

- i. Documentele și observațiile ARACIS cu privire la modificarea și îmbunătățirea sistemului de asigurare a calității, printre care:
 - a. Sugestiile furnizate de ARACIS în baza experienței îndelungate privind evaluarea programelor de studii și a instituțiilor participante în cadrul întâlnirilor organizate în perioada septembrie 2018 - martie 2019.
 - b. Recomandările primite de ARACIS de la Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ENQA) în 2018.
 - c. Metodologia privind clasificarea instituțiilor de învățământ superior și ierarhizarea programelor de studii și lista de indicatori asociați.
- ii. Contribuțiile importante aduse de experții și de personalul ARACIS, dar și de reprezentanți ai studenților, colectate cu ocazia a două ateliere de lucru de consultare prealabilă, organizate la București în perioada 21-22 februarie 2019.
- iii. Recomandările Băncii Mondiale cu privire la AC în școlile doctorale.
- iv. Bunele practici internaționale desprinse din cadrele naționale de asigurare a calității, de exemplu cele ale AAQ (Elveția), ASIIN (Germania), HCÉRES (Franța), NVAO (Olanda), AEQES (Belgia), AQU (Catalonia), ANECA (Spania) și abordarea aplicată în cazul evaluării externe a IIS, elaborată de Agenția de Asigurare a Calității (QAA) din Scoția, ELIR (analize instituționale centrate pe îmbunătățire).

¹ Legea educației naționale 1/2011, articolul 114, paragraful 2.

2. Sistemul de învățământ superior din România: progres și provocări

5. Sistemul de învățământ superior din România este organizat de Ministerul Educației Naționale (MEN) și include toate instituțiile de învățământ superior acreditate: universități, academii de studii, institute, școli de studii superioare, denumite în continuare instituții de învățământ superior sau universități. România are o structură de învățământ superior formal care respectă sistemul Bologna:

- Primul ciclu de studii: Diplomă de studii universitare de licență – 3 ani (180 ECTS) sau 4 ani (240 ECTS) pentru programele de studii obișnuite, la zi; 5 sau 6 ani (300 sau 360 ECTS respectiv) pentru profesii reglementate de UE, de exemplu medicină, farmacie, arhitectură;
- Al doilea ciclu de studii: Diplomă de studii universitare de Masterat – 1 sau 2 ani (60-120 ECTS);
- Al treilea ciclu de studii: Studii universitare de doctorat – 3 ani; în România, studiile universitare de doctorat sunt considerate o continuare a primelor două cicluri de studii, mai degrabă decât proiecte individuale de cercetare.

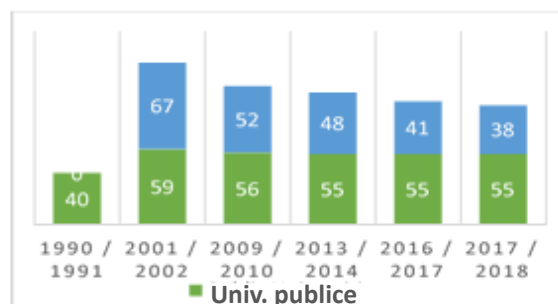
6. Sistemul de învățământ superior din România a înregistrat o expansiune rapidă la începutul anilor '90, iar România și-a triplat numărul de instituții de învățământ superior, de la 40 de universități în anul universitar 1990/1991 (exclusiv instituții publice), la 126 de universități în anul universitar 2001/2002, din care 67 instituții private (date prezentate în tabelul 1 și ilustrate în figura 1). În anul universitar 2018/2019, numărul s-a redus la 93 de universități².

Tabelul 1 – Nr. de universități în ultimele decade

An universitar	Univ. publice	Univ. private	Total univ.
1990/1991	40	0	40
2001/2002	59	67	126
2009/2010	56	52	108
2013/2014	55	48	103
2016/2017	55	41	96
2018/2019	55	38	93

Sursa: informații compilate din mai multe rapoarte ale MEN

Figura 1 – Nr. de universități în perioada 1990/1991 la 2017/2018

7. Evoluția sistemului de învățământ superior a fost caracterizată de o dinamică intrinsecă, vizând exclusiv nevoile absolvenților, fără legături directe cu piața forței de muncă. În același timp, în absența unui proces adecvat de asigurare internă a calității, universitatea privată Spiru Haret a devenit obiectul unui scandal mediatic de amploare, urmat de intrarea în lichidare a programelor de învățământ la distanță în anumite facultăți. Prin urmare, încrederea în învățământul superior privat a scăzut în mod semnificativ, afectând numărul de studenți înscriși, acest număr scăzând în mod abrupt cu 82%. Numărul de facultăți nu a suferit schimbări spectaculoase, scăderea fiind de numai 12% în ultimul deceniu (Tabelul 2).

Tabelul 2 - Numărul de facultăți și numărul de studenți înscriși în ultimele decenii

An	Nr. facultăți publice	Nr. facultăți private	Nr. total facultăți	Nr. studenți înscriși în sistemul public	Nr. studenți înscriși în sistemul privat	Nr. total studenți
1990	186	0	186	192.810	0	192.810
2000	438	258	696	382.478	150.674	533.152
2007	432	199	631	526.844	380.509	907.353
2017	406	148	554	471.376	67.495	538.871

² Raport privind starea învățământului superior în România - 2017, Ministerul Educației Naționale.

An	Nr. facultăți publice	Nr. facultăți private	Nr. total facultăți	Nr. studenți înscriși în sistemul public	Nr. studenți înscriși în sistemul privat	Nr. total studenți
2017 comparativ cu 2007	6%	26%	12%	11%	82%	41%

Sursă: Date compilate de la Institutul Național de Statistică (INS), 2019.

8. Numărul de studenți a crescut atunci când IIS private, în număr mare, au început să ofere cursuri de științe sociale și economice, numărul studenților ajungând la 380.509 în 2007. În 2009, rata de creștere la nivelul IS din România a fost cea mai ridicată din Europa, peste media UE27. Creșterea numărului de studenți comparativ cu 1998 a reprezentat 20% din totalul creșterii la nivelul UE, în timp ce populația României din grupa de vârstă 19-24 ani reprezenta doar 4,4% din populația UE³. Procesul de scădere a populației din ultimul deceniu a condus și la scăderea populației de vârstă școlară, dar și a numărului de absolvenți de liceu eligibili pentru a promova în sistemul de învățământ superior. Prin urmare, numărul studenților înscriși în programe de studii universitare de licență s-a redus la jumătate, de la 907.353 în 2007, la 408.179 în 2017.

9. Numărul din ce în ce mai mare de diplome de pe piața internă și o piață externă din ce în ce mai selectivă au constrâns o parte dintre tinerii români să nu mai considere IS ca o oportunitate pentru propria carieră. Piața forței de muncă a început să se îmbunătățească ca urmare a dezvoltării sectorului privat și au început să se manifeste din ce în ce mai multe semnale în sprijinul ideii că diploma nu mai reprezintă o garanție pentru ocuparea unui loc de muncă, cu atât mai puțin a unui loc de muncă bine plătit. Sistemul de IS a contribuit semnificativ la propria involuție. Concentrarea asupra avantajelor individuale și instituționale a anulat orice strategie rațională, iar efectele negative s-au văzut imediat. Oportunitățile de învățare pentru studenții non-tradiționali (studenții în vârstă) sunt din ce în ce mai reduse, după cum arată datele din tabelul 3 de mai jos⁴.

Tabelul 3 - Numărul de studenți înscriși în ultimele decenii

Studenți care urmează programe de studii universitare de licență în IIS publice					
An	Zi	Seral	Frecvență redusă	Învățământ la distanță	Total
2000	332.134	3.100	12.303	34.941	382.478
2007	428.563	1.132	20.101	77.048	526.844
2017	322.012	0	8.586	21.701	352.299
2017 vs 2007	25%	-	57%	72%	33%
Studenți care urmează programe de studii universitare de licență în IIS private					
An	Zi	Seral	Frecvență redusă	Învățământ la distanță	Total
2000	97.102	121	50.484	2.967	150.674
2007	127.412	0	69.234	183.863	380.509
2017	45.324	0	6.488	4.068	55.880
2017 vs 2007	64%	-	91%	98%	85%

Sursă: Date culese de la Institutul Național de Statistică (INS), 2019.

10. În ultimii ani, rata de înscriere la studii universitare s-a redus și încercările de atragere a studenților netradiționali ar putea reprezenta o modalitate prin care universitățile să înregistreze un succes mai mare. Studenții netradiționali pot fi studenți mai înaintați în vârstă – peste 24 de ani, angajați cu normă întreagă și independenți din punct de vedere financiar. Totodată, pot fi și părinți. Studenții

³ Curtea de Conturi a României, Raport de audit al performanței - Analiza fundamentării și evoluției situației obiectivului privind creșterea procentului absolvenților de învățământ superior, în conformitate cu prevederile Strategiei Europa 2020.

⁴ Idem.

netradiționali doresc să acceadă la învățământul superior pentru a se pregăti mai bine pentru o carieră. Având în vedere creșterea numărului de studenți netradiționali, este fundamental ca personalul didactic universitar să aibă competențele necesare pentru a pregăti acești studenți, pentru a-i menține în sistem și pentru a le asigura succesul academic, iar universitățile din România trebuie să se adapteze la aceste noi provocări. Până acum, numărul universităților din România care au început să ofere cursuri online este foarte redus.

11. Educația joacă un rol esențial în cadrul Strategiei Europa 2020. Acest rol nu se reduce la comparații statistice, ci constă în generarea de cunoștințe și de competențe pentru asigurarea angajabilității, productivității și, în final, a bunăstării, ceea ce - prin calitate și competitivitate - se integrează *de facto* în Spațiul european al învățământului superior (SEİS).⁵

12. Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015–2020 cuprinde măsuri specifice pentru creșterea gradului de absolvire a învățământului terțiar prin încurajarea sensibilizării studenților netradiționali, inclusiv a adulților și a studenților defavorizați și prin asigurarea unui nivel de calitate adecvat cu privire la condițiile de studiu pentru studenți, cu scopul de a crește gradul de participare a studenților netradiționali și defavorizați, dar și măsuri de aliniere a învățământului superior la nevoile pieței forței de muncă⁶. Datele prezentate în tabelul 4 de mai jos evidențiază că aceste măsuri nu au fost implementate în totalitate și că rezultatele nu sunt încă vizibile.

Tabelul 4 - Rata netă de înscriere în programe de studii universitare de licență – evoluție pentru perioada 2002-2007-2017

		Număr de persoane		
		2002	2007	2017
Studenți înscriși în programe de studii universitare de licență	grupa de vârstă 19-23 ani	388.242	545.845	290.206
Populație rezidentă		1.674.931	1.488.358	1.044.532
<i>Rata netă de înscriere</i>		23%	37%	28%
Studenți înscriși în programe de studii universitare de licență	grupa de vârstă peste 24 de ani	164.010	300.726	99.440
Populație rezidentă		14.853.565	14.810.564	14.640.351
<i>Rata netă de înscriere</i>		1,10%	2,03%	0,68%

Sursă: Institutul Național de Statistică (INS), 2019

13. În ultimii ani, tendințele demografice negative au caracterizat majoritatea grupelor de vârstă, în special grupa de vârstă 19-23 de ani. În același timp, numărul elevilor înscriși în învățământul preuniversitar a scăzut an de an. În anul școlar 2017-2018, în sistemul de învățământ preuniversitar figurau aproximativ 3 milioane de elevi, ceea ce reprezintă o scădere de aproape 24 de mii de elevi comparativ cu anul școlar precedent⁷. Tendințele demografice reprezintă un factor major care afectează numărul de studenți înscriși în sistemul de învățământ superior. Însă evoluția populației participante la sistemul de învățământ superior a fost determinată și de alți factori, de exemplu: scăderea gradului de promovare a examenului de bacalaureat, sistemul Bologna care a redus durata studiilor universitare de licență, *standardele de calitate* impuse și capacitatea maximă de școlarizare pentru învățământul la distanță/ cu frecvență redusă, numărul din ce în ce mai mare de absolvenți de liceu care aleg să studieze în străinătate⁸.

14. Strategia Europa 2020 vizează creșterea la 40% a procentului de absolvenți de învățământ terțiar din grupa de vârstă 30 - 34 ani. Guvernul României s-a angajat să atingă un nivel de 26,7% până în 2020. Conform datelor Eurostat, rata de absolvire a învățământului terțiar în România, de 24,6% în

⁵ Idem.

⁶ Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015–2020, HG 565/2015.

⁷ Raport privind starea învățământului preuniversitar din România 2017-2018, Ministerul Educației Naționale.

⁸ Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior, Punct de vedere privind fundamentarea cifrei de școlarizare pentru anul universitar 2018/2019.

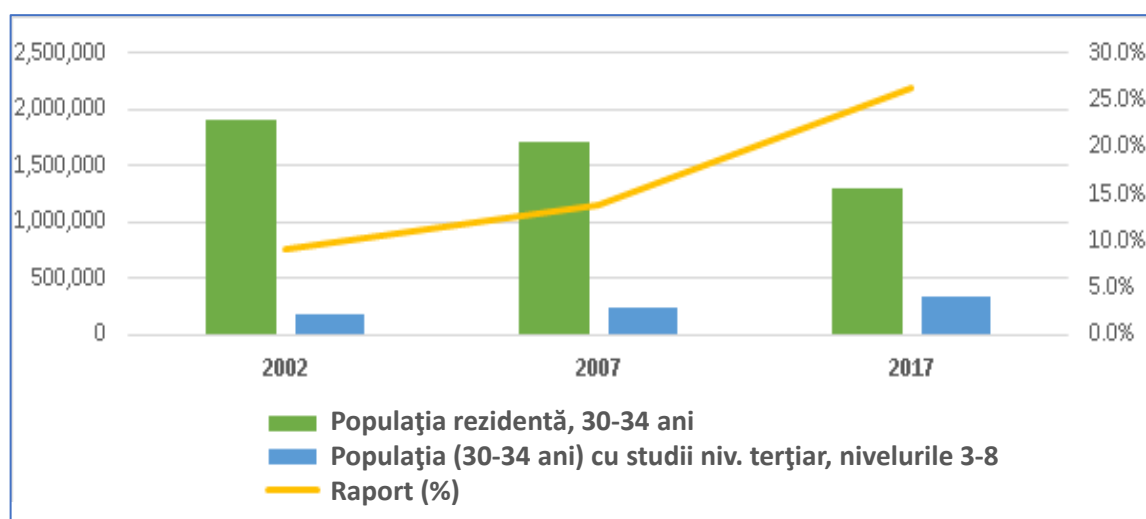
2018, este cea mai scăzută din Europa⁹. În ultimii ani, România a înregistrat o creștere constantă, de la 22,9% în 2013, la 26,3% în 2017, apropiindu-se de atingerea obiectivului național, scăzând însă brusc la 24,6% în 2018. Această scădere se datorează declinului demografic și migrației (tabelul 5).

Tabelul 5 - Populația (grupa de vârstă 30-34 ani) absolventă de învățământ terțiar (nivelurile 5-8) – evoluție pentru intervalul 2002-2007-2017

România	Număr de persoane		
	2002	2007	2017
Populația rezidentă (grupa de vârstă 30-34 ani)	1.916.654	1.701.945	1.303.965
Populația (grupa de vârstă 30-34 ani) absolventă de învățământ terțiar (nivelurile 5-8)	174.415,5	236.570,4	342.942,8
<i>Raport (procent)</i>	<i>9,1%</i>	<i>13,9%</i>	<i>26,3%</i>

Sursă: Eurostat 2019

Figura 2 - Evoluția populației (grupa de vârstă 30-34 ani) absolventă de învățământ terțiar (nivelurile 5-8)

15. În aceste condiții, în conjunctura demografică națională și concurențială pe plan internațional, **calitatea educației** și stimularea creativității și a productivității sunt din ce în ce mai relevante pentru creșterea economică inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii sociale. În lipsa unor măsuri active de motivare a tinerilor în sensul de a urma și de a finaliza studiile universitare, obiectivul stabilit de România, respectiv creșterea ponderii populației absolvente de învățământ superior, nu va fi atins, ceea ce va face ca România să rămână în continuare în zona periferică a UE din acest punct de vedere. Țările învecinate precum Croația, Grecia, Ungaria și Muntenegru prezintă o performanță mult mai bună în comparație cu România, așa cum se arată în tabelul 6 și figura 3¹⁰.

Tabelul 6 - Rata de absolvire¹¹ a învățământului terțiar în România și în țările învecinate

Țară	2016	2017	2018	Obiectiv 2020	Țară	2016	2017	2018	Obiectiv 2020
Bulgaria	33,8	32,8	33,7	36,0	România	25,6	26,3	24,6	26,7
Croația	29,3	28,7	34,1	35,0	Serbia	29,9	31,4	32,8	:
Grecia	42,7	43,7	44,3	32,0	Slovacia	31,5	34,3	37,7	40,0

⁹ <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

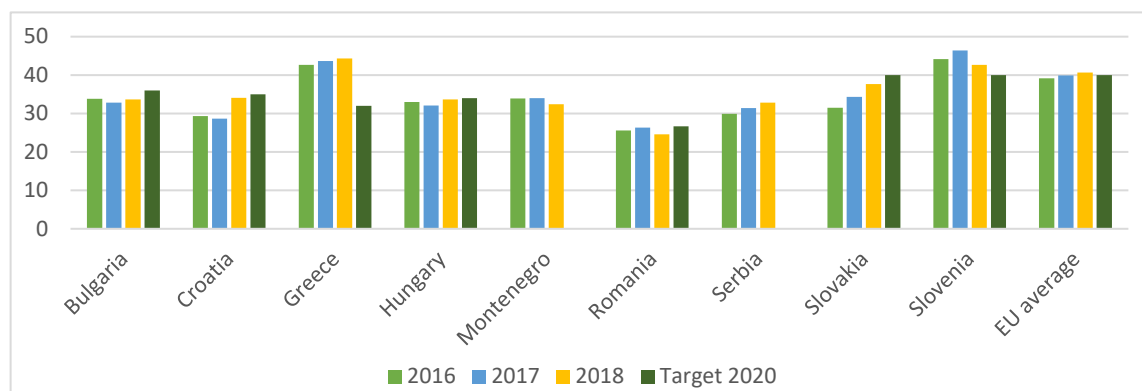
¹⁰ Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior, Punct de vedere privind fundamentarea cifrei de școlarizare pentru anul universitar 2018/2019.

¹¹ La nivel european, indicatorul este definit ca procentul din populația din grupa de vârstă 30-34 ani, care a finalizat cu succes studiile terțiare (de exemplu, universitate, instituție de învățământ tehnic superior, etc.).

Țară	2016	2017	2018	Obiectiv 2020	Țară	2016	2017	2018	Obiectiv 2020
Ungaria	33,0	32,1	33,7	34,0	Slovenia	44,2	46,4	42,7	40,0
Muntenegru	33,9	34,0	32,4	:	Media UE	39,2	39,9	40,7	40,0

Sursă: Eurostat, 2019. /: = indisponibilă

Figura 3 - Rata de absolvire a învățământului terțiar în România și țările învecinate

16. În Raportul Comisiei Europene din 2019¹² se subliniază că învățământul superior din România nu este suficient aliniat la cerințele pieței muncii. Numărul de absolvenți în științe, tehnologie, inginerie și matematică este scăzut, ca urmare a gradului scăzut de participare la aceste programe de studii. Angajatorii raportează că absolvenții care intră pe piața muncii dispun de competențe prea teoretice și că, deseori, nu posedă competențe non-tehnice (*soft*) esențiale, inclusiv competențe de rezolvare a problemelor, de muncă în echipă și de comunicare.

17. Expansiunea rapidă a învățământului terțiar din România a condus la un compromis din punctul de vedere al calității, care a generat o saturare relativă a pieței muncii. Studiile sociologice au evidențiat o relație inadecvată între serviciile oferite de învățământul superior și cerințele angajatorilor. Ultimii ani au fost caracterizați de o creștere a șomajului în rândul populației cu studii superioare și în rândul populației tinere¹³.

18. Capacitatea de cercetare și de inovare a economiei ar putea fi îmbunătățită prin îmbunătățirea cooperării dintre comunitatea științifică și mediul de afaceri. IIS nu dispun de mecanisme prin care să asigure integrarea sistematică a nevoilor economiei în propriile programe de învățământ și cercetare. În ciuda fondurilor UE alocate în acest sens, birourile de transfer de cunoștințe nu sunt încă pe deplin operaționale. Scăderea continuă a numărului de absolvenți din învățământul terțiar în științe, tehnologie, inginerie și matematică împiedică și mai mult transferul de cunoștințe. Sunt necesare investiții suplimentare care să sprijine cooperarea dintre comunitatea științifică și mediul de afaceri, dar și formarea continuă de competențe.

19. România se confruntă și cu o migrație semnificativă a persoanelor calificate, având una dintre cele mai extinse diaspore științifice la nivelul țărilor din UE. Având în vedere declinul demografic și fenomenul de îmbătrânire a populației, dar și migrația studenților și a forței de muncă către alte țări europene, România are nevoie de asigurarea unui echilibru între politica educațională și reformele de pe piața muncii, cu scopul de a se îndrepta către dimensiunile de echitate, calitate și relevanță. Conform OCDE, România este a zecea țară de origine al fluxurilor migratorii din G20. Din punctul de vedere al imigrației persoanelor înalt calificate, România a înregistrat cea mai mare creștere în primul deceniu al acestui secol (aproximativ 492.000 persoane în perioada 2010–11)¹⁴.

¹² Raport de Țară pentru România 2019, Bruxelles, SWD (2019) 1022, versiune finală.

¹³ Raport privind starea învățământului superior în România 2016, Ministerul Educației Naționale.

¹⁴ România - Diagnostic Sistematic de Țară, INFORMARE GENERALĂ, Migrație, Banca Mondială, 2018.

20. Numărul studenților români din străinătate s-a dublat în 16 ani, de la aproape 12,5 mii în 2000, la aproape 33,4 mii în 2016. Principalele motive invocate de studenții români pentru efectuarea studiilor în străinătate sunt atractivitatea ofertei educaționale și stăpânirea unei limbi străine. Unii dintre cei mai importanți factori care i-ar motiva pe studenți să revină și să muncească în România sunt programele de stagii de formare profesională, oportunitățile de angajare și apropierea de familie. Atunci când au fost întrebați dacă preferă un loc de muncă sau un stagiu de formare profesională în România sau în străinătate, majoritatea respondenților au indicat că preferă oportunitățile disponibile în străinătate. Gradul de satisfacție a studenților români privind calitatea actului didactic în 2016-2017 a fost cel mai scăzut din Europa, întrucât numai 39% dintre studenți au declarat că sunt satisfăcuți sau foarte satisfăcuți din acest punct de vedere¹⁵.

21. Pentru a răspunde acestor provocări, se impune implementarea unor măsuri care să vizeze creșterea gradului de participare și a calității învățământului superior, similare măsurilor deja promovate prin Strategia pentru învățământ terțiar 2015-2020. În același timp, excelența în sectorul de învățământ superior și de cercetare depinde în foarte mare măsură de asigurarea calității în cadrul universităților și de școlile doctorale puternice¹⁶. Tabelul de mai jos este o imagine pentru anul 2018, care reflectă date cu privire la instituțiile de învățământ superior, studenții și personalul academic, pe baza datelor raportate în Eurostat.

Tabelul 7 - Învățământul superior din România în cifre (2018)

Variabilă	Date
Instituții	93 de instituții de învățământ superior, dintre care 55 IIS publice și 38 IIS private; 508 facultăți, dintre care 372 facultăți publice și 136 facultăți private (acreditate sau autorizate să funcționeze temporar). Serviciile de învățământ public sunt oferite în 59% dintre IIS și în 73% din numărul total de facultăți.
Elevi	Aproximativ 532.000 de studenți, dintre care 65% înscriși în programe de studii universitare de licență, 31% în programe de studii universitare de masterat și 4% în programe de studii universitare de doctorat; 54% dintre studenți sunt persoane de sex feminin; 92% dintre studenți sunt înscriși la zi, iar 8% la program redus (frecvență redusă); 87% dintre studenți sunt înscriși în IIS publice.
Domenii de studiu	Cea mai mare pondere a studenților, 24%, studiază administrarea afacerilor și drept; Pe locul doi, cu o pondere de 22%, se regăsesc studenții care studiază în domenii precum inginerie, industria prelucrătoare și construcții.
Personalul didactic universitar	Aproximativ 26.600 cadre didactice, dintre care 51% de sex feminin; În proporție de 89%, personalul didactic universitar predă în instituții publice; În proporție de 98%, personalul didactic universitar este angajat cu normă întreagă; 66% din cadrele didactice universitare se încadrează în grupa de vârstă 35 - 54 ani, 13% în grupa de vârstă sub 35 de ani și 21% peste 55 de ani.

Sursă: Eurostat, 2019.

3. Sistemul românesc actual de asigurare a calității

22. ARACIS este o instituție publică autonomă de interes național, cu personalitate juridică și autonomie financiară. Finanțarea provine din tarifele de evaluare achitate de IIS și din proiecte (proiecte naționale și europene, finanțate din fonduri europene). Independența instituției este statutară. Independența operațională a instituției față de IIS și de Guvernul României este garantată prin documente oficiale.

¹⁵ Spațiul european al învățământului superior (EHEA) în 2018: Raport privind implementarea sistemului Bologna.

¹⁶ România - Diagnostic Sistematic de Țară, INFORMARE GENERALĂ, Educație, Banca Mondială, 2018.

23. Guvernul, în mod deosebit MEN, nu exercită influență instituțională directă asupra deciziilor luate de ARACIS în legătură cu abordarea utilizată, evaluarea externă a programelor de studii, asigurarea calității instituționale sau elaborarea metodologiilor. MEN ia decizii cu privire la acreditare numai pe baza avizului și recomandărilor ARACIS, fără a putea modifica în mod unilateral niciuna dintre metodologiile propuse.

24. ARACIS este membru cu drepturi depline al Asociației Europene pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (ENQA), al Registrului European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR), al Rețelei Agențiilor de Asigurare a Calității în Învățământul Superior din Europa Centrală și de Est (CEENQA), al Rețelei Internaționale pentru Agențiile de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (INQAAHE) și al Rețelei Europene pentru Acreditarea Învățământului în Inginerie (ENAE). ARACIS și-a reînnoit apartenența la ENQA pentru a doua oară în 2018, afilierea fiind valabilă până în 2023.

25. ARACIS este condusă de un **Consiliu** din 21 de membri format din 17 cadre didactice din învățământul superior și reprezentanți ai asociațiilor studențești (2), ai angajatorilor (1) și ai sindicatelor din învățământul superior (1). Persoanele care dețin posturi oficiale în cadrul administrației prezidențiale, Guvernului, Parlamentului sau posturi de Rectori nu pot avea calitatea de membru în Consiliul ARACIS atât timp cât îndeplinesc rolurile mai sus menționate. Această restricție este menită să asigure independența și transparența agenției. În conformitate cu cel mai recent raport al ENQA, reprezentarea în cadrul Consiliului s-a îmbunătățit din punctul de vedere al disciplinelor și al echilibrului de gen în rândul membrilor.

26. Cinci dintre membrii Consiliului ARACIS formează **Biroul Executiv** al Consiliului, acest birou fiind responsabil de gestionarea cotidiană a activităților Agenției. Doi dintre cei cinci membri ai Biroului Executiv, și anume Președintele și Vicepreședintele Consiliului, sunt aleși de omologii lor prin procedură de vot secret. Ceilalți trei membri ai Biroului Executiv sunt desemnați de Președinte: doi Directori de Departament - Departamentul de Acreditare și Departamentul de Evaluare Externă a Calității - și un Secretar General. Personalul tehnic și auxiliar cuprinde 46 de persoane selectate prin procedură competitivă.

27. ARACIS funcționează prin **două structuri interne principale** - Departamentul de Acreditare și Departamentul de Evaluare Externă a Calității și dispune de 15 „Comisii de experți permanenți de specialitate”, care realizează evaluări externe cu privire la aspectele academice pentru domenii de studii precum științele exacte și științele naturii, științe sociale și politice, științe economice, științe ingineresti și altele.

28. ARACIS desfășoară trei activități principale, după cum urmează:

1. *evaluarea externă / acreditarea programelor de studii* (responsabilă pentru autorizarea provizorie a noilor programe de studii, analiza rapoartelor de autoevaluare, formularea procedurilor de monitorizare și efectuarea evaluării externe),
2. *evaluarea externă /acreditarea instituțională* (evaluarea inițială a noilor IIS și revizuirea periodică a acreditării) și
3. *evaluarea domeniilor de studii pentru programele de masterat*¹⁷.

29. În conformitate cu **Legea nr. 87/2006**, în România, acreditarea este o procedură juridică care se desfășoară în două etape: autorizarea de funcționare provizorie și acreditarea. În cazul în care un furnizor de servicii educaționale dorește să înființeze o nouă IIS sau un nou program de studii corespunzător unei calificări specifice, respectivul furnizor de servicii educaționale are obligația de a parcurge un proces de **evaluare externă**. Acest proces permite autorizarea de funcționare provizorie și ulterior acreditarea, după ce programul de studii este implementat cu succes câțiva ani la rând. În cazul acreditării programelor de studii universitare de licență, intervalul dintre absolvirea primei promoții de

¹⁷ Raport de Activitate ARACIS, 2015 - <http://www.aracis.ro/en/publications/aracis-publications/>.

studenți și solicitarea de acreditare a programului de studii nu va depăși doi ani; în schimb, acreditarea IIS se poate realiza numai după acreditarea a trei programe de studii.

30. În perioada 2014-2017, ARACIS a efectuat aproape 2.400 de evaluări externe de calitate, precum și 70 evaluări instituționale¹⁸. În perioada 2012-2014 au fost evaluate 70 de instituții, prin evaluări internaționale efectuate de Programul de Evaluare Instituțională (IEP), o agenție de asigurare a calității inclusă în Registrul european pentru asigurarea calității în învățământul superior (EQAR) și de furnizorul de servicii independente pentru membrii Asociației Universităților Europene (EUA)¹⁹. În primul rând, principalele constatări desprinse în urma evaluării evidențiază că autonomia redusă, modificările legislative constante și incertitudinile de ordin financiar limitează capacitatea strategică pe termen lung a instituțiilor vizate. În al doilea rând, procesul național de asigurare a calității și cadrul de reglementare complicat inhibă procesul de inovare la nivel instituțional, dar și diversitatea în cadrul sectorului. În al treilea rând, Sistemul de învățământ superior din România este fragmentat din cauza gradului redus de cooperare instituțională, a diferitelor nivele de calitate a instituțiilor și existenței unui număr mare de IIS de mici dimensiuni.

31. În general, calitatea IIS din România se poate îmbunătăți prin:

- Alocarea unor bugete adecvate pentru IIS și pentru activitățile de cercetare și dezvoltare;
- Corelarea rezultatelor învățării și competențelor absolvenților cu cerințele pieței muncii;
- Reducerea migrației absolvenților cu studii superioare;
- Reducerea deficitului de cadre didactice universitare prin creșterea atractivității sistemului;
- Creșterea numărului de studenți înmatriculați care provin din medii socio-economice defavorizate (în special studenți din mediul rural);
- Folosirea unor metode de predare și materiale de curs moderne și flexibile;
- Îmbunătățirea colaborării, la nivel local și regional, cu universitățile învecinate, părțile interesate din mediul privat și societatea civilă.

4. Un nou cadru de AC în învățământul superior din România: maturizare sau schimbare?

32. Așa cum se întâmplă în întregul SEÎS, sistemul de învățământ superior din România se confruntă, la rândul său, cu o schimbare de proporții generată de o „asociere” a două componente importante, respectiv: (i) (r)evoluția învățământului superior către un sector mai inovator, cu scopul de a răspunde provocărilor dinamicii mondiale – valorificarea la maximum a revoluției tehnologice uimitoare, disponibile la nivelul cetățeanului de rând – și (ii) consecințele maturizării reformei din SEÎS și manifestate în sectorul de învățământ superior din România. În consecință, pentru a sprijini în mod optim schimbările cu care se va confrunta sectorul de IS în următorii ani, sistemul de asigurare a calității (AC) în învățământul superior trebuie să răspundă acestei duble provocări prin înzestrarea instituțiilor de învățământ superior (IIS), a guvernului și a organismului responsabil pentru AC cu instrumente și proceduri modernizate, capabile să facă față mediului aflat în continuă schimbare, dar și cu o nouă abordare și o nouă înțelegere a așa-numitului „contract academic” cu privire la AC și la acreditare. Un „contract academic” similar „contractului social” al lui Rousseau este un acord prin care părțile interesate din sectorul IS convin asupra unui nou set de responsabilități și obligații. Acest nou „contract academic” trebuie să fie înțeles ca o „nouă paradigmă” care stă la baza unei noi abordări și înțelegeri a AC în învățământul superior în orizontul 2030. Însă doar pe baza rezultatelor implementării noului cadru de AC vom putea confirma dacă este o reală „nouă paradigmă” sau dacă pur și simplu parcurgem o etapă diferită de evoluție aferentă Procesului Bologna.

¹⁸ Analiza realizată de ENQA: Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ARACIS), 2018 - <https://enqa.eu/index.php/external-review-report-of-aracis/>.

¹⁹ Raport de analiză a sistemului din România.

33. Eforturile de aliniere a sistemului de învățământ superior din România la angajamentele de la Bologna (care vizau în principal sistemul ECTS și structura pe trei niveluri a calificărilor din IS) au fost urmate de primele încercări de aplicare a unor practici externe de AC. Aceste încercări au fost urmate de standardele și liniile directoare europene pentru asigurarea calității în spațiul european al învățământului superior (Standardele ESG europene), adoptate la Bergen (Norvegia) în 2005 cu ocazia Conferinței Ministeriale privind Procesul Bologna, ca instrument principal destinat atât IIS, cât și agențiilor de AC din SEÎS. Practicile de AC și de acreditare aplicate în acești primi ani, alături de instrucțiunile desprinse în urma întâlnirilor părților interesate și grupurilor de lucru organizate în cadrul Procesului Bologna, au reprezentat un element formativ în procesul de înființare a agențiilor naționale. Printe părțile interesate s-au numărat Asociația Universităților Europene (EUA), Asociația europeană a instituțiilor din învățământul superior (EURASHE), Rețeaua Europeană de Asigurare a Calității în Învățământul Superior (ENQA) și Uniunea Studenților Europeni (ESU).

34. Aprobarea standardelor și liniilor directoare europene pentru asigurarea calității în învățământul superior (ESG) ca instrument de lucru pentru asigurarea internă și externă a calității la nivelul SEÎS a reprezentat un punct de cotitură pentru organizațiile de AC din Europa. Începând cu acest moment, pentru a deveni membru cu drepturi depline în cadrul Asociației, organismele/agențiile de AC trebuie să solicite efectuarea evaluării externe coordonate de ENQA, pentru că numai astfel pot fi recunoscute în cadrul SEÎS ca făcând parte dintr-un sistem de AC de încredere. Prima evaluare externă a sistemului de IS din România, efectuată de EUA și ESIB (actualmente ESU), a avut loc în intervalul 2006 – 2007. Ulterior, în 2009, ARACIS a solicitat pentru prima dată efectuarea evaluării externe coordonate de ENQA, realizată și finalizată cu succes. ARACIS și-a reînnoit statutul de membru în urma evaluărilor periodice ulterioare, din 2013 și 2018.

35. Primele eforturi coordonate privind aplicarea practicilor de asigurare externă a calității în SEÎS, sub conducerea agențiilor europene de AC, au condus la efectuarea primei runde de evaluări externe coordonate de ENQA - în 2007 și la instituirea Registrului European pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (EQAR) - în 2008. Multe țări din SEÎS au început să-și reformuleze actualele cadre de AC cu accent pe arhitectura instituțională și pe proceduri eficiente. Prin urmare, între 2012 și 2015, anumite sisteme europene de AC din SEÎS au dezvoltat organisme responsabile de AC mai coerente și mai eficiente. În plus, aceste agenții și-au schimbat strategiile pentru a identifica rezultatele de atins, în loc să se concentreze intens pe resurse (*inputs*) și procese. Aceste îmbunătățiri au schimbat mediul instituțional și procedurile de AC, constituind principiile de bază pentru asigurarea internă și externă a calității în învățământul superior.

36. Trecerea către o nouă generație de „organisme de evaluare externă a calității” în interiorul SEÎS urmează diferite traiectorii:

- unificarea mai multor organizații care îndeplinesc sarcina de evaluare externă a învățământului superior, în cadrul unui nou organism de AC (așa cum s-a întâmplat în Irlanda sau în Austria, unde trei organisme s-au unificat pentru a crea o nouă agenție);
- înființarea unei noi agenții, în urma unui proces profund de restructurare (la natura, scopul și organizarea) a unui organism existent de AC (de exemplu, transformarea organismului OAQ din Elveția în AAQ, în ianuarie 2015, sau transformarea organismului AERES din Franța în actualul HÉRES, în noiembrie 2014);
- schimbarea naturii juridice a agenției, care generează o creștere a responsabilităților la nivel național și un impact redus asupra schimbărilor actualelor politici și proceduri de AC și de acreditare (așa cum a fost cazul ANECA din Spania, care, în decembrie 2015, a făcut trecerea de la o fundație națională de drept privat, către o agenție publică de stat).

37. Aceste exemple nu înglobează toate cazurile posibile, însă prezintă o imagine clară cu privire la schimbările diverse apărute la nivelul SEÎS. Deși aceste schimbări apărute la nivelul structurilor organizatorice ale organismelor de AC au răspuns unor provocări de ordin intern și național, ele au avut impact și asupra proceselor, practicilor și procedurilor aplicate. Acest proces de transformare s-a

reflectat la nivel global, îmbunătățind perspectiva metodologică și practicile de AC aplicate la nivel mondial.

38. Schimbările metodologice în SEÎS au rezultat în urma exercițiului de revizuire din 2009, care a condus la accentuarea procesului de AC, atât la nivelul IIS, cât și la nivelul agențiilor de AC. Diferitele părți interesate implicate în practicile de AC au redefinit procesele de asigurare externă a calității în IS, transformându-l într-un sistem mai matur, relevant atât la nivel național, cât și la nivelul SEÎS. Agențiile de AC au dezvoltat proceduri de adaptare a cadrelor juridice naționale și a standardelor ESG aplicate IIS europene. Profesionalizarea AC în învățământul superior la nivelul agențiilor externe a dus la consolidarea responsabilităților IIS cu privire la politicile și la procesele de asigurare internă a calității.

39. Agențiile de AC și-au îmbunătățit transparența cu privire la instrumentele, procesele, comisiile de evaluare și experții evaluatori implicați, devenind pe de o parte, mai responsabile pentru rezultate și, pe de altă parte, implicând timpuriu și transparent varietatea părților interesate din sectorul de IS (cadre didactice universitare și personal administrativ, studenți din universități și organisme profesionale, reprezentanți ai sindicatelor și angajatori). ARACIS nu a rămas nepăsătoare față de aceste schimbări care au afectat mediul AC. Rapoartele de evaluare ENQA în 2009 și 2013, au arătat în mod clar că Agenția a jucat un rol extrem de important în procesul de adaptare a prevederilor ESG la sistemul de IS din România.

40. Experiența țărilor europene care au înregistrat schimbări structurale cu privire la sistemele naționale de AC în perioada 2012 - 2015 – Marea Britanie, Irlanda, Austria, Danemarca, Franța și Spania - a evidențiat că se impunea actualizarea modelului dezvoltat la începutul anilor 2000, conform evoluției specifice a practicilor de AC și a instrumentelor Bologna în diferitele țări europene. Aprobarea versiunii revizuite a ESG în mai 2015, cu ocazia Conferinței Ministeriale de la Erevan (Armenia), a demonstrat că modelul structurat în 2005 trebuia să fie adaptat unui nou sistem de IS, aflat în continuă evoluție. Această experiență a condus la o înțelegere comună a unei schimbări structurale: evaluarea externă, atât a programelor de studii, cât și a instituțiilor din învățământul superior, trebuie adaptată la un sistem mai matur de AC, simplificând actualele proceduri dificile de evaluare externă a calității. Acest nou sistem presupune următoarele:

- o abordare bazată pe riscuri, care să facă distincție între diferitele niveluri de conformare la cerințele de calitate, în rândul IIS la nivel național;
- consolidarea echilibrului între procedurile de asigurare internă a calității și a sistemelor aferente aplicate de IIS și procedurile de evaluare externă aplicate de organismele de AC, pe baza unei responsabilități comune la nivelul ambelor părți;
- o procedură mai bine adaptată la diferitele profiluri și misiuni ale IIS (evitând o procedură universal valabilă);
- o redefinire a rolurilor atribuite părților interesate și a implicării acestora în practicile de AC.

41. AC nu mai trebuie considerat doar responsabilitatea agenției externe care o realizează. AC face parte din axa strategică a universității și trebuie să răspundă regulamentelor naționale în materie de AC și, mai presus de toate, cerințelor autoreglementate în materie de asigurare internă a calității. Obiectivul AC ar trebui să nu se limiteze la respectarea standardului minimum de calitate stabilit prin intermediul sistemului național obligatoriu, contribuind la accentuarea standardelor de AC. În Europa, diferitele sisteme naționale de învățământ superior se gândesc în prezent la modalități de reducere a proceselor de asigurare externă a calității, pentru a conferi IIS un grad sporit de autonomie și de responsabilitate cu privire la propriul sistem de gestionare a AC. După ce anumite țări au finalizat primul ciclu al proceselor de asigurare externă a calității, ele au implementat aceeași abordare prin intermediul unei analize de risc, "recompensând" IIS cu practici îmbunătățite în materie de AC. În consecință, aceste agenții au redus procedurile externe la un set de standarde minime dar esențiale și de indicatori de bază care să poată evalua IIS și programele universitare. Procedura se referă doar la țintele neatinse comparativ cu pragul de referință stabilit la nivel național. Sistemul de AC transmite un mesaj foarte puternic către sectorul de IS: sistemul de AC se autoreglementează în funcție de nivelul de maturitate și de responsabilitate comună a diferitelor părți implicate. Nivelul standardului minim („nivelul-prag”), pe care trebuie să îl atingă toate IIS și programele de studii este garantat prin sistemul de AC la nivel

național și internațional. Astfel, standardul minim stabilit de sistem se referă la două responsabilități aferente noului contract stabilit între ARACIS și IIS: (i) protejarea studenților împotriva practicilor sau furnizorilor cu un caracter necorespunzător din domeniul IS; și (ii) protejarea societății prin garantarea unui anumit nivel al calității absolvenților, conform nivelului stabilit prin sistemul național de IS.

42. ARACIS va juca un rol esențial pentru a verifica respectarea standardului minim de calitate a instituției sau a programului de studii, în cadrul stabilit de ESG. Noua abordare cu privire la AC pe care a dezvoltat-o ARACIS respectă diversitatea IIS și a părților interesate din învățământul superior (publice, private, orientate spre nivelul regional, concentrate pe nivelul internațional, în totalitate online, mixte, etc.) va fi respectată. Fiecare IIS va fi evaluată individual, în conformitate cu propriul istoric în demersul de AC și cu progresul evidențiat în timpul evaluărilor ARACIS. Acest model de AC previne totodată riscul definirii unui cadru național de tip „universal valabil”, care să permită IIS să-și îmbunătățească propriul standard de referință, în raport cu standardele naționale. Această tranziție către o paradigmă mai “echilibrată” și mai “autonomă” de AC pentru IIS, conform căreia IIS sunt evaluate în funcție de parcursul și de contextele individuale în interiorul cadrului național, se va baza pe o înțelegere comună agreată de toate IIS din țara respectivă: instituirea unui sistem puternic de management al AC, cu un set de criterii/linii directoare, în funcție de nivelul de performanță și de datele înregistrate la nivelul fiecărei IIS. Este necesară o procedură comună pentru extragerea de date comparabile și compatibile, pentru a fi utilizate în cadrul sistemelor de date la nivel național și în cadrul sistemelor de date statistice. În completarea indicatorilor cantitativi, indicatorii calitativi promovează și susțin diversitatea instituțională.

43. Consolidarea mecanismelor de asigurare internă a calității la nivelul IIS este esențială pentru crearea echilibrului corect între asigurarea internă și externă a calității, precum și dezvoltarea unei culturi a calității interne, ce răspunde cu succes cerințelor cadrului legal național de AC sau acreditării acordate de către alte organizații internaționale. Capitolul dedicat AIC explică potențialul pe care o instituție îl poate valorifica prin dezvoltarea unei culturi interne a calității. Aceasta include și tranziția de la o abordare bazată pe conformare către una inovativă, determinată de politica de guvernare și de strategia universității.

44. Schimbarea de paradigmă din sistemul de IS presupune realizarea de reforme cu mize politice înalte. La acel moment, procesul Bologna a necesitat o reformare masivă a sistemului pe o perioadă de 10 ani. Contextele și culturile sistemelor de IS sunt semnificative pentru a înțelege modul în care instrumentele Bologna au fost adaptate și implementate. O universitate este o construcție culturală aproape “universală”, care există în plan mondial cu o vechime de mai multe secole. În prezent, universitățile și sistemele de IS sunt strâns interconectate, interdependente și direct legate de cadrul legal. De exemplu, un cadru legal care se bazează în principal pe izvoarele de drept în formă scrisă și care fac obiectul interpretărilor realizate de judecători, va avea un mod de interpretare particular al implementării ECTS sau utilizarea ESG. Un cadru legal concentrat pe drept comun și cutumiar va avea o anumită flexibilitate în implementarea instrumentelor Bologna.

45. O nouă paradigmă privind AC în IS din România ar trebui să ia în considerare implementarea națională a Procesului Bologna în ultimii 20 de ani, din 1999, progresul raportat și acordurile asumate de Miniștri la întâlnirile ministeriale. Pe baza experiențelor dobândite de sistemul de AC din România pentru identificarea statutului actual al AC, putem distinge următoarele aspecte:

- ARACIS are o experiență vastă în elaborarea și implementarea propriei metodologii, utilizând diferite proceduri aplicate în prezent, la nivelul programelor de studii și la nivel instituțional.
- ARACIS are un panel de evaluatori experimentați care efectuează diferite evaluări
- ARACIS facilitează pregătirea experților în vederea adaptării la Procesul Bologna
- ARACIS are posibilitatea de a analiza și de a dezbate instrumentele și mecanismele Procesului Bologna, în timpul implementării procedurilor de evaluare
- ARACIS a contribuit la diseminarea viziunii și intențiilor politice ale principalelor părți interesate ale SEIS: EUA, ENQA, ESU etc.
- ARACIS s-a conformat ESG pe parcursul a trei evaluări externe de succes coordonate de ENQA, cu privire la principalele elemente ale declarației Bologna: independența agenției, independența

deciziilor panelurilor și comisiilor de evaluare, răspunderea organismelor publice de AC și a IIS față de contribuabili și de societate, în ansamblul ei etc.

46. IIS au contribuit la sistemul național de AC prin utilizarea resurselor și inițiativelor proprii. Experiența dobândită de IIS poate fi prezentată concis după cum urmează:

- Managementul IIS din România a dezvoltat o strategie de AC pentru a monitoriza obiectivele academice și de cercetare
- IIS au formalizat sisteme interne de AC pentru a răspunde nevoilor managementului și cerințelor asigurării externe a calității
- Personalul academic al IIS a participat la procesul de evaluare internă și la panelurile de evaluare externă, contribuind la îmbunătățirea politicii de AC la nivel instituțional. Cultura calității va fi integrată în activitățile obișnuite, punând accentul mai mult pe îmbunătățirea AC decât pe control;
- Structura asociată AIC formalizează AC în cadrul universității și identifică un omolog clar pentru ARACIS;
- IIS implică studenții în procesul de evaluare a calității pentru a consolida gradul lor de conștientizare cu privire la Procesul Bologna și, în același timp, le conferă acestora un rol mai semnificativ, fără a se limita la cel de “consumator”, al învățământului superior.

47. Adoptarea unui nou model îmbunătățit, bazat pe experiența anterioară a IIS din România, de ARACIS și de experții săi evaluatori cu privire la implementarea proceselor de AC și de acreditare începând din 2005. Abordarea revizuită a evaluării instituționale se concentrează pe rezultate și evită potențialele duplicări ale procedurilor sau evaluării de program

48. Dezvoltarea unui sistem de AIC în cadrul IIS și certificat printr-o procedură externă determină un grad mai ridicat de autonomie a IIS. Această întărire este influențată pozitiv de procedurile de evaluare externă la nivel instituțional și de program. IIS din România și sistemele lor de AIC vor fi evaluate pe baza nivelului de maturitate atins. IIS care nu au implementat un sistem puternic de AIC vor fi evaluate de ARACIS pe baza unei analize de risc și vor primi recomandări pentru a-și îmbunătăți managementul AIC.

49. Scopul acestei abordări este acela de a consolida procesele de AIC și de a asigura coerență între strategia internă, management, organizație și cultură. Raportul de acreditare va conține un set de recomandări și un plan de îmbunătățiri pentru fiecare instituție, pe baza acordurilor dintre ARACIS și IIS. Această abordare stă la baza unei înțelegeri fundamentale a sistemului de management al AC în învățământul superior: managementul AIC trebuie să facă parte din planul strategic și din procesul decizional la nivelul fiecărei universități din România. Managementul AIC este corelat cu strategia instituțională integrată în procesele instituționale și în politicile de predare, cercetare, inovare și internaționalizare. Această paradigmă influențează asigurarea externă a calității, concentrându-se pe abordarea colaborativă și bazată pe riscuri la nivel instituțional, oferind universității mai multă autonomie și flexibilitate în privința mecanismelor de asigurare internă a calității și în privința evaluării programelor de studii, respectând cerințele naționale și cerințele stabilite în funcție de disciplină. Indicatorii vor măsura rezultatele estimate raportându-se la un prag de referință agreat sau vizat.

50. Crearea unei Culturi explicite a Calității în cadrul IIS din România depinde de implicarea personalului, studenților și a personalului cu funcții de conducere. O politică de comunicare bidirecțională în universități necesită un circuit “de jos în sus” pentru echipa de management și un mecanism “de sus în jos” pentru a dezvolta cultura calității, pe baza următoarelor principii:

- această cultură este centrată pe standardele academice și pe procesele de predare și învățare;
- AC este încorporată în activitățile manageriale, administrative și de conținut;
- evaluări periodice ale AIC și utilizarea rezultatelor pentru a fi utilizate în procesul de AC externă
- colectarea și raportarea datelor esențiale pentru a furniza dovezi necesare în procesul decizional cu privire la AC – schimbând perspectiva de la “cât de bine ne-am descurcat?” la “aceasta evidențiază cât de mult ne-am îmbunătățit activitatea”.

51. Procesul de stabilire a unei Culturi a Calității se bazează în mare parte pe activitățile și realizările actuale ale IIS, concentrându-se pe o claritate și o eficiență mai mare. Personalul va observa cu ușurință beneficiile propriilor contribuții, studenții și părțile interesate vor vedea propriile contribuții pentru îmbunătățirea reputației IIS și avantajele suplimentare. Calitatea poate deveni fi integrată în toate activitățile, nu doar pentru a răspunde cerințelor externe, ci și ca un mod de a evidenția efortul intern individual și colectiv. Rezultatele Culturii Calității trebuie să fie transparente și comunicate publicului prin identificarea elementelor esențiale și a datelor care demonstrează progresul înregistrat față de obiectivele și misiunea IIS. Accentul trece de la “proces” la “rezultate”. Relațiile dintre management și personal sunt determinate de tipul organizației. Existența unei politici clare de comunicare influențează această relație, rămânând esențială pentru atingerea obiectivelor sau pentru celebrarea succesului.

52. Sistemul de management al calității, rezultat din activitățile principale ale IIS, se concentrează pe:

- dezvoltarea unei Culturi a Calității în furnizarea serviciilor academice și a serviciilor de sprijin;
- actualizarea documentelor manageriale, ușor accesibile și disponibile;
- formalizarea mecanismelor pentru aprobarea, monitorizarea și certificarea programelor de studii;
- asigurarea resurselor de învățare adecvate pentru a sprijini studenții în cadrul programelor;
- stimularea cercetării și inovării și susținerea implicării interculturale;
- promovarea AC și a procesului de îmbunătățire la nivel de departament și instituțional;
- responsabilizarea personalului cu privire la implementarea sistemelor de AC;
- realizarea evaluărilor periodice cu privire la AIC și evaluările externe, cel puțin o dată la fiecare doi ani (pe baza unui program și a unor proceduri de evaluare definite și publicate cu suficient timp înainte);
- participarea la evaluări externe în domeniul AC, realizate periodic (pe baza unui program de evaluare și procedurilor publicate);
- sprijin pentru monitorizarea și îmbunătățirea calității în conformitate cu modelul ADRI (A – Abordare [concepție și planificare]; D – Desfășurare [implementare și activități concrete]; R – Rezultate [monitorizare și evaluare]; I – Îmbunătățire [învățare și adaptare], sau modelul SWOT (Puncte tari - Puncte slabe - Oportunități - Amenințări);
- utilizarea sistemelor de colectare a datelor pentru a furniza dovezi relevante pentru factorii de decizie;
- clarificarea naturii confidențiale a documentelor și rapoartelor, pentru a le publica pe cele relevante.

53. Acest model se referă la o “Arhitectură de AC” adaptată fiecărei IIS, în conformitate cu strategia și structura organizatorică a acesteia, desfășurată pe trei niveluri:

- Top managementul este responsabil de *procesul decizional și de politicile* pentru AIC;
- Managementul de mijloc este structura organizațională care sprijină sistemul de AIC: departamentul, unitatea, oficiul sau biroul responsabil de *implementarea* AIC;
- Întreaga instituție urmează o procedură specifică pentru evaluarea periodică a sistemului de AIC bazată pe un Set de instrumente și linii directe pentru AIC conceput de ARACIS.

54. Această abordare se îndepărtează de paradigma precedentă de tip “soluție universală” pentru stabilirea unui prag sau standard minim de respectare a asigurării externe a calității, permițând agenției să acorde o atenție diferită fiecărei universități în parte și transmițând totodată un mesaj foarte clar cu privire la existența unui mecanism de asigurare externă a calității direcționat în funcție de instituție. În cele din urmă, această abordare corespunde dezbaterii actuale cu privire la practicile de AIC comparativ cu practicile de asigurare externă a calității, care se derulează la nivel global, după cum ne arată agende de lucru ale rețelelor internaționale de AC la nivel mondial.

5. Metodologia revizuită propusă pentru evaluarea externă în învățământul superior din România

55. Metodologia propusă pentru evaluarea externă este determinată de transformarea sistemului de învățământ superior din România și constă în următoarele părți principale: i) evaluarea externă a instituțiilor; ii) evaluarea externă a programelor de studiu; iii) asigurarea internă a calității; iv) linii directe pentru efectuarea vizitelor pe teren.

56. Metodologia are în vedere următoarele pârghii: i) diversitatea și complexitatea IIS; ii) flexibilitatea, multiplicitatea și adaptabilitatea programelor de studii; iii) coerența cerințelor instituționale și departamentale privind calitatea; iv) angajamentul României în SEÎS și alinierea la ESG 2015.

57. Diversitatea și complexitatea IIS. Diversitatea rezultă din modificările profilului instituțional al IIS tradiționale și din cerințele locale pentru IIS comprehensive care oferă programe în mai mult de 3 domenii fundamentale sau pentru IIS care oferă pregătire într-un număr mai redus de domenii fundamentale. În același timp, diversitatea rezultă din numărul de IIS publice (55) și private (38) dar și din misiunile și obiectivele lor. Diversitatea este respectată și încurajată în procesul de evaluare externă.

58. Sporirea complexității și dimensiunii IIS, din punctul de vedere al numărului de programe de studii și de studenți, este însoțită de anumite provocări, precum: transformarea IIS din universități elitiste în IIS de masă; accentuarea cerințelor de performanță în domeniul cercetării, în paralel cu accentuarea cerințelor privind calitatea procesului de predare; dificultăți de recrutare a tinerilor cercetători și a cadrelor didactice, din cauza pachetului salarial necompetitiv; variații foarte mari ale atractivității diferitelor programe de studii și, implicit, ale resurselor și nivelurilor de finanțare din fonduri publice sau private; internaționalizarea învățământului superior, creșterea ofertei educaționale în limbi străine, mobilitatea studenților și a cercetătorilor care vin și pleacă din România ca parte a programelor internaționale de cercetare și educație; adaptarea obiectivelor și a rezultatelor învățării la dinamica în creștere a cerințelor pieței muncii și corelarea rezultatelor învățării cu așteptările angajatorilor.

59. Flexibilitatea, multiplicitatea și adaptabilitatea programelor de studii. Organizarea flexibilă și oferirea unui număr mare de programe de studii adaptate cerințelor pieței muncii conduce la o "învățare distribuită". O astfel de organizare este esențială pentru atragerea studenților netradiționali, ceea ce constituie un aspect foarte important în contextul declinului demografic al studenților. Diversitatea programelor de studii oferite, mobilitatea personalului academic și utilizarea tehnologiei informației sunt pilonii principali ai organizării IIS: (i) filiale teritoriale; (ii) programe de studii la formele de învățământ la distanță, învățământ și programe cu frecvență redusă; (iii) parteneriate cu angajatori pentru soluții inovative și hub-uri de cercetare.

60. Coerența cerințelor instituționale și subinstituționale. IIS sunt principalele structuri responsabile pentru asigurarea și îmbunătățirea calității educației. Îmbunătățirea performanței depinde de procedura de autoevaluare. Evaluarea externă oferă doar o analiză a situației actuale, o imagine de ansamblu a activităților și a percepțiilor studenților. Cultura calității presupune existența unor politici și mecanisme care să protejeze studenții și să susțină personalul academic și nonacademic în eforturile de a îmbunătăți calitatea programelor și a cercetării, oferind un mediu propice învățării și dezvoltării cu succes. Armonizarea dintre managementul central și managementul facultăților sau al departamentelor, duce la alocarea adecvată a resurselor necesare cadrului de AC. Lipsa unei concordanțe la nivel instituțional poate avea repercusiuni asupra calității instituției.

61. Participarea României la SEÎS și alinierea la ESG 2015. Sistemul de AC din România respectă în totalitate reglementările SEÎS privind AC și, în special, normele europene – IIS din România respectă nivelele de calitate stabilite și recomandate, fiind competitive la nivel european și internațional. Așa cum prevede Comunicatul adoptat în cadrul Conferinței de la Erevan din 2015, ESG se aplică întregului sistem superior de educație din SEÎS, indiferent de localizarea geografică sau de formatul serviciilor educaționale.

62. Metodologia propusă respectă recomandările ENQA și EQAR, formulate în urma evaluării ARACIS din 2018. Standardele ESG se axează pe asigurarea calității cu privire la procesul de învățare și de predare din învățământul superior, inclusiv cu privire la mediul de învățare și la legăturile relevante cu sectorul de cercetare și de inovare. Acest lucru presupune ca instituțiile să dispună de politici și de procese pentru realizarea și îmbunătățirea propriilor activități, de exemplu pentru îmbunătățirea activităților de cercetare științifică și a personalului academic.

63. ARACIS acordă o atenție deosebită consultărilor cu toate părțile interesate și unui grad mai ridicat de transparență. Abordarea, metodologia și practicile puse în aplicare de ARACIS la fața locului se bazează pe cooperare și pe încredere mutuală în relațiile cu instituțiile de învățământ superior și cu părțile interesate.

64. Centrarea pe rezultate. Pentru asigurarea calității și pentru evaluare, sunt esențiale rezultatele procesului de învățare și performanța universității în domeniul cercetării, considerată ca o componentă a procesului educațional. Rezultatele învățării și performanța în cercetare se pot obține prin diverse practici, metode sau structuri, concepute și implementate de fiecare instituție în parte, conform propriilor opțiuni. În acest sens, evaluările efectuate de ARACIS se concentrează în principal pe rezultate și performanțe, însă fără a neglija influența exercitată de bunele practici și de structurile de succes din domeniul calității academice.

65. Conform legislației în vigoare, evaluarea calității prezintă atât o dimensiune externă, cât și o dimensiune internă.

- Dimensiunea externă este asigurată conform Procesului Bologna. Acesta se bazează pe un document programatic ("Declarația de la Bologna", 1999) adoptat de toți miniștrii educației din statele membre, precum și pe comunicatele oficiale semnate ulterior de Ministerele responsabile de învățământul superior din SEÎS. Implementarea strictă a listei dispozițiilor stabilite la nivel european include enumerarea agențiilor naționale de asigurare a calității, inclusiv ARACIS, în Registrul european pentru asigurarea calității în învățământul superior - EQAR. În plus, faptul că IIS din România fac parte din SEÎS, oferă încredere în privința calității și asigură o bază solidă cu privire la recunoașterea academică/profesională a diplomelor din România.
- Dimensiunea internă a calității academice are la bază legislația în vigoare, în funcție de specificitatea fiecărei IIS, precum și tradiția și moștenirea culturală a sistemului nostru de învățământ superior. Această responsabilitate aparține în totalitate fiecărei IIS/fiecărui furnizor de programe de învățământ. Din această perspectivă, asigurarea calității devine un proces adaptat la actuala specificitate instituțională și un mecanism de îmbunătățire continuă a performanței sau a rezultatelor academice. Așa cum este prevăzut prin lege, fiecare IIS va avea în mod obligatoriu o structură responsabilă pentru asigurarea calității, care se va ocupa de elaborarea, monitorizarea și actualizarea politicilor de AC.

66. Metodologia propusă este destinată a fi utilizată în principal de către ARACIS, personalul tehnic, consiliul, comisiile de specialitate și de IIS pentru asigurarea internă a calității.

67. În afară de procesele formale de asigurare internă și externă a calității, bibliografia de specialitate extinsă în materie de AC evidențiază un factor-cheie, care le permite sistemelor mature de AC să funcționeze în mod fiabil: încrederea. În majoritatea contextelor, atunci când rezultatele unui proces sunt în avantajul tuturor părților interesate, încrederea reprezintă o condiție prealabilă pentru a garanta că au fost întreprinse acțiunile adecvate pentru obținerea rezultatelor. În contextele în care nu se poate garanta că rezultatele vor fi în avantajul tuturor, încrederea rămâne un element necesar, atât ca o condiție prealabilă pentru realizarea procesului, cât și odată ce rezultatele sunt comunicate părților interesate. Relațiile bazate pe încredere și pe colaborare dintre agenția de AC și IIS ar contribui la consolidarea sistemului de învățământ superior și, în cele din urmă, a IIS.

68. Lunga istorie a învățământului superior din Europa a făcut ca IIS europene să încheie parteneriate cu IIS - omoloage de la nivel mondial. În contextul european, dezvoltarea învățământului superior transfrontalier generează nevoia unui sistem de AC transfrontalier. Sistemul transfrontalier de

AC se referă la “activități de asigurare externă a calității realizate de o agenție de AC într-o țară diferită de cea în care are sediul sau funcționează în principal.” AC la nivel transfrontalier poate prezenta o dificultate deosebită în sectoarele de învățământ superior de mari dimensiuni, în care acționează câteva IIS care au încheiat parteneriate la nivel mondial, dar și în sectoare în care funcționează IIS mari, cu o istorie vastă, constituită din programe solide de studii și de cercetare. Prin urmare, este probabil ca în Europa, în noua etapă de AC, să apară o nouă abordare de tip parteneriat: învățământul superior național și învățământul superior transfrontalier.

69. Procedura de audit propusă pentru a fi introdusă prin modificări legislative în completarea metodologiei are ca obiectiv consolidarea AC și permite universităților să își acrediteze propriile programe de studii. România s-a axat pe procedurile de asigurare externă a calității însă, conform ESG, principala responsabilitate pentru AC le revine IIS. Prin urmare, este necesară consolidarea proceselor de asigurare internă și externă a calității, dar și asigurarea unui echilibru între aceste procese. În sistemele mature, acreditarea instituțională reprezintă o caracteristică principală a sectorului de învățământ superior. În România, ARACIS aplică o abordare combinată - acreditare de program și instituțională, atât pentru IIS de stat, cât și pentru cele particulare. Pe baza unui grad mai ridicat de încredere, acreditarea din învățământul superior poate face trecerea de la evaluarea de programe în cadrul evaluării instituționale doar către evaluarea instituțională. Țările care au înregistrat o creștere rapidă a numărului de IIS și de programe de studii în învățământul superior prezintă relevanță pentru utilizarea sistemelor de AC bazate pe standarde. În funcție de maturitatea unui sistem de AC, abordarea ar trebui să ia în considerare interdependența dintre standardele minime — determinate de scop — și standardele menite să consolideze agențiile de AC și IIS.

70. Această metodologie oferă recomandări pentru nivelul programelor de studii:

- Autorizarea de funcționare provizorie a noilor programe de studii de Licență/Masterat inițiate și propuse de IIS acreditate;
- Evaluarea periodică a programelor de Licență/Masterat.

Metodologia propusă referitoare la programele de studii se aplică în cazul tuturor domeniilor de studii sau formelor de învățământ (învățământ cu frecvență, învățământ cu frecvență redusă, tradițional, învățământ la distanță, programe de E-learning) și în cazul programelor privind diplomele comune/duble. Criteriile generale se aplică în același mod programelor de Licență și de Masterat, dar unii dintre indicatorii-cheie de performanță definiți de reglementările guvernamentale ca praguri de referință, vor fi diferiți în cazul acestor două nivele de studii. Acești indicatori specifici referitori la nivelurile 6 și 7 ale cadrului de AC din România au fost adăugați ca anexă a acestui document și sunt incluși în “Lista de verificare” utilizată de evaluatorii externi ai ARACIS în cadrul evaluării externe.

Partea 1. - Metodologia pentru evaluarea instituțională și evaluarea programelor de studii

1.1. Evaluarea instituțională

71. Conform **Legii nr. 87/2006** pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației, acreditarea este o procedură de natură juridică ce cuprinde două etape principale: autorizarea provizorie și acreditarea. Dacă un furnizor de educație dorește să înființeze o nouă IIS sau un nou program de studii, care să corespundă unei anumite calificări, atunci furnizorul de educație trebuie să parcurgă un întreg proces de evaluare externă. Acest proces permite autorizarea provizorie și apoi acreditarea, după furnizarea cu succes a programului de studii pe durata unui anumit număr de ani. Pentru acreditarea programelor de studii la nivel de licență, intervalul dintre absolvirea primei promoții de studenți și solicitarea acreditării programului de studii nu trebuie să depășească doi ani; acreditarea IIS poate fi întreprinsă după acreditarea a trei programe de studii.

72. **Evaluare externă pentru acreditarea IIS.** Scopul acreditării instituționale este să certifice faptul că o IIS respectă indicatorii minimi de performanță prestabiliți. Evaluarea se bazează pe raportul de autoevaluare al IIS și pe rezultatele vizitelor „în teren”. Pentru anumite programe de studii sau domenii pot fi consultați și experți suplimentari. O IIS este înștiințată printr-un document cuprinzător referitor la principalele concluzii și recomandări și are posibilitatea să răspundă. Raportul este întocmit de președintele comisiei de experți evaluatori, iar aprobarea IIS este publicată pe pagina de internet a ARACIS. Concluzia evaluării este fie „propunerea de acreditare”, fie „propunerea de neacreditare”, pe baza credibilității IIS de a asigura calitatea programelor de studii și a activităților de management. IIS are posibilitatea de a contesta decizia ARACIS. Decizia finală este transmisă la MEN.

73. **Evaluări externe periodice (evaluări periodice) ale IIS acreditate.** IIS acreditate se supun unor evaluări externe periodice privind mecanismele instituționale de AC și verificarea conformității cu ESG, cel puțin o dată la 5 ani.

74. **Evaluare externă a IIS acreditate.** Comisia de experți evaluatori este formată din 3-4 membri care sunt evaluatori naționali sau internaționali, înregistrați în Registrul Național al Evaluatorilor al ARACIS și include și un reprezentant al studenților. IIS este informată printr-o scrisoare amplă despre constatările și concluziile preliminare ale raportului și are dreptul la replică. Raportul vizitei este trimis către Departamentul de evaluare externă a calității pentru validarea procedurilor și întocmirea unui raport. Toate rapoartele sunt prezentate Consiliului ARACIS, care va lua decizia finală. Raportul final referitor la propunerea de acreditare sau de neacreditare este trimis spre aprobare către MEN. Raportul final care include procedurile ulterioare este publicat pe pagina de internet a ARACIS. Decizia este transmisă la instituția de învățământ superior și la MEN.

75. Rezultatul evaluărilor IIS se referă la următoarele patru niveluri de încredere:

- i. grad de încredere ridicat;
- ii. încredere;
- iii. grad de încredere limitat; și
- iv. lipsă de încredere.

76. **Procesul de evaluare are 4 etape:**

ETAPA 1. Universitatea întocmește un *Raport de autoevaluare*: Raportul de autoevaluare cuprinde o analiză (SWOT), prin care se identifică punctele tari și punctele slabe, oportunitățile și amenințările, o descriere a instituției și a procesului de AIC. Raportul mai conține documente justificative și date care furnizează dovezi pe baza cărora au fost formulate concluziile acestuia. Raportul de autoevaluare este structurat pentru a respecta cele trei domenii principale, criteriile, standardele și indicatorii așa cum au fost prezentate în cadrul legal referitor la AC. Metodologia revizuită recomandă să fie incluse în raport și subdomeniile. În capitolul 6 al acestui document, este inclus **un ghid specific pentru Asigurarea Internă a Calității**.

ETAPA 2. ARACIS efectuează *evaluarea externă*. Evaluarea este realizată de o comisie de experți independenți (Comisia de Experți) selectată din Registrul de evaluatori externi ai ARACIS. Vizitele de evaluare sunt obligatorii și ajută evaluatorii să evalueze gradul de respectare a criteriilor și a standardelor de calitate. Comisia de Experți este formată din 3-4 evaluatori și include și unul sau mai mulți studenți. Aceasta face o vizită de evaluare la IIS timp de trei-patru zile, pentru a evalua concret coerența dintre datele, informațiile și concluziile autoevaluării pe de o parte și pe de altă parte, realitatea instituțională la momentul actual; constatările efectuate în urma vizitei de evaluare sunt consemnate într-un raport de evaluare externă, care conține concluzii și recomandări. Există patru rapoarte care sunt redactate după ce IIS întocmește raportul de autoevaluare: i) raportul vizitei, redactat de Comisia de Experți; ii) raportul întocmit de Comisia de specialitate și iii) cel întocmit de Comisia de experți permanenți de specialitate; iv) raportul Consiliului ARACIS care aprobă rapoartele anterioare. Acest Cadru de evaluare instituțională include **Manualul Experților (care urmează a fi elaborat)**.

ETAPA 3. *Evaluarea nivelului de îndeplinire a standardelor de calitate (care urmează a fi elaborat)*. Pentru a evalua nivelul de îndeplinire a standardelor de calitate, Metodologia prevede și o grilă de punctare, care va evalua respectarea standardelor de calitate și a cerințelor pentru a evolua la nivelul următor.

ETAPA 4. *Întocmirea și publicarea raportului final, inclusiv a procedurii ulterioare*. Raportul final include o secțiune referitoare la decizia de acreditare, principalele concluzii și recomandări. De exemplu, în cazul autorizării de funcționare provizorie și al acreditării, decizia principală constă în acordarea sau neacordarea statutului. Dacă recomandările propun o perioadă suplimentară de implementare, este nevoie de elaborarea unui plan de implementare, care va conține prevederi și termene specifice. Evaluările în urma cărora se acordă cel mai ridicat nivel de încredere, presupun o procedura ulterioară de verificare, după trei ani. În completarea evaluării de bază sau al nivelului de încredere acordat, ARACIS identifică bunele practici din cadrul instituției și ariile de îmbunătățire.

77. **Auditul IIS acreditate.** Se propune ca ARACIS să efectueze o procedură de audit ca alternativă la evaluarea instituțională externă periodică. Auditul se concentrează pe procesele interne de asigurare a calității (AIC) ale instituțiilor de învățământ, evaluând funcționalitatea și eficiența acestora și, în același timp, pe îmbunătățirea calității IIS. Această abordare implică o responsabilitate comună cu privire la AC între ARACIS și IIS: agenția va acredita IIS și, la rândul lor, instituțiile au autoritate de auto-acreditare pentru propriile programe de studiu.

1.2. Evaluarea programelor de studii

78. *Evaluarea externă în vederea acreditării programelor de studii.* Scopul acreditării este să certifice conformitatea unui program de studii cu indicatorii minimi de performanță prestabiliți. Evaluarea se bazează pe raportul de autoevaluare al IIS și pe rezultatele vizitelor la instituții. Comisia de experți prezintă rezultatele vizitei de evaluare în fața comisiei de experți permanenți de specialitate²⁰ din domeniul de studii respectiv. Comisia joacă un rol important în special pentru asigurarea conformității cu reglementările și a consecvenței deciziilor. Raportul este transmis către Departamentul de Acreditare pentru validarea procedurilor și apoi este transmis către Consiliul ARACIS. Consiliul verifică raportul și procedurile și ia decizia finală privind acreditarea programului de studii. Decizia finală este de tip „da/nu”, privind acordarea sau neacordarea dreptului de funcționare a unui program de studii. Decizia finală este comunicată Ministerul Educației Naționale (MEN), în vederea redactării Hotărârii de Guvern privind acreditarea programului de studii.

²⁰ Există 15 comisii permanente de specialitate în următoarele domenii: științe exacte și științe naturale; științe umaniste și teologie; drept; științe sociale, politice și științele comunicării; științe administrative, educaționale și psihologie; științe economice (două comisii); arte, arhitectură, planificare urbană și sport; agricultură, silvicultură și medicină veterinară; științe inginerești (două comisii); științe medicale; programe de învățământ la distanță și programe de studii cu frecvență redusă; evaluare instituțională pentru management și activități financiare; registrul angajatorilor.

79. *Evaluări externe ale programelor de studii acreditate.* Programele de studii acreditate se supun unor evaluări externe periodice care verifică mecanismele instituționale de AC și conformarea cu ESG, la fiecare cinci ani. Ele aplică pentru nivelul studiilor de licență și de masterat. Evaluarea se bazează pe raportul de autoevaluare al IIS și pe rezultatele vizitelor la instituție - Comisia de experți prezintă rezultatele evaluării la fața locului în fața comisiei de experți permanenți de specialitate din domeniul de studii respectiv. Raportul este transmis către Departamentul de Acreditare pentru validarea procedurilor și apoi către Consiliul ARACIS. Consiliul verifică raportul și procedurile și ia decizia finală. Decizia finală este trimisă spre aprobare MEN. Există o procedură de contestație, pe care IIS o pot utiliza dacă reprezentanții lor au nemulțumiri în privința procedurii sau a deciziei. Poate fi numită o nouă comisie de experți pentru a examina scrisoarea de contestație și pentru a efectua o altă evaluare, dacă este necesar. Decizia finală este validată de Consiliul ARACIS. Rezultatul evaluărilor programelor de studii se referă la următoarele trei niveluri de încredere: încredere; încredere limitată; și lipsă de încredere.

80. Rolul ARACIS în acreditarea programelor de studii. ARACIS a fost abilitată prin lege să efectueze acreditarea și evaluarea externă periodică a programelor de studii la nivel național și internațional. ARACIS are misiunea să asigure îmbunătățirea permanentă a calității programelor de studii, prin:

- evaluarea, revizuirea și îmbunătățirea criteriilor de calitate, a standardelor și a indicatorilor de performanță, corelându-le cu cerințele de calificare în domeniul învățământului superior;
- identificarea onestă și riguroasă a realizărilor și a deficiențelor, beneficiind de sprijinul unor experți cu experiență și pregătire în domeniul de studii respectiv;
- promovarea realizărilor și remedierea rapidă a deficiențelor, ținând seama de rezultatele actuale ca element de referință pentru evaluare;
- creșterea nivelului standardelor de referință și a indicatorilor de performanță corespunzători, în fiecare instituție, respectând misiunea acestuia;
- stabilirea unei comunicări clare, consecvente și coerente cu beneficiarii;
- informarea corectă a publicului cu privire la rezultatele obținute și la îmbunătățirile propuse.

Procedura de acreditare a programelor de studii

81. Această secțiune oferă o descriere concisă a etapelor care trebuie urmate în aplicarea unei proceduri de evaluare externă desfășurată de ARACIS.

82. Într-o primă etapă, instituția de învățământ superior care solicită procedura de acreditare a unui program de studii, depune o cerere la Direcția de Asigurare a Calității (DAC) de la ARACIS, prin care cere autorizarea provizorie (AP), (re)acreditarea (A) sau evaluarea periodică (EVP) a unuia sau mai multor programe de studii din ciclul întâi (licență) sau din ciclul doi (masterat). În Formularul de cerere de acreditare a unui program de studii, instituția indică domeniul de studii al respectivului program de studii și nivelul de învățământ al ofertei educaționale (licență sau masterat). Experții de specialitate din cadrul Direcției de Asigurare a Calității menționată mai sus verifică eligibilitatea cererii.

83. Pe baza informațiilor furnizate, ARACIS transmite IIS un Contract de Acreditare, indicând numărul de experți evaluatori care vor vizita instituția, taxa de acreditare care trebuie plătită, precum și perioada în care se efectuează evaluarea. După semnarea contractului, Departamentul de Acreditare al ARACIS desemnează o comisie de experți evaluatori, formată de regulă din 3-4 experți din mediul academic și reprezentanți ai industriei. În cazul unei acreditări grupate, care cuprinde un număr considerabil de programe de studii, echipa care efectuează vizita poate fi mai mare. Experții sunt specialiști în domeniile în care se încadrează programele de studiu pentru care se solicită evaluarea externă.

84. Consiliul ARACIS validează recomandarea Departamentului de Acreditare privind componența comisiei de experți evaluatori și informează IIS. IIS poate formula obiecții referitoare la comisia propusă, furnizând un motiv valabil privind neadecvarea acesteia. În acest caz, Consiliul ARACIS înlocuiește anumiți membri ai comisiei. Totuși, reprezentanții programelor de studii evaluate nu pot propune anumiți experți.

85. IIS transmite ARACIS un Raport de autoevaluare (RA) în termen de 90 de zile de la semnarea contractului. RA va fi structurat conform Criteriilor enumerate în partea 1 a acestui document, iar experții de specialitate de la Direcția de Asigurare a Calității din cadrul ARACIS verifică caracterul complet formal al raportului. Ulterior, Raportul de autoevaluare este transmis echipei de experți evaluatori, care îl va analiza în termen de 15 zile. Experții evaluatori pot solicita informații suplimentare de clarificare.

86. La data convenită, echipa de experți evaluatori efectuează vizita de evaluare la instituția IIS care a solicitat evaluarea externă. Data limită pentru desfășurarea vizitelor este de maxim 6 luni de la data la care a fost înregistrată solicitarea evaluării. În timpul vizitei de evaluare, experții discută cu coordonatorii programului de studii și cu alte părți interesate implicate în programele evaluate despre raportul de autoevaluare și despre orice alte aspecte pe care le consideră relevante.

87. Rezultatele vizitei de evaluare sunt consemnate de echipa de evaluare în fișa vizitei, semnată de toți membrii echipei de evaluare și de reprezentanții IIS. La întocmirea Fișei vizitei la fața locului sunt luate în considerare datele prezentate de IIS pentru fiecare program de studii selectat. Acest raport este trimis spre aprobare unei Comisii de Specialitate. Comisia pregătește un alt raport pe baza rezultatelor vizitei și propune un aviz favorabil de autorizare/funcționare provizorie sau un aviz negativ de autorizare/funcționare provizorie.

88. În etapa următoare, fișa vizitei va fi prezentată Comisiei de experți permanenți de specialitate relevante spre analiză și avizare. Această Comisie va pregăti un raport în care va prezenta rezultatele vizitei și va propune autorizarea funcționării provizorii/acreditarea sau neautorizarea funcționării provizorii/ neacreditarea programului de studii de licență evaluat/a domeniului de masterat evaluat. Apoi, acest raport este trimis spre analiză la Departamentul de Acreditare al Consiliului ARACIS și apoi, la Consiliul ARACIS. Ca ultimă etapă, Consiliul ARACIS va întocmi Raportul Consiliului ARACIS, care va fi publicat pe pagina de internet a ARACIS și transmis către MEN.

Efectuarea vizitei de evaluare

89. Vizita de evaluare durează 2-3 zile, incluzând atât ședințele echipei de evaluare, cât și vizita la sediul IIS. Vizita de evaluare cuprinde o ședință preliminară a echipei, înainte de vizita în sine, pentru a identifica informațiile care trebuie obținute în timpul vizitei, pe baza raportului de autoevaluare analizat. În timpul vizitei de evaluare sunt programate următoarele întâlniri:

- cu conducerea IIS/a departamentului/a facultății. În cadrul acestei întâlniri sunt abordate principalele teme ale vizitei;
- O întâlnire cu personalul care efectuează activitățile didactice și administrative aferente programelor de studii evaluate;
- O întâlnire cu reprezentanții studenților înscriși la programul/programele de studii evaluate, inclusiv studenți care reprezintă organizațiile studențești;
- O întâlnire cu reprezentanții angajatorilor din sectorul în care lucrează de obicei absolvenții programelor de studii evaluate;
- O întâlnire cu absolvenții programelor de studii evaluate;
- De asemenea, se programează o vizită a bazei materiale utilizată în cadrul activităților de predare, de învățare și de cercetare.

90. În cadrul vizitei de evaluare, experții verifică și rezultatele lucrărilor studenților (de exemplu, examene, proiecte finale etc.), pentru a ajunge la o concluzie privind realizarea rezultatelor de învățare așteptate ale programelor de studii evaluate. La sfârșitul vizitei, reprezentantul IIS evaluate primește un sumar al opiniei echipei de evaluare. Rezultatele potențiale ale unei proceduri de acreditare și procedurile de follow-up corespunzătoare sunt:

- Acreditare fără cerințe. Dacă au fost îndeplinite toate standardele de calitate, acreditarea este acordată pentru o durată de 5 ani. În cazul unei autorizări de funcționare provizorie, acreditarea se acordă după o perioadă de maxim 2 ani de la absolvirea primei promoții de studenți.

- Acreditare cu cerințe. În decurs de un an de la emiterea raportului în care se concluzionează că standardele de calitate nu au fost îndeplinite în totalitate de un anumit domeniu (anumite domenii) de studiu, furnizorul de educație va cere ARACIS să efectueze o nouă evaluare. În caz contrar, raportul este definitiv, în virtutea art. 34, alin. (2) din OUG 75/2005.

91. Dacă evaluarea externă a unui program are ca rezultat formularea unor recomandări, IIS depune un raport de progres, privind progresul înregistrat, în decurs de 2 ani de la evaluare. Acest raport este analizat de Comisia de experți permanenți de specialitate a ARACIS, care va analiza progresul realizat în urma recomandărilor, evidențiind măsurile care urmează să fie implementate, dacă este cazul, precum și termenul limită pentru depunerea unui nou raport.

Schimbări considerabile în timpul perioadei de acreditare

92. În cazul în care un program de studii acreditat de ARACIS suferă schimbări considerabile referitoare la resursele financiare sau de personal sau la conținutului planului de învățământ, ARACIS este informată în scris în termen de 30 de zile de la aprobarea internă a acestor schimbări. ARACIS își rezervă dreptul de a decide dacă această modificare necesită o altă măsură de evaluare externă.

Raportul de autoevaluare (RA) ca parte din procesul de acreditare

93. Pregătirea raportului de autoevaluare oferă ocazia utilizării sistemelor interne de management al calității și al proceselor de autoexaminare, care implică părțile interesate relevante și de a identifica posibilele aspecte care pot fi îmbunătățite pentru a continua dezvoltarea unui program de studii. În mod ideal, procesul de acreditare va fi utilizat de IIS ca un proiect de îmbunătățire a calității și nu va fi perceput ca o rutină formală de evaluare.

94. Instituția de învățământ superior utilizează raportul de autoevaluare pentru a analiza comasat dacă și în ce fel programul/programele de studii îndeplinește/îndeplinesc criteriile de acreditare și ce particularități trebuie luate în considerare. Variațiile criteriilor pot fi explicate. Raportul trebuie să se concentreze în mod special pe evaluare și analiză, mai degrabă decât pe simpla descriere și să includă, de exemplu, puncte tari și puncte slabe, provocări și soluții preconizate. „Întrebările ajutătoare” cuprinse în lista de verificare a ARACIS sunt concepute astfel încât să poată oferi susținere în această privință. De regulă, este suficientă o evaluare concisă și clară a fiecărui criteriu și o prezentare a rezultatelor în raport cu pragul de referință.

Selectarea experților evaluatori

95. ARACIS aplică o procedură riguroasă pentru identificarea și pregătirea experților evaluatori care efectuează proceduri de acreditare a programelor de studiu la nivel de licență și de masterat. Ca cerință minimă, echipa este formată din experți din mediul universitar (cadre didactice și studenți) și din reprezentanți ai sectorului de activitate respectiv. Reprezentantul studenților va fi numit de federațiile asociațiilor studențești. Dacă domeniul de studii evaluat include programe de studii (de Masterat) la forma de învățământ la distanță (ID) sau fără frecvență (IFR), unul dintre evaluatorii din Comisie va fi expert în programele (ID) și (IFR). Președintele Comisiei de experți evaluatori va fi numit de către membrii Comisiei de experți permanenți de specialitate aferentă domeniului de studii supus evaluării. Dacă este fezabil, atunci când sunt numiți membrii echipei de experți evaluatori, ARACIS va aplica principiul nediscriminării de gen.

Procedura de contestație

96. După publicarea raportului de evaluare, IIS are dreptul să transmită o contestație în scris, în termen de două săptămâni. În acest caz, Biroul Executiv al ARACIS analizează raportul și invită reprezentanții universității la o discuție de clarificare.

97. După aprobarea ESG din 2015, s-au elaborat și s-au aplicat noi proceduri distincte pentru gestionarea contestațiilor și a reclamațiilor. De obicei, s-au primit contestații în cazurile în care avizul/recomandarea formulată de ARACIS către MEN a fost la un nivel inferior celui preconizat. Reclamațiile se pot referi și la presupusa lipsă de integritate sau la comportamentul necorespunzător al evaluatorilor externi.

98. Contestațiile se pot depune în urma evaluării externe efectuate de comisiile de evaluare ale ARACIS. Constația se depune în scris, este semnată de rectorul universității, confirmată cu ștampila/sigiliul universității și este înregistrată la Biroul de Relații Publice, Registratură, Arhivă și Secretariat al ARACIS. Constațiile se pot referi la avizul/aprecierea acordată în urma evaluării externe a programelor de studii sau la avizul/aprecierea acordată în urma evaluării externe instituționale. Constațiile privind Avizul acordat în urma evaluării externe a programelor de studii se pot depune în termen de două săptămâni de la primirea raportului și sunt analizate de Biroul Executiv al Consiliului ARACIS, care desemnează o comisie pentru soluționarea contestației, care va analiza constația și documentația rezultată în urma vizitei de evaluare. Comisia întocmește un raport care va fi validat de Departamentul de Acreditare. După ce analizează documentele și în urma dezbaterilor, Consiliul ARACIS întocmește Raportul final al ARACIS.

99. Constațiile referitoare la evaluarea externă a instituției se pot depune în termen de două săptămâni de la publicarea raportului. Biroul Executiv al Consiliului ARACIS reanalizează raportul și invită rectorul universității și persoana de contact la sediul ARACIS, la o discuție de clarificare. Dacă, în urma acestei ședințe, reprezentanții instituției de învățământ superior își mențin constația, Biroul Executiv al Consiliului ARACIS desemnează o comisie tehnică pentru soluționarea contestației. Pe baza documentelor de evaluare, aceasta verifică dacă presupusele defecte de procedură menționate în constație sunt reale sau nu. Dacă se constată că presupusele defecte de procedură sunt reale, comisia propune Consiliului ARACIS să reia procedurile de evaluare pentru a corecta problemele raportate. Consiliul ARACIS, la propunerea Comitetului Executiv, aprobă componența unei comisii suplimentare de constație, care include alți evaluatori care vor efectua încă o vizită la instituția de învățământ superior și care va întocmi un alt raport în urma vizitei. În termen de 5 zile lucrătoare de la ședința ARACIS la care au fost aprobate rezultatele contestației, Agenția publică pe pagina sa de internet conținutul contestației, precum și Raportul Consiliului ARACIS privind soluționarea contestației.

1.3. Standarde de calitate pentru evaluarea instituțională

100. Criteriile, standardele și indicatorii sunt instrumentele care descriu cerințele de calitate ale activităților realizate atunci când IIS solicită autorizarea temporară/acreditarea unei noi instituții, a unui nou program de studiu sau evaluarea externă periodică. Standardele corespund domeniilor și criteriilor de AC în IS, iar indicatorii măsoară gradul de realizare a unei activități prin raportarea la standard. Standardele sunt formulate ca reguli sau rezultate și sunt definite drept nivelul minim obligatoriu de realizare a unei activități.

101. În vederea respectării principiilor descrise anterior, standardele de calitate pentru evaluarea instituțională prezintă flexibilitate în aplicare, sunt în concordanță cu angajamentele asumate de Guvernul României în Procesul Bologna și sunt suficient de cuprinzătoare pentru a permite fiecărei instituții din România să-și demonstreze continuitatea eforturilor și poziționarea pe arena învățământului superior din România și din afara acesteia.

102. Acest document este rezultatul discuțiilor și evaluărilor efectuate de ARACIS și de reprezentanții sectorului de învățământ superior. Acest rezultat a condus la generarea unei abordări specifice, care răspunde nevoilor sectorului de învățământ superior din punctul de vedere al asigurării calității. Abordarea menționată este prezentată mai jos.

103. Standardele de calitate pentru evaluarea instituțională pun accent pe:

- Evidențierea rolului care revine personalului didactic universitar, studenților și angajatorilor în elaborarea strategiei pentru dezvoltarea instituțională, pentru a aduce sistemul de învățământ superior din România mai aproape de obiectivele care vizează satisfacerea nevoilor exprimate de societate și determinate de evoluția pieței muncii la nivel național și internațional.
- Necesitatea recunoașterii IIS din România la nivel regional și național ca poli de excelență pentru formarea profesională, pe baza rezultatelor și aptitudinilor absolvenților.

- Rolul esențial jucat de asigurarea calității la nivel internațional cu scopul de a garanta și de a îmbunătăți permanent calitatea programelor de studii, a activităților de cercetare și a serviciilor. De exemplu, creșterea rolului jucat de departamentele de AC în procesul de monitorizare și de evaluare periodică a programelor de studii, cu scopul de a satisface în mod optim cerințele studenților și ale societății.
- Reechilibrarea calității procesului de predare și învățare cu privire la activitatea de cercetare. Deși reputația internațională depinde de excelența rezultatelor obținute în cercetarea științifică realizată de instituții, se manifestă o nevoie stringentă de a îmbunătăți gradul de relevanță a programelor de studii conform nevoilor socio-economice, dar și de a sprijini îndrumarea pedagogică a cadrelor didactice (universitare sau nu) precum și capacitatea studenților de a învăța mai bine și de a progresa.
- Rolul esențial jucat de structurile tehnice și administrative în procesul de implementare a strategiei și a politicilor instituționale. Gestionând relațiile dintre personalul didactic universitar și studenți, structurile administrative creează condițiile necesare pentru ca instituția să furnizeze o educație de înaltă calitate și să satisfacă nevoile studenților și ale personalului didactic universitar.
- Înregistrarea IIS în clasamentele naționale și/sau internaționale.
- Obținerea unui grad ridicat de compatibilitate între procesul educațional din România și universitățile de prestigiu din spațiul european și internațional.
- Asigurarea integrității academice a studenților și a personalului academic, prin respectarea unui set de valori și de principii etice precum libertatea academică, integritatea morală, corectitudinea intelectuală, onestitatea, colegialitatea, loialitatea, responsabilitatea, transparența, respectul și toleranța.

104. Domeniile pentru asigurarea calității, definite de cadrul legislativ din România (OU 75/2005, HG 915/2017), sunt: Domeniul A. Capacitatea instituțională, Domeniul B. Performanță educațională, Domeniul C. Managementul calității. Fiecărui domeniu îi corespunde un set de standarde de calitate, care reprezintă cerințele de AC pe care trebuie să le îndeplinească orice instituție din România. Aceste standarde de calitate sunt prezentate în continuare:

Domeniul A. Capacitatea instituțională	
A.1 - Structuri instituționale, administrative și manageriale	
SA1_ Viziunea, misiunea și planul strategic elaborate de instituție corespund misiunii urmărite de aceasta. Instituția dispune de politici, procese, proceduri și instrumente adecvate pentru a-și îndeplini misiunea și pentru a-și implementa planurile strategice.	
SA2_ Implicarea personalului, a studenților și a celorlalte părți interesate în procesul de elaborare și de implementare a strategiei instituției.	
SA3_ Contribuția instituției la dezvoltarea socială, economică și culturală la nivel local, regional și național, în acord cu misiunea sa.	
SA4_ Există o repartizare clară și transparentă a responsabilităților, a atribuțiilor și a autorității între autoritățile competente/de conducere, între organismele decidente și personalul (didactic și nedidactic).	
SA5_ Studenții sunt implicați în procesele administrative și decizionale și sunt stimulați pentru a contribui la strategia și la conducerea instituției.	
SA6_ Instituția are o strategie deschisă de colaborare și de creare de parteneriate la nivel regional, național, european sau internațional.	
Domeniul B. Performanță educațională	
B.1 - Conținutul programelor de studiu	
SB1_ Instituția se asigură că programele de studii noi și existente reflectă nevoile societății și sunt adaptate în permanență la dezvoltarea societății, la cerințele aflate în continuă schimbare manifestate pe piața muncii la nivel național, regional și internațional.	
SB2_ Instituția se asigură că programele de studii au un caracter adecvat din punctul de vedere al nivelului (Licență/Masterat/Doctorat/Studii postuniversitare), al conținutului academic și	

	al calității educaționale, care sprijină procesul de învățare și îndeplinirea obiectivelor programelor de studii. SB3_ Instituția are capacitatea de a derula programele de studii în mod eficient din punctul de vedere al resurselor umane și al mediului de învățare. SB4_ Instituția stabilește pentru fiecare program de studii obiective și informații clare, care sunt comunicate studenților și părților interesate. SB5_ Procesele de design, elaborare, evaluare, implementare, monitorizare și revizuire a curriculei respectă cerințele stabilite la nivel național, dar și viziunea și strategia instituției. SB6_ Cerințele de admitere și de parcurgere a traseului academic, precum și metodele de evaluare a studenților sunt clare, ușor de gestionat și puse la dispoziția publicului. SB7_ Sunt stabilite mecanisme pentru sprijinirea și consilierea studenților, care să asigure realizări de succes, continuarea studiilor și orientare profesională/angajabilitate. SB8_ Instituția asigură incluziunea oricărui tip de student admis. SB9_ Instituția aplică o politică de sprijinire a activităților extracurriculare și recompensează implicarea studenților. SB10_ Instituția asigură calitatea programelor de schimb și a mobilității internaționale (studenți, cadre didactice, personal) și promovează mobilitatea la toate nivelurile. Sunt instituite mecanisme specifice de AC cu privire la mobilitate. SB11_ Instituția îndeplinește criteriile de calitate specifice programelor de studii organizate în parteneriat (joint programmes).
	B.2 - Rezultatele învățării SB12_ Instituția stabilește și utilizează mecanisme prin care se asigură că rezultatele (privind procesul de învățare, ocuparea forței de muncă și gradul de satisfacție a diferitelor părți interesate) pot fi măsurate, analizate și valorificate pentru îmbunătățirea calității programelor de studii. SB13_ Instituția oferă oportunități pentru nevoile educaționale și profesionale ale oricărui student de a urma, de a întrerupe, de a abandona și de a continua programele de studii. SB14_ Instituția are o politică clară cu privire la evaluarea realizărilor studenților (rezultate academice, stagii și alte rezultate obținute pe parcursul programelor de studii), astfel încât evaluarea să fie corectă, echitabilă, înțeleasă de studenți și conformă cu abordarea pedagogică a instituției. SB15_ Instituția susține proiecte de inovare și de excelență pedagogică pentru a îmbunătăți integrarea absolvenților și a consolida capacitatea de inovare, elaborând cursuri inovatoare și utile.
	B.3 - Activități de cercetare științifică SB16_ Instituția se asigură că proiectele de cercetare contribuie la realizarea unui nivel înalt de calitate științifică într-un domeniu de cercetare relevant, garantând totodată acest nivel. SB17_ Prin valorificarea și diseminarea rezultatelor cercetării, instituția contribuie la asigurarea dezvoltării politicii de cercetare la nivel național și internațional. SB18_ Activitățile de cercetare se bazează pe o strategie instituțională și pe un proces sistematic de planificare. SB19_ Instituția promovează activitatea de cercetare științifică prin procesul de predare aferent programelor de studii. SB20_ Instituția a stabilit structuri și mecanisme adecvate pentru sprijinirea, motivarea, evaluarea și recompensarea implicării în activitatea de cercetare și pentru stimularea și capitalizarea activităților de cercetare.
Domeniul C. Managementul calității	
	C.1 - Strategiile și procedurile de asigurare a calității SC1_ Sistemul de management al calității/de asigurare a calității este conceput pe baza unor structuri și obiective și dispune de procese și de proceduri definite în mod clar pentru a promova o cultură a AC.

	SC2_Instituția elaborează și implementează politici care urmăresc asigurarea, menținerea și îmbunătățirea calității, în special din punctul de vedere al resurselor umane, al mediului de învățare (infrastructuri, echipamente) și al resurselor financiare.
	C.2 - Calitatea cadrelor didactice SC3_Instituția dispune de mecanisme prin care se asigură că angajarea, gestionarea și dezvoltarea profesională a cadrelor sale didactice se realizează ținând cont de cerințele aferente funcțiilor pe care le îndeplinesc.

105. Pentru fiecare standard de calitate este propus un set de indicatori. Instituția trebuie să utilizeze indicatorii pentru a demonstra gradul de îndeplinire a standardelor de calitate. Instituția poate propune alți indicatori care reflectă propriile specificități. Lista indicatorilor nu are caracter obligatoriu, însă se recomandă utilizarea unor indicatori pentru a evalua standardul de calitate. Pentru a fi mai clar, înaintea indicatorilor sunt prezentate explicații și ilustrații înscrise cu *caractere italice*.

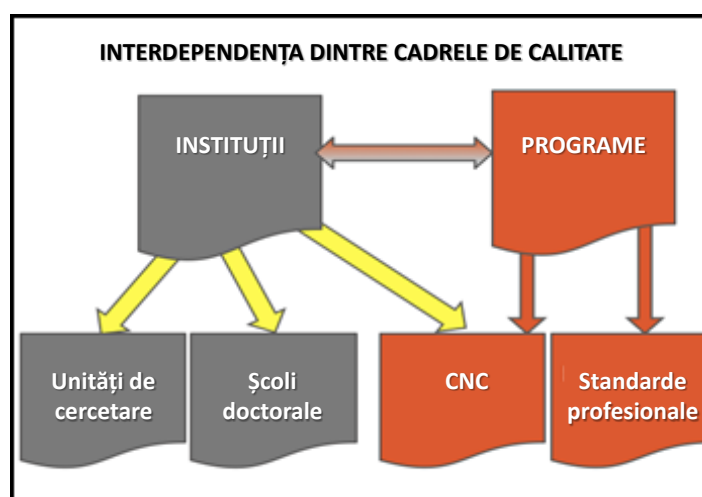
106. Manualul pentru asigurarea internă a calității va prezenta în detaliu modul de realizare a autoevaluării și de utilizare a acestor standarde de calitate pentru evaluarea instituțională.

Interacțiunea dintre diferitele cadre de evaluare

107. Standardele de AC pentru evaluarea instituțională reprezintă cadrul general pe care instituția trebuie să îl utilizeze în vederea autoevaluării întregii instituții, iar evaluatorii externi pentru evaluarea derulată de ARACIS.

108. Există standarde de calitate specifice pentru programele de studii, furnizate de ARACIS. Aceste standarde au fost definite ținând cont de domeniile fundamentale, dar se referă și la programele de studii (discipline specializate). Vor exista de asemenea standarde de calitate specifice școlilor doctorale, care vor detalia standardele de calitate aferente activităților de cercetare. Standardele de asigurare a calității pentru evaluarea instituțională se axează pe politicile instituționale și nu pe evaluarea laboratoarelor, cercetătorilor sau a studiilor doctorale.

109. Standardele de asigurare a calității pentru evaluarea instituțională sunt compatibile cu orice cadru. De asemenea, respectă ESG pentru asigurarea calității, pe care trebuie să le îndeplinească orice instituție dintr-o țară semnatară a Procesului Bologna.

110. Principalele obiective urmărite prin revizuirea cadrului calității au rolul de a sprijini IIS în stimularea asigurării interne a calității, pentru îmbunătățirea continuă a calității și pentru sporirea relevanței asigurării externe a calității realizată sub supravegherea ARACIS. Standardele de calitate pentru evaluarea instituțională au fost concepute și structurate pentru a stimula responsabilizarea comunității academice, a experților externi și a ARACIS.

Terminologia utilizată pentru standardele de calitate

111. În cadrul **Metodologiei** se utilizează terminologia și conceptele stabilite în temeiul Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației.

112. Terminologia prezentată mai jos este utilizată în sensul unei înțelegeri comune a standardelor de calitate pentru evaluarea instituțională. În prezentul cadru este inclus un Glosar de termeni.

Domeniul	Domeniile reprezintă aspecte majore ale sistemului de asigurare a calității care fac obiectul evaluării, conform legislației în vigoare (OUG nr. 75/2005, HG 915/2017)
Standard	Standardele indică nivelul preconizat al cerințelor și al condițiilor pe baza cărora se evaluează calitatea sau care trebuie atins de instituțiile de învățământ superior și de programele de studii oferite de acestea, în vederea acreditării sau certificării. Pentru a aprecia în mod corect dacă un anumit standard de calitate este sau nu îndeplinit, respectivul standard trebuie să fie formulat în mod clar și explicit și corelat la criterii specifice, care pot fi împărțite în indicatori/linii directoare (cu un caracter operațional sporit).
Dovezi	Dovezile sunt datele/informațiile utilizate pentru stabilirea gradului/nivelului de îndeplinire a unui standard.

Domeniul A. Capacitatea instituțională

A.1 - Structuri instituționale, administrative și manageriale

113. SA1_Viziunea, misiunea și planul strategic elaborate de instituție corespund misiunii urmărite de aceasta. Instituția dispune de politici, procese, proceduri și instrumente adecvate pentru a-și îndeplini misiunea și pentru a-și implementa planurile strategice.

Misiunea reprezintă viitorul probabil către care tinde instituția cu scopul de a-și îndeplini "rațiunea de a fi" în contextul orientărilor naționale din sistemul de învățământ superior din România. Strategia instituției este elaborată în conformitate cu misiunea și scopul acesteia. Strategia stabilește obiective specifice (de exemplu, să devină o universitate recunoscută de talie mondială, să formeze forța de muncă în beneficiul întreprinderilor locale, să permită studenților români să-și urmeze studiile în orice instituție europeană).

În vederea implementării strategiei, instituția stabilește obiective de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung (de exemplu, îmbunătățirea mobilității internaționale, cu scopul de a da posibilitatea studenților români de a acționa în societăți globalizate și de a genera cooperarea internațională în sectorul de cercetare și de afaceri) și concepe planuri de acțiune pentru operaționalizarea acestora (de exemplu, înființarea unui Oficiu Internațional care să furnizeze cursuri în domeniul lingvistic pentru orice student care pleacă/vine, invitarea cadrelor universitare din străinătate și stimularea organizării unui campus internațional). Obiectivele formulate de instituție sunt caracterizate de trasabilitate în ceea ce privește strategia generală și planurile de dezvoltare ale instituției.

Instituția este capabilă să țină evidența implementării misiunii, strategiilor și planurilor de acțiune proprii, datorită unor mecanisme pe care le aplică (de exemplu, chestionare de feedback). Instituția evaluează impactul generat de strategia proprie și demonstrează îndeplinirea obiectivelor prin mijloace verificabile. Instituția dispune de documente care confirmă eficacitatea implementării rezultatelor planificate.

Indicatori de performanță:

1. Instituția și-a stabilit și publicat declarația de misiune.
 2. Strategiile și politicile instituției respectă declarația de misiune.
 3. Strategia instituției poate fi pusă în aplicare și este în concordanță cu prioritățile de dezvoltare stabilite la nivel național.
 4. Instituția asigură concordanța dintre strategia instituțională și strategiile la nivel de facultate/departament, susținute de proceduri și de politici eficiente.
 5. Instituția asigură egalitatea de șanse a diferitelor structuri organizatorice (facultăți, departamente, programe de studii) din punctul de vedere al procesului de dezvoltare și de îmbunătățire.
 6. Instituția are mecanisme care asigură implementarea cartei universitare și buna funcționare a instituției.
 7. Instituția are un plan de acțiune bazat pe priorități și defalcat pe indicatori de monitorizare.
 8. Procesele de planificare și de evaluare se realizează sistematic și sunt ample, integrate și adecvate instituției.
 9. Instituția a stabilit structuri de supraveghere și de evaluare internă.
 10. Instituția își monitorizează și își evaluează periodic misiunea, obiectivele și realizările, prin evaluarea relevanței acestora față de evoluția instituției și a mediului extern în care funcționează aceasta.
 11. Instituția aplică un sistem de revizuire periodică a propriului plan de acțiune, care ia în considerare rezultatele evaluărilor.
 12. Libertatea academică, diversitatea, cercetarea și procesul de predare, dar și responsabilitatea corporativă, sunt încurajate și susținute pentru îndeplinirea misiunii și a scopului instituției.
114. SA2_Implicarea personalului, a studenților și a celorlalte părți interesate în procesul de elaborare și de implementare a strategiei instituției.

Există mecanisme de consultare și de includere a opiniilor exprimate de o gamă largă de factori interni și externi, menite să îmbunătățească relevanța strategiei și să faciliteze implementarea acesteia. Instituția trebuie de asemenea să se asigure că strategia este un document dinamic și nu o declarație de intenție: actualizările periodice și comunicarea cu privire la progresul realizat reprezintă elemente esențiale în acest sens și trebuie să implice și părțile interesate, la nivel intern și extern.

Instituția stimulează participarea studenților și oferă instruire în acest sens, astfel încât studenții să se poată implica în mod activ în structurile de guvernanță și decizionale constituite la nivel de instituție, facultate și departament, dar și în cadrul organismelor consultative.

Indicatori de performanță:

1. Personalul didactic universitar este implicat în dezbaterile referitoare la strategia instituțională în conformitate cu procedurile și reglementările interne prevăzute în Carta universitară.
2. Sistemul de guvernanță ține cont de opiniile și de comentariile studenților, în calitate de parte interesată, în domeniile lor de interes (formare, probleme studențești).
3. Întregul personal – didactic și nedidactic – se implică activ în strategia instituției (elaborare, implementare, monitorizare și evaluare). Personalul cunoaște obiectivele stabilite de instituție și își desfășoară activitatea în vederea îndeplinirii acestora.

4. Părțile interesate externe (angajatori, experți, autorități) sunt consultate și implicate în elaborarea strategiei instituționale sau a unei părți din aceasta (de exemplu, strategia cu privire la internaționalizare).

115. SA3_Instituția contribuie la dezvoltarea socială, economică și culturală a regiunii în care este amplasată și la nivel național.

Instituția contribuie la dezvoltarea socio-economică și culturală în regiunea în care funcționează, dar și la nivelul întregii țări. Există mai multe modalități de a contribui la dezvoltare, care nu se limitează la activitățile de învățământ destinate studenților și la activitățile de cercetare. De exemplu, cadrele universitare cooperează cu inovatori, instituția oferă studenților cursuri de educație antreprenorială și instituția sprijină inițiativele de tip „incubator”. Se organizează stagii de formare profesională în administrația publică (de exemplu, Facultatea de asistenți medicali organizează astfel de stagii în spitalele din zonă).

Studenților li se pot oferi stimulente pentru înființarea de ONG-uri sau pentru a participa la inițiative menite să îmbunătățească nivelul lor de cunoștințe, competențele, simțul responsabilității și spiritul civic. Instituția poate participa la dezbateri organizate la nivel național, de exemplu, cu privire la societatea bazată pe egalitatea de gen sau la reglementarea migrației.

Indicatori de performanță:

1. Instituția are o reputație bună și se implică în mod activ în activitățile realizate de asociațiile profesionale și face parte din asociații sau din platforme didactice sau de cercetare.
2. Instituția se implică în mod activ și cu regularitate în derularea inițiativelor socio-culturale.
3. Personalul participă la inițiative de tip colaborativ realizate cu parteneri externi.
4. Instituția realizează, participă la, sau gestionează proiecte de servicii de dezvoltare comunitară sau de asistență socială pentru comunitate.
5. Proiectele de servicii, dezvoltare sau asistență socială sunt utilizate în mod activ în procesul de predare și generează idei pentru activitățile de cercetare.
6. Studenții se implică în proiecte cu impact la nivelul societății pe plan local sau regional.

116. SA4_Există o repartizare clară și transparentă a responsabilităților, a atribuțiilor și a autorităților între autoritățile competente/de conducere, organismele decidente și personal (academic și neacademic), în conformitate cu calificările preconizate.

Instituția acționează pe baza unei organigrame și a unor reglementări care cuprind și o descriere a atribuțiilor și a responsabilităților personalului (academic și administrativ). Transparența procesului decizional este esențială pentru buna funcționare a instituției și asigură aderarea comunității.

Indicatori de performanță:

1. Instituția dispune de structuri și de organisme decizionale la toate nivelurile, fiecare dintre acestea funcționând cu structuri organizatorice specifice, autoritate și competențe proprii.
2. Personalul didactic universitar, personalul administrativ, studenții, etc. au posibilitatea de a participa la procesele decizionale cu privire la planificare, la alocarea resurselor, la elaborarea programelor de studii și la dezvoltarea curriculară.
3. Există coordonare între facultățile și departamentele din cadrul instituției.
4. Sistemul de management cuprinde mecanisme de planificare, dezvoltare și îmbunătățire continuă, evaluare a riscurilor, evaluare a activităților derulate de unități și a interacțiunii dintre acestea.
5. În cadrul instituției există o alocare clară a atribuțiilor și a responsabilităților personalului. Instituția a stabilit un sistem transparent de informare și de comunicare (internet, portaluri, email-uri, etc.) cu studenții și cu părțile interesate.

117. SA5_Studentii sunt implicați în procesele administrative și decizionale și sunt stimulați să contribuie la strategia și la conducerea instituției.

Studentii sunt reprezentanți în mod efectiv, în conformitate cu reglementări transparente. Există mecanisme pentru a asigura reprezentarea studenților în procesul decizional (de exemplu, există un reprezentant al studenților la nivel de departament). Instituția face dovada că democrația studenților este stimulată (de exemplu, prin instruirea reprezentanților studenților) și recompensată (de exemplu, prin credite).

Indicatori de performanță:

1. Studenții sunt reprezentați în organismele de conducere ale facultății și ale instituției.
2. Asociațiile studențești exprimă opinii și formulează propuneri cu privire la toate aspectele de interes general ale instituției, de exemplu planuri de învățământ și programe de cercetare, regulamente cu privire la studii, etc.
3. Instituția sprijină asociațiile studențești și finanțează activitățile acestora respectând cadrul legal.

118. SA6_Instituția aplică o strategie de colaborare și de parteneriat deschisă la nivel regional, național, european și internațional.

Instituția demonstrează că este orientată spre viitor și manifestă deschidere pentru a învăța de la alți reprezentanți ai mediului academic, modalități de optimizare a programelor de studii și a activităților de cercetare. Instituția face alegeri referitoare la cooperare și la mobilitate, precum și la zonele sau țările selectate și consideră că internaționalizarea este o pârgie pentru asigurarea calitatății programelor de studii și a activităților de cercetare. Deschiderea trebuie să se manifeste simultan la nivel local (comune, regiuni) în relația cu actorii socio-economici și cu alți furnizori de educație. Instituția aplică o strategie pentru a obține valoare adăugată din partea celorlalți și de a oferi sprijin astfel încât să creeze sinergii împreună. Instituția poate realiza o analiză-diagnostic la nivel teritorial și poate furniza expertiză de nivel înalt în multe domenii.

Ca și în cazul internaționalizării și cu scopul evitării dispersării, se impune existența unei strategii de cooperare pe plan local. Instituțiile demonstrează că strategia de dezvoltare locală și internațională este în deplină armonie cu misiunea și cu strategia la nivelul întregii instituții.

Indicatori de performanță:

1. Instituția stabilește prioritățile politicii de cooperare împreună cu părțile interesate relevante la nivel local, național sau internațional. Părțile interesate pot fi IIS, societăți comerciale, autorități publice și ONG-uri.
2. Strategia de cooperare se regăsește în strategia de dezvoltare a instituției pe termen lung, dar și în strategiile de dezvoltare la nivel regional, național și internațional.
3. Atunci când lansează noi programe de studii sau când elaborează proiecte de cercetare științifică, instituția ține cont de nevoile exprimate de economia și de piața forței de muncă la nivel regional.
4. Instituția colaborează cu partenerii regionali pentru implementarea strategiei de cooperare.
5. Instituția colaborează cu alte instituții cu scopul de a furniza studenților servicii care îi sprijină în procesul educațional și în dezvoltarea personală.
6. Obiectivele pe care instituția le-a stabilit cu privire la procesul educațional, de învățare, cercetare, internaționalizare, guvernanta și relația cu societatea corespund contextului național și regional.
7. Strategia instituției referitoare la dezvoltarea societății corespunde profilului instituțional. În schimb, profilul instituției cu privire la procesul educațional, de învățare, cercetare și la servicii se încadrează în contextul național și internațional.

Domeniul B. Performanță educațională

B.1 - Conținutul programelor de studiu

119. SB1_Instituția se asigură că programele de studii noi și existente reflectă nevoile societății și sunt în permanență adaptate la dezvoltarea societală, la cerințele și la continua schimbare manifestate pe piața muncii la nivel național, regional și internațional, precum și la nevoile societății.

Programul de studii urmărește obiective specifice din perspectiva calificărilor. Aceste obiective acoperă aspecte de ordin profesional, extraprofesional sau interdisciplinar și se referă în special la domeniul competențelor academice, a competențelor necesare pentru ocuparea unui loc de muncă calificat, a abilităților de implicare socială și a celor privind dezvoltarea personală.

În consecință, instituția trebuie să demonstreze modalitatea prin care sunt realizate procesele de concepere, actualizare și implementare a programului de studii în conformitate cu aceste obiective. De exemplu, modul în care reprezentanții mediului academic și angajatorii conlucrează la elaborarea modulelor de predare și la supravegherea stagiilor de formare profesională.

Instituția explică modul în care mobilizează în mod concret părțile interesate externe relevante, inclusiv potențialii angajatori și absolvenți, prin intermediul unui dialog permanent cu privire la programele de studii, la obiectivele, conținutul și rezultatele acestora.

Indicatori de performanță:

1. Instituția are o strategie globală, iar obiectivele programului de studii au fost stabilite în conformitate cu aceasta și cu cerințele legale obligatorii la nivel național.
2. Programele de studii reflectă nevoile pieței muncii și ale societății și menționează competențele care vor fi dobândite de studenți.
3. Abordarea bazată pe rezultatele învățării este implementată progresiv la nivelul programului de studii.
4. Programele de studii oferă studenților cunoștințe specializate și interdisciplinare, dar și competențe academice specifice și generale.
5. Instituția colaborează cu mediul socio-economic pentru a afla nevoile acestuia și îmbunătățește periodic conținutul programului de studii.
6. Instituția asigură un mediu de învățare adecvat (fizic și virtual), inclusiv spații de învățământ și echipamente.
7. Instituția aplică un mecanism și un proces specific pentru introducerea noilor programe de studii (elaborare, validare, revizuire).
8. Instituția evaluează cu regularitate, utilizând mecanisme specifice, obiectivele, conținutul și modalitățile de furnizare a programelor de studii, dar și evaluarea efectuată de studenți cu privire la programele de studii și impactul acestora asupra procesului de învățare a studenților. Instituția identifică schimbările apărute pe piața muncii și furnizează dovezi pentru a demonstra succesul studenților și eficacitatea programelor de studii.

120. SB2_Instituția se asigură că programele de studii au un caracter adecvat din punctul de vedere al nivelului (Licență/ Masterat/Doctorat/Studii postuniversitare), al conținutului academic și al calității educaționale, sprijinind astfel procesul de învățare și îndeplinirea obiectivelor programelor de studii.

Instituția trebuie să demonstreze modul în care programul de studii se înadresează în nivelul declarat (Licență/Masterat/Doctorat/studii postuniversitare). Cadrele universitare trebuie să fie recrutate și formate pentru a oferi educația și sprijinul de care studenții au nevoie pentru a avea succes.

Indicatori de performanță:

1. Programele de studii sunt oferite în conformitate cu Procesul Bologna, în cicluri succesive, în sistemul: licență, masterat, doctorat și asigură continuitatea conținutului programelor de studii la diferitele niveluri (licență, masterat, doctorat, învățământ postuniversitar), pe baza interdependenței disciplinelor și a transversalității.
2. Planul de învățământ este organizat pentru a facilita parcursul studenților (de exemplu, modularizare, recunoașterea studiilor anterioare), iar materialele de învățare se bazează pe principii pedagogice moderne.
3. Programele de studii sunt concepute astfel încât să faciliteze mobilitatea studenților și să asigure transferul și recunoașterea creditelor.
4. Instituția oferă programe de studii postdoctorale ca formă de învățare pe tot parcursul vieții.
5. Programele de studii sunt organizate pentru a răspunde nevoilor diferitelor categorii de studenți, de exemplu:
 - o Studenți în programe cu frecvență redusă.
 - o Studenți cu dizabilități sau care se confruntă cu probleme specifice.
 - o Studenți care sunt deja angajați.
 - o Studenți maturi care doresc să studieze în alt scop decât cel profesional (de exemplu, pentru a-și finaliza studiile, din curiozitate, dezvoltare personală, etc.)
6. Instituția utilizează o gamă de metode de evaluare adecvate cu scopul de a evalua experiența de învățare acumulată de studenți (teoretică, practică, cunoștințe, competențe transversale, etc.), programul de învățământ și practicile de predare.
7. Instituția menține și garantează calitatea învățământului și oferă facilitățile necesare pentru toate formele de studii: învățământ cu frecvență, învățământ cu frecvență redusă și învățământ la distanță.

121. SB3_Instituția dispune de capacitatea de a derula programele de studii în mod eficient din punctul de vedere al resurselor umane și al mediului de învățare).

Instituția se asigură că numărul cadrelor didactice și calificările acestora corespund nevoilor care decurg din programele de studii. Aceste nevoi nu sunt doar de ordin academic, ci și corespunzătoare altor dimensiuni, de exemplu, consilierea studenților, sprijinul oferit acestora pentru a avea succes. Există o politică de resurse umane care este cunoscută tuturor cadrelor didactice. Instituția dispune de o politică, de finanțare și de mecanisme pentru a asigura dezvoltarea profesională a personalului.

Instituția trebuie să aibă în vedere dobândirea cunoștințelor proprii studenților în contexte formale și informale, incluzând dobândirea cunoștințelor nedidactice (de exemplu, atitudinile sociale) și spiritul antreprenorial. Instituțiile ar putea dori să includă valori și principii precum integritatea, respectul pentru ceilalți, atitudinea pozitivă de gen, schimbările climatice-mediu de învățare protectiv, anti-radicalism etc.

Indicatori de performanță:

1. Implementarea programului de studii este planificată în mod eficient și clar, și monitorizată în mod riguros, iar conținutul și activitățile programului sunt comunicate studenților cu suficient timp în avans.
2. Activitățile de predare se derulează în mod eficient, într-un context potrivit (de exemplu, mărimea grupelor, spații educaționale adecvate), folosind metode moderne de predare și tehnologii IT adecvate.
3. Calificările personalului didactic corespund nivelului și cerințelor academice ale programului de studii.

4. Metodele de predare sunt evaluate și adaptate cu regularitate. Instituția are și aplică metode de evaluare internă. Instituția efectuează o analiză a resurselor umane, fizice și financiare pentru noile programe de studii (săli de curs, laboratoare, calculatoare, materiale didactice, etc.)
5. Instituția a stabilit un sistem de evaluare a cadrelor didactice care apreciază calitatea competențelor pedagogice.
6. Instituția garantează asigurarea resurselor didactice moderne și ușor accesibile indiferent de forma de învățământ și oferă studenților sprijinul adecvat.
7. Instituția asigură studenților oportunități sistematice, substanțiale și secvențiale pentru dobândirea unor aptitudini și cunoștințe importante. Ea se implică activ pentru a îmbunătăți procesul educațional pe baza unor sondaje completate de toate părțile interesate.

122. SB4_ Instituția stabilește pentru fiecare program de studii obiective și informații clare, care sunt comunicate studenților și părților interesate.

Studenții trebuie să știe în mod clar ce pot obține urmând programele de studii. Angajatorii trebuie să înțeleagă modul în care programele de studii se corelează cu nevoile proprii. Personalul didactic universitar trebuie să se asigure că abordarea centrată pe student este aplicată în cadrul concepției programelor de studii/cursurilor predate, dar și în cadrul pedagogiei și evaluării studenților. Ghidul Utilizatorului pentru sistemul european de acumulare și transfer a creditelor ECTS furnizează exemple relevante și concrete privind îmbunătățirea acestui standard de calitate.

Indicatori de performanță:

1. Rezultatele așteptate ale învățării corespund nivelului programului de studii (Licență sau Masterat).
2. Conținutul și rezultatele așteptate ale învățării corespund nivelului programului de studiu (Licență, Masterat, Doctorat).
3. Instituția stabilește obiectivele procesului de învățare și cerințele aferente fiecărui program și le comunică studenților.
4. Rezultatele așteptate ale învățării au fost transpuse în mod adecvat în obiective educaționale asumate prin planul de învățământ.
5. Instituția utilizează creditele transferabile ECTS care corespund rezultatelor așteptate ale învățării și volumului de studiu necesar studenților pentru a le asimila.
6. Rezultatele așteptate ale învățării corespund perspectivelor regionale, naționale sau internaționale ale cerințelor stabilite în prezent la nivel de domeniu profesional și disciplină, referitoare la conținutul programului de studii. Rezultatele așteptate ale învățării sunt în concordanță cu legislația și regulamentele relevante.
7. Rezultatele așteptate ale învățării sunt evaluate la finalul fiecărui semestru și, dacă este cazul, au loc ajustări ale structurilor sau ale resurselor.
8. Planul de învățământ permite studenților să dobândească competențe de cercetare, academice și profesionale.
9. Mediul de predare-învățare încurajează studenții să joace un rol activ în crearea propriului proces de învățare (abordare centrată pe student).

123. SB5_Procesele de elaborare, dezvoltare, implementare, monitorizare și evaluare a programului de studii respectă reglementările la nivel național, dar și viziunea și strategia instituției.

Instituția demonstrează că programele de studii sunt monitorizate și adaptate situațiilor cu care se vor confrunta studenții. Programele de studii sunt pe deplin adaptate la strategia instituțională și respectă reglementările stabilite la nivel național.

Indicatori de performanță:

1. Profesionalismul și comportamentul etic al resurselor umane din cadrul programului de studii sunt garantate și asigură implementarea cu succes a acestuia.
2. Procesul de recrutare și de titularizare a cadrelor didactice este adecvat. Sunt luate în considerare și legăturile interdisciplinare cu alte programe de studii.
3. Este garantat caracterul suficient, din punct de vedere calitativ și cantitativ, al echipamentelor și al spațiilor de învățământ necesare pentru implementarea cu succes a programului de studii.
4. Disciplinele din cadrul planului de învățământ sunt prezentate secvențial și definesc în mod clar competențele specifice și generale ale domeniului educațional, asigurând respectarea cadrului Național al Calificărilor și a planurilor și programelor similare din cadrul altor țări (din Europa sau din afara ei) și presupun utilizarea creditelor ECTS.
5. Instituția respectă standardele naționale privind aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studiu și a diplomelor corespunzătoare calificărilor.

124. SB6_Condițiile de admitere și metodele de evaluare a studenților sunt clare, ușor de gestionat și puse la dispoziția publicului.

Instituțiile trebuie să respecte standardele cu privire la politicile și mecanismele existente pentru a sprijini evoluția cu succes a studenților și pentru a asigura egalitatea de șanse atât pentru studenții care pot face performanță, dar și pentru studenții care se confruntă cu dificultăți. De exemplu, studenții cu dizabilități beneficiază de măsuri compensatorii cu privire la termenele de timp și la cerințele formale ale procesului educațional, precum și de fișe de performanță pe parcursul studiilor. Informațiile destinate în mod specific studenților cu dizabilități, cu privire la programul de studii, la procesul educațional, la cerințele de admitere și la măsurile compensatorii mai sus menționate, sunt documentate și publicate.

Instituția răspunde de informarea clară a studenților cu privire la obiectivele studiilor, la posibilitățile de transfer între programele de studii, la continuarea studiilor, la intrarea pe piața forței de muncă și la participarea la activități extracuriculare. Susținerea dezvoltării umane și a conștiinței civice a studenților a devenit prioritatea-cheie pentru multe IIS la nivel european și mondial.

Indicatori de performanță:

1. Instituția informează studenții cu privire la condițiile de acces la programele de studii și la oportunitățile de angajare.
2. Instituția aplică în mod coerent regulamente și proceduri cu caracter public, care se referă la toate etapele ciclului de studii, de la admiterea și evoluția studenților, până la recunoașterea și certificarea studiilor anterioare.
3. Instituția informează studenții cu privire la structura programelor de studii, la competențele ce pot fi dobândite, la resursele educaționale, la mijloacele de comunicare, la infrastructurile disponibile (biblioteci, orientare profesională, etc.), la formele de evaluare.
4. Cerințele de admitere și procedurile de selecție a studenților corespund standardelor aplicabile programului de studii, în acord cu rezultatele așteptate ale învățării.
5. Informațiile destinate candidaților și studenților cu dizabilități, referitoare la programul de studii, la procesul educațional și la măsurile compensatorii sunt publicate.
6. Instituția este deschisă către și urmărește politici specifice pentru absorbția și integrarea unor noi studenți.
7. Instituția are politici, mijloace și resurse pentru a reduce rata de abandon.

125. SB7_Sunt stabilite mecanisme pentru sprijinirea și consilierea studenților, care să asigure absolvirea, pregătirea pentru carieră și continuarea studiilor.

Indicatori de performanță:

1. Instituția stimulează contribuția studenților la îmbunătățirea calității procesului de predare și de învățare, invitându-i la conferințe, seminarii și alte evenimente.
2. Instituția stimulează comunicarea cu absolvenții și înființarea unei comunități a absolvenților.
3. Instituția se implică în procesul de informare și de orientare a studenților.
4. Instituția a creat mecanisme care vizează susținerea și consilierea studenților. Structura de îndrumare și consiliere a studenților îi asistă în toate ciclurile de studii pe care le oferă instituția.
5. Instituția urmează politici prin care susține progresul academic al studenților.
6. Instituția aplică metode didactice tradiționale și alternative, utilizând tehnologii moderne în funcție de interesele și de capacitatea de învățare a studenților, pentru a facilita dobândirea competențelor și pentru a reduce rata de abandon.
7. Instituția sprijină și îndrumă studenții pentru a accesa resurse de specialitate și biblioteci virtuale.

126. SB8_Instituția asigură susținerea și încurajarea tuturor studenților admiși.

Indicatori de performanță:

1. Procesul de învățare și de predare ține seama de diversitatea studenților și a nevoilor acestora, oferind cursuri de învățare flexibile.
2. Instituția oferă susținere studenților care nu sunt pregătiți corespunzător pentru a studia la nivelul la care au fost admiși, pentru a-i sprijini să atingă obiective educaționale corespunzătoare.
3. Instituția susține utilizarea metodelor didactice inovative pentru a asigura o formare de calitate, inclusiv pentru studenții cu dificultăți de învățare.
4. Instituția sprijină căutarea și implementarea noilor metode de învățare pentru a susține moduri de învățare interdisciplinare și flexibile pentru ca studenții să dezvolte aptitudini transversale.
5. Instituția a implementat în mod transparent prevederile pentru promovarea egalității de gen și a egalității de șanse în cazul studenților aflați în situații dificile și în cazul altor grupuri vulnerabile.
6. Instituția aplică o politică de susținere a studenților de etnie romă, a studenților cu dizabilități și boli cronice și a altor grupuri vulnerabile.
7. Instituția aplică o politică de sprijinire a studenților care se implică în activități de sport profesionist.
8. Instituția aplică o politică de sprijinire a studenților care doresc să urmeze un program de studii cu frecvență redusă sau la distanță.

127. SB9_Instituția are o politică de susținere a activităților extracurriculare și recompensează implicarea studenților.

Indicatori de performanță:

1. Instituția desfășoară activități de implicare a comunității în activitățile sale, în beneficiul studenților, instituției și a societății, cu următoarele obiective:
 - a. Dezvoltarea activităților de burse, cercetare și creație;
 - b. Consolidarea procesului de predare și învățare;
 - c. Facilitarea formării unor cetățeni educați și implicați;

- d. Consolidarea valorilor democratice și responsabilitatea civică în rândul studenților;
 - e. Soluționarea aspectelor societale critice și contribuția la binele public.
2. Instituția aplică o politică de facilitare a vieții studențești.
 3. Instituția facilitează integrarea studenților în mediul universitar, susținându-i în alegerea celor mai potrivite opțiuni culturale și sociale specifice vieții studențești.
 4. Instituția este implicată activ și periodic în inițiative soci-oculturale la nivel regional.
 5. Instituția sprijină studenții care se implică în activitățile sportive organizate de structurile sale și de alte instituții.

128. SB10_Instituția asigură calitatea programelor de schimb și a mobilității internaționale (a studenților, a cadrelor didactice, a personalului) și promovează mobilitatea la toate nivelurile. Se aplică mecanisme specifice de asigurare a calității în privința mobilității.

Instituția trebuie să demonstreze că programele sale de studii sunt concepute astfel încât să faciliteze mobilitatea - de intrare și de ieșire - a studenților. Mobilitatea poate fi extinsă pentru a cuprinde personalul didactic și nedidactic. Instituția se asigură că acele credite acordate acasă sau în străinătate sunt acumulate și transferate, prin echivalarea unor părți din programul de studii sau a întregului program de studii, în sensul dreptului de a continua studiile în același program sau într-un program de studii similar, în cadrul unei instituții omoloage. Ghidul Utilizatorului pentru sistemul european ECTS furnizează exemple relevante și concrete privind îmbunătățirea acestui standard de calitate.

Indicatori de performanță:

1. Programul de studii are o structură corelată cu Sistemul european de acumulare și transfer al creditelor de studii (ECTS) și un sistem de evaluare adaptat formei de învățământ, nivelului și domeniului de studii. Studenții au la dispoziție informații privind structura și conținutul cursului, numărul de credite, formele de evaluare, etc.
2. Planul de învățământ respectă obiectivele programului de studii.
3. Stagiile de mobilitate (schimburi), dacă sunt incluse într-un program, sunt integrate în planurile de învățământ.
4. Creditele acordate într-o instituție de învățământ superior din străinătate sunt recunoscute de către IIS care a trimis studentul, conform unui acord între cele două instituții.
5. Instituția promovează programele de schimb și mobilitatea internațională în rândul studenților și a personalului didactic și nedidactic.

129. SB11_Instituția îndeplinește criteriile de calitate specifice programelor de studii comune cu alte universități.

Programele comune de studii sunt programe de studii consistente, oferite în comun de instituții care încheie un parteneriat în cadrul unui consorțiu ce urmărește aceleași obiective și care aplică aceleași reguli. Indicatorii de mai jos verifică faptul că instituția care s-a angajat într-un program comun de studii își îndeplinește rolul privind asigurarea calității în cadrul consorțiului.

Indicatori de performanță:

1. Recunoașterea calificării și a perioadelor de studii (inclusiv recunoașterea antecedentelor educaționale - RAE) se va aplica în conformitate cu dispozițiile Convenției de la Lisabona cu privire la recunoașterea atestatelor și a documentelor auxiliare.
2. Instituțiile se asigură că un program de studii universitare de Licență comun presupune în mod normal un volum de studii total de 180/210/240 credite ECTS. Unui program comun de studii universitare de Masterat îi corespund în mod tipic 60/90/120 credite ECTS. Instituția monitorizează numărul creditelor și durata medie de finalizare a programului de studii.

3. Instituțiile convin cu entități străine asupra termenelor și condițiilor aplicabile programului comun de studii, prin intermediul unui acord de cooperare.
4. Instituția se asigură că diploma se încadrează în sistemul de diplome de studii din învățământul superior aplicat în țările în care funcționează instituția.

B.2 - Rezultatele învățării

130. SB12_Instituția stabilește și utilizează mecanisme prin care se asigură că rezultatele (privind procesul de învățare, angajabilitatea absolvenților și gradul de satisfacție a diferitelor părți interesate) pot fi măsurate, analizate și valorificate pentru îmbunătățirea calității programelor de studii.

Instituția are capacitatea de a implementa programul de studii asigurând cel mai înalt nivel de calitate și de a monitoriza implementarea acestuia. Riscurile sunt anticipate, iar abaterile și neconformitățile sunt abordate în mod corespunzător, astfel încât să se garanteze rezultatele învățării și utilitatea programului de studii. Cadrele didactice, studenții și părțile interesate intervin în monitorizarea și adaptarea programelor. În prezent, sunt cerințe de calitate specifice pentru cursurile aferente învățământului la distanță.

Indicatori de performanță:

1. Instituția are o procedură de asigurare a calității și asigură calitatea procesului de predare-învățare, indiferent de modul și de spațiul geografic în care acesta are loc. Educația continuă (la zi), cea cu frecvență redusă și învățământul la distanță sunt integrate în mod clar în politica educațională și în sistemul de evaluare instituțională.
2. Instituția a creat structuri specifice, proceduri și dispune de resurse pentru învățământul cu frecvență redusă și la distanță:
 - o Structură instituțională specializată în gestionarea formelor de învățământ cu frecvență redusă și la distanță.
 - o Capacitățile didactice în raport cu respectivul conținut și cu forma de predare la distanță.
 - o Capacitățile didactice pentru crearea interactivității între studenți și cadrele universitare.
 - o Resursele educaționale și materiale adecvate (de exemplu, suportul de curs, etc.)
 - o Întâlniri față-în-față (sistem blended learning) pentru a furniza o recomandare generală și o introducere cu privire la materialele de studiu, pentru clarificarea aspectelor mai dificile ale conținuturilor de studiu, pentru revizuirea cunoștințelor necesare la începerea activităților.
 - o Sistem de examinare cu o calitate garantată.
3. Instituția a creat mecanisme specifice de AC pentru toate formele de învățământ (cu frecvență, cu frecvență redusă și învățământ la distanță).
4. Instituția monitorizează și evaluează periodic implementarea programelor de studii, pentru a se asigura că acestea îndeplinesc obiectivele atribuite și că răspund nevoilor studenților și ale societății.
5. Instituția a stabilit indicatori pentru a evalua studenții în permanență și asigură o evaluare eficientă a rezultatelor învățării. Rezultatele obținute fac obiectul unui proces permanent de monitorizare și documentare.
6. Instituția încurajează studenții să furnizeze *feedback*, aceștia fiind implicați în evaluarea performanței personalului didactic. Studenții din structurile de conducere participă la crearea, implementarea, evaluarea și monitorizarea programelor de studii și a planurilor educaționale.

7. Calitatea programelor de studii se evaluează și cu ajutorul datelor statistice cu privire la gradul de angajare al absolvenților programului de studii evaluat.

131. SB13_Instituția oferă oportunități pentru nevoile educaționale și profesionale ale oricărui student de a urma, de a înceta și de a continua programele de studii.

Studentii pot alege, pot schimba orientarea, pot descoperi noi oportunități de învățare și pot valorifica experiența anterioară. Parcursul educațional nu mai este unul de tip monolitic. Pentru a permite o astfel de flexibilitate, instituția trebuie să introducă mecanisme adecvate, să informeze studenții, cadrele didactice și personalul nedidactic cu privire la existența acestora și să evalueze eficiența acestor mecanisme.

Indicatori de performanță:

1. Programele de studii universitare de Licență și de Masterat sunt corelate, pentru a asigura continuitatea formării.
2. Programele de studii din primul ciclu oferă studenților cunoștințe de bază, metode și principii științifice generale și competențe specifice.
3. Instituția are proceduri prin care se asigură parcursul profesional și recunoașterea studiilor anterioare.
4. Creditele acordate în orice IIS în cadrul unui acord reciproc sunt transferate fără evaluare. Instituția oferă oportunități de transfer al creditelor acordate acasă sau în străinătate, prin echivalarea unor părți din programul de studii sau a întregului program de studii.
5. Instituția se asigură că programele de studii care se desfășoară la forma de învățământ la distanță sau la forma de învățământ cu frecvență redusă beneficiază de o platformă online și de alte mijloace de formare și de comunicare pentru a le oferi studenților o educație de calitate.

132. SB14_Instituția are o politică clară cu privire la evaluarea realizărilor studenților (realizări academice și stagii, dar și alte rezultate ale învățării, ca urmare a participării la programele de studii) și la acumularea și transferul de credite, astfel încât evaluarea să fie corectă, echitabilă, înțeleasă de studenți și conformă cu abordarea pedagogică a instituției.

Criteriile și metodele de evaluare, alături de criteriile de evaluare, sunt reglementate și publicate în prealabil. Frecvența și organizarea sesiunilor de examinare sunt adecvate și proporționale. Studenții au acces la punctajele obținute în urma examinării, cu respectarea principiului confidențialității. O comisie înființată în conformitate cu regulamentul de examinare a studenților analizează și rezolvă contestațiile cu privire la nota obținută în urma examenului.

Indicatori de performanță:

1. Evaluarea este consecventă, se aplică în mod echitabil tuturor studenților și este efectuată în conformitate cu procedurile stabilite și comunicate.
2. Instituția demonstrează că studenții care au finalizat cu succes un program de studii au dobândit cunoștințele și au dezvoltat competențele în acord cu obiectivele programului de studii. Formele de evaluare permit studenților să demonstreze în ce măsură au fost îndeplinite rezultatele așteptate ale învățării.
3. Studenții beneficiază de feedback, și, dacă este necesar, de îndrumare cu privire la procesul de învățare.
4. Studenții au dreptul de a formula contestații în eventualitatea apariției unei probleme; procedurile de contestare și de soluționare sunt explicate în mod clar.
5. Formele de evaluare sunt evaluate periodic pentru a determina adecvarea și eficiența lor.
6. Studenții primesc un supliment la diplomă (un document care descrie cunoștințele și aptitudinile dobândite de titularii diplomelor de învățământ superior) în care este explicată

calificarea obținută, inclusiv rezultatele învățării, alături de contextul, nivelul, conținutul și stadiul studiilor finalizate cu succes.

133. SB15_Instituția sprijină proiecte de inovare și de excelență pedagogică cu scopul de a îmbunătăți gradul de integrare a absolvenților și de a consolida capacitatea de inovare, prin elaborarea cursurilor inovatoare și utile în vederea angajării.

Acest standard de calitate se referă la toate măsurile și stimulentele aplicate de o instituție cu scopul de a genera inovarea în procesul de predare-învățare și de a recompensa implicarea personalului didactic. Acest standard se concentrează mai mult pe calitatea actului didactic și pe sprijinul acordat de cadrele didactice studenților pentru atingerea rezultatelor, mai degrabă decât pe evaluarea performanței individuale a cadrelor didactice, pe care fiecare instituție o realizează conform legislației.

Indicatori de performanță:

1. Instituția evaluează periodic realizările personalului propriu, utilizând criterii clare și transparente.
2. Instituția încurajează formarea și promovarea personalului didactic universitar.
3. Instituția invită cadrele didactice la nivel național sau internațional să facă parte din comitete/comisii.
4. Instituția dispune de o structură de sprijin care promovează îmbunătățirea continuă a predării.
5. Instituția organizează programe educaționale pentru asigurarea formării continue a personalului didactic.
6. Materialele de învățare sunt create pe baza principiilor pedagogice moderne (utilizarea tehnologiilor digitale și de comunicare, metode de predare care facilitează învățarea experiențială, etc.)
7. Personalul academic, de cercetare și administrativ se dedică îmbunătățirii procesului de predare-învățare-evaluare.

B.3 - Activități de cercetare științifică

134. SB16_Instituția se asigură că proiectele de cercetare contribuie la și totodată garantează realizarea unui nivel înalt de calitate științifică într-un domeniu de cercetare relevant.

Instituția stimulează activitatea de cercetare, sprijină cadrele universitare și creează un mediu propice pentru cercetare. Existența unei politici instituționale în domeniul cercetării ar sprijini consecvența activităților de cercetare, în beneficiul imaginii și reputației instituției în ansamblul său – permițând întregii comunități academice și studenților să culeagă beneficiile generate de o instituție angajată în activitatea de cercetare. Acest standard este intens corelat cu strategia de internaționalizare, întrucât cercetarea, în mod intrinsec, este o activitate transfrontalieră.

În același timp, este posibil ca studenții să fie invitați să participe la o activitate bazată pe proiecte în cadrul unei societăți comerciale, iar această activitate să nu se materializeze cu un articol științific. Studenții se pot implica într-un proiect de antreprenoriat și pot crea o afacere din care să rezulte un brevet. Cercetarea ar trebui așadar să fie avută în vedere într-un sens mai larg.

Indicatori de performanță:

1. Instituția promovează o cultură a cercetării și se asigură că există o înțelegere comună cu privire la natura, rolul și obiectivele activității de cercetare.
2. În cadrul instituției există standarde, proceduri și procese de aprobare a propunerilor de cercetare și a tezelor aferente, precum și pentru efectuarea și supravegherea studiilor de cercetare.

3. În cadrul instituției există politici de cercetare, infrastructură și resurse adecvate care facilitează cercetarea inovativă.
4. În cadrul instituției se aplică un proces eficient de monitorizare și de evaluare a sistemului de cercetare.
5. Instituția asigură respectarea normelor etice în domeniul cercetării.

135. SB17_Instituția asigură dinamismul dezvoltării naționale și internaționale aferent propriei politici de cercetare, precum și valorificarea și diseminarea rezultatelor astfel obținute.

Indicatori de performanță:

1. Instituția sprijină și recompensează participarea la programele internaționale de cercetare și educație.
2. Instituția are capacitatea de a încheia parteneriate științifice și socio-economice pentru a efectua activități de cercetare în domenii de interes național.
3. Instituția cunoaște potențialul uman, resursele materiale și financiare de care dispune, dar și oportunitățile oferite de mediul de cercetare științifică de la nivel regional, național și internațional.
4. Instituția are o structură de monitorizare și prospectare a progreselor științifice și tehnologice din mediul său regional, național și internațional.
5. Instituția are o strategie relevantă, eficientă și cuprinzătoare de cooperare științifică, care este aliniată la strategia sa de internaționalizare.

136. SB18_Activitățile de cercetare se bazează pe o strategie instituțională și pe un plan de cercetare.

Indicatori de performanță:

1. Activitatea de cercetare se realizează în conformitate cu misiunea și strategia instituției și cu evoluțiile și aspectele importante la nivel internațional.
2. Viziunea și strategia în domeniul cercetării sunt elaborate în urma consultării cu părțile interesate din cadrul instituției.
3. Prioritățile activității de cercetare corespund obiectivelor instituției de a se plasa în clasamentele internaționale.
4. Instituția organizează ateliere de lucru de reflecție strategică cu privire la propria politică de cercetare științifică și de inovare, utilizând expertiza externă specifică.

137. SB19_Instituția promovează rezultatele activităților de cercetare științifică în procesul de predare aferent programelor de studii.

Indicatori de performanță:

1. Instituția asigură crearea unor echipe/grupuri de cercetare, a laboratoarelor de cercetare, organizarea atelierelor de lucru, implicarea studenților în activitățile de cercetare; participarea studenților în activitățile de cercetare; participarea personalului și a studenților la conferințe științifice.
2. Instituția asigură îmbinarea științei și a educației.
3. Instituția se asigură că rezultatele lucrărilor de cercetare sunt integrate în procesul de învățare.
4. Programele de studii sunt îmbunătățite și actualizate, integrând rezultatele activității de cercetare științifică.
5. Instituția oferă sprijin și actualizează procesul de predare-învățare.
6. Instituția încurajează participarea studenților și a doctoranzilor la programele de cercetare.

138. SB20_Instituția a stabilit structuri și mecanisme adecvate pentru sprijinirea, motivarea, evaluarea și recompensarea implicării în activitatea de cercetare.

Indicatori de performanță:

1. Instituția face apel la evaluarea externă a sistemului și a structurilor sale de cercetare pentru a evidenția potențialul de cercetare și pentru a promova excelența în acest domeniu.
2. Instituția stabilește structuri de cercetare pe baza unor criterii care țin cont de prioritățile activității de cercetare, de abilitățile științifice, de potențialul uman și de infrastructură.
3. Instituția încurajează evoluția structurilor de cercetare pe baza unei reflecții asupra tendințelor manifestate în mediul științific și promovează gruparea, recompunerea entităților existente sau apariția noilor structuri relevante.
4. Instituția monitorizează și evaluează politica și strategia de cercetare la nivel instituțional (sau la nivel de facultate sau departament).
5. Instituția a formulat dispoziții, mecanisme și instrumente pentru a sprijini structurile de cercetare.
6. Instituția are o procedură de efectuare a unei autoevaluări instituționale pentru păstrarea acreditării în cadrul evaluării externe.
7. Echipamentele științifice sunt utilizate în comun de diferitele entități de cercetare ale instituției.
8. Instituția sprijină și recompensează performanța și productivitatea activității de cercetare și valorifică impactul științific.
9. Instituția organizează evaluarea periodică a studiilor doctorale. Pe baza rezultatelor acestei evaluări vor fi făcute îmbunătățiri.
10. Instituția încurajează inovația și constituirea echipelor și a programelor inovative.
11. Instituția are o strategie de comunicare internă și externă relevantă și adaptată diferitelor categorii de public țintă din domeniul cercetării.
12. Instituția are o politică de promovare și de transfer a rezultatelor activității de cercetare.

Domeniul C. Managementul calității

C.1 - Strategiile și procedurile de asigurare a calității

139. SC1_Sistemul de management al calității/de asigurare a calității este conceput pe baza unor structuri și obiective și dispune de procese și proceduri definite în mod clar pentru a promova o cultură a AC.

Instituția demonstrează existența unui angajament instituțional cu privire la asigurarea calității (la nivel de consiliu de administrație, decani, șefi de catedre), ceea ce dovedește că instituția își autoreglementsază activitățile. Instituția își definește propria strategie de asigurare a calității, care cuprinde componentele unui sistem de asigurare internă a calității menit să asigure:

- Calitatea activităților realizate de instituția de învățământ superior;
- Dezvoltarea calitativă, pe termen lung, a acestor activități;
- Promovarea dezvoltării unei culturi a calității.

Sistemul de asigurare a calității este înglobat în strategia instituției și sprijină în mod eficient dezvoltarea acesteia. Instituția analizează periodic relevanța propriului sistem de asigurare a calității și face ajustările necesare. Instituția a stabilit o practică obișnuită de evaluare internă. Instituția a înființat o structură organizatorică de asigurare a calității la nivel instituțional și a alocat puncte centrale pentru

asigurarea calității în cadrul facultăților și a departamentelor. Instituția își documentează în mod sistematic deciziile, fie ele strategice sau operaționale. Este esențial ca instituția să adopte o schimbare a strategiei în urma unei analize a situației (de exemplu, modificarea orientării țărilor avute în vedere pentru parteneriate internaționale, în urma analizei acordurilor de parteneriat în vigoare).

Indicatori de performanță:

1. Politica de asigurare a calității integrează toate elementele componente ale activităților efectuate de instituție.
2. Politica de asigurare a calității este instituționalizată și operaționalizată sub formă de structuri și definită în mod clar sub forma unor mecanisme și metode adecvate, eficiente.
3. Sistemul de asigurare internă a calității se aplică la toate nivelurile instituției.
4. Instituția definește standarde de calitate pentru procesele sale esențiale în domenii precum predarea, cercetarea, internaționalizarea, cooperarea și serviciile în beneficiul societății.
5. În procesul de elaborare și de implementare a politicii de asigurare a calității sunt implicate părțile interesate relevante.
6. Instituția evaluează în permanență eficiența activităților de planificare și de evaluare pe care le efectuează cu scopul de a consolida procesul de implementare a politicilor de asigurare a calității.
7. Informațiile colectate de către sau de la, studenți, absolvenți, angajatori și alte părți interesate sunt utilizate pentru îmbunătățirea calității.
8. Instituția pune în aplicare proceduri clare referitoare la activitățile/procese esențiale, care sunt cunoscute de întregul personal academic și administrativ.
9. Acțiunile corective sunt implementate în mod sistematic atunci când sunt identificate disfuncții sau neconformități în urma evaluărilor sau a reclamațiilor.
10. Instituția valorifică datele și analiza pentru a-și fundamenta deciziile.

140. SC2_Instituția concepe și implementează politici care urmăresc menținerea și îmbunătățirea calității, în special din punctul de vedere al resurselor umane, al mediului de învățare (infrastructuri, echipamente) și al resurselor financiare.

Asigurarea calității ar trebui să fie dedicată aspectului organizatoric și financiar al activităților de predare, învățare și cercetare. Acest lucru reprezintă o prioritate pentru instituțiile din România întrucât, în caz contrar, multe dintre standardele de calitate nu vor putea fi îndeplinite atât timp cât resursele nu sunt corect gestionate și îmbunătățite. Instituția a pus în aplicare mecanisme adecvate și alocă personal corespunzător.

Instituția generează venituri suficiente, iar bugetul acesteia este planificat în mod clar și transparent și acoperă toate costurile suportate. Repartizarea resurselor financiare și utilizarea acestora se realizează în conformitate cu regulile și standardele procesului de planificare bugetară și de gestionare a finanțelor publice. Instituția înființează structura specială responsabilă pentru gestiunea financiară și pentru implementarea politicii financiare. Instituția aplică o politică transparentă de repartizare a resurselor financiare. Instituția analizează indicatorii aferenți monitorizării procesului de implementare a politicii financiare.

Mediul de învățare trebuie să corespundă misiunii și strategiilor instituției. De exemplu, introducerea învățării pe bază de proiect va presupune o aranjare specială a sălilor de curs; încurajarea mobilității de intrare va necesita acordarea sprijinului în cazul studenților străini.

Indicatori de performanță:

1. Pe baza unei analize riguroase a nevoilor, instituția asigură resursele financiare necesare pe termen scurt și pe termen lung.

2. Instituția și structurile acesteia (facultăți, departamente) efectuează evaluări periodice cu privire la guvernanță și management, politici educaționale, cercetare, internaționalizare, cooperare și la serviciile în beneficiul societății și ia deciziile adecvate.
3. Instituția se implică sistematic în selecția, dezvoltarea profesională și formarea resurselor umane.
4. Instituția asigură și administrează spații de învățământ adecvate pentru desfășurarea programelor de studii și a activităților de cercetare, în conformitate cu misiunea și cu strategiile proprii.
5. Instituția pune la dispoziția studenților și a personalului toate resursele necesare pentru activitățile de formare și de cercetare (acces la documentație, infrastructură, etc.)
6. Infrastructura IT este gestionată în mod eficient și menținută în permanență în bună stare de funcționare și actualizată în conformitate cu cele mai recente dezvoltări ale tehnologiilor IT și mass-media.

C.2 - Calitatea cadrelor didactice

141. SC3_Instituția dispune de mecanisme prin care se asigură că angajarea, gestionarea și dezvoltarea profesională a cadrelor sale didactice se realizează oferind garanții că acestea au capacitatea de a îndeplini funcțiile care le revin.

Instituția stabilește criterii și proceduri de recrutare a personalului prin regulamentul său intern. Instituția afișează criteriile de angajare pentru fiecare post vacant. Instituția aplică o politică de angajare cu normă redusă în funcție de nevoi. Instituția aplică o politică de promovare a cadrelor didactice universitare angajate cu normă întreagă, cu normă redusă, invitat sau angajat pe bază de contract. Instituția ar putea implica personalul în organizarea unei zile de informare, prin pregătirea de broșuri informative. Instituția aplică o politică de favorizare a integrării personalului propriu în viața socială.

Indicatori de performanță:

1. Instituția își prezintă public organigrama.
2. Instituția aplică un mecanism robust, onest și transparent pentru recrutarea personalului.
3. Sarcinile și responsabilitățile personalului corespund calificărilor și experienței acestora.
4. Personalul își cunoaște sarcinile și contribuie la îmbunătățirea strategiei și activităților instituției.
5. Numărul personalului angajat este adecvat pentru asigurarea desfășurării tuturor activităților didactice, de cercetare și administrative ale instituției.
6. Instituția urmează un plan de formare stabilit în conformitate cu prioritățile definite în proiectul de dezvoltare.
7. Instituția organizează activități sociale și promovează dialogul social.
8. Instituția pune în aplicare o politică de asigurare de viață și sănătate.
9. Instituția se angajează în implementarea unei politici destinate creșterii coeziunii personalului în vederea asigurării dezvoltării acestuia.

1.4. Standarde de calitate pentru acreditarea programelor de studii

142. Această parte reprezintă o compilare a criteriilor generale relevante pentru acreditarea programelor/domeniilor de studii la nivel de Licență și de Masterat. În general, este important de reținut

că aceste criterii de acreditare a programelor de studii au fost elaborate cu orientare pe rezultate. De asemenea, ele sunt compatibile cu ESG propuse de cei 48 de miniștri ai educației la Conferința de monitorizare a Procesului Bologna de la Erevan, Armenia în primăvara lui 2015. În plus, prima parte conține și informații suplimentare privind scopul acestui document, principiile de asigurare a calității în metodologia ARACIS și rolul ARACIS ca furnizor de servicii de asigurare externă a calității.

143. Acest capitol prezintă criteriile generale ale programelor care vor fi utilizate în scopul acreditării programelor de studii. În plus, ARACIS a elaborat criterii specifice domeniilor pentru programele de studii de Licență și de Masterat, descriind rezultatele învățării pentru absolvenții universităților din România în diferite domenii de studii la finalizarea studiilor respective. Acestea sunt reunite într-un document separat și trebuie utilizate împreună cu aceste criterii generale.

144. Pentru o imagine cât mai completă, trebuie menționat că ARACIS a fost autorizată de Rețeaua Europeană pentru Acreditarea Educației în Inginerie (*European Network for the Accreditation of Engineering Education - ENAEE*) să ofere certificatul de calitate „EUR-ACE” (sistem de certificare pentru programele de studii din domeniul Științelor Inginerești) pentru toate programele de studii din domeniul ingineriei. Descrierea rezultatului de învățare aferent acestei proceduri nu face parte din acest document.

145. Mai departe sunt enumerate criteriile/standardele generale care se utilizează în procesul de acreditare a programelor de studii la nivelurile 6-7 ale Cadrului Național de Asigurare a Calității din România. În acest sens, s-au respectat cu strictețe ca structură principală, ori de câte ori a fost posibil, categoriile utilizate în legislația națională. În paranteza care urmează după fiecare criteriu sunt enumerate numerele corespondente din Standardele ESG (partea a 2-a).

Domeniu: Capacitatea instituțională

Criteriu: A.1 Structuri instituționale, administrative și manageriale

146. **Standard: A.1.1 Cadrul legal organizațional și de funcționare - Indicatori**

Programul de studii este constituit și funcționează conform legii (de exemplu, respectarea capacității de școlarizare).

Programul de studii este conceput în conformitate cu Cadrul Național de Calificare (CNAC) din România, cu Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior (RNCIS) și cu Cadrul European de Calificare (<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>).

147. **Standard: A.1.2 Obiectivele, rezultatele învățării și profilul calificărilor aferente programului de studii evaluat - Indicatori**

Obiectivele și rezultatele învățării din cadrul programelor de studii de licență sunt definite pe baza cooperării cu părțile interesate relevante (de exemplu, studenți, absolvenți, angajatori) și sunt transparente. Instituția de învățământ superior efectuează ulterior consultări periodice pe această temă, cu părțile interesate. Rezultatele acestor consultări sunt documentate corespunzător.

Profilul specific al programului de studii evaluat se distinge clar de profilele altor programe de studii din același departament. Există concordanță între obiectivele programului de studii, activitățile de învățare ale studenților și profilul profesional al absolvenților. Absolvenții programului de studii au o perspectivă clară de angajare pe piața muncii. Rezultatele programului de studii le permit absolvenților să obțină un loc de muncă, ocupând posturi care corespund calificării obținute.

Rezultatele învățării din cadrul programului de studii și rezultatele învățării din cadrul cursurilor/modulelor subadiacente au fost stabilite pe baza a ceea ce se preconizează că vor ști și vor putea să facă studenții la finalizarea procesului de educație. Acestea fac parte din Suplimentul final la Diplomă, care este înmănat fiecărui student la momentul absolvirii.

148. **Standard: A.1.3 Integritatea academică - Indicatori**

Instituția de învățământ care oferă programul respectiv are un Cod de etică și deontologie profesională/de integritate academică, prin care sunt apărute valorile libertății academice, autonomiei universitare, nediscriminării și integrității etice.

Aceasta dispune de practici și aplică mecanisme clare, care asigură permanent vigilența în raport cu posibilele fraude sau abateri de la activitățile sale academice, inclusiv măsuri active pentru prevenirea și eliminarea oricăror forme de plagiat.

149. Standard: A.1.4 Răspunderea publică și responsabilitatea - Indicatori

Instituția deține practici de audit intern cu privire la principalele ei domenii de activitate. Se întocmește anual un raport de audit academic, aprobat de Senat, precum și un plan de măsuri de îmbunătățire.

150. Standard: A.1.5 Reguli și reglementări interne - Indicatori

IIS are Reguli Interne de Procedură și un Regulament pentru Activitățile sale la modul general dar și aplicate în mod special în cazul programelor evaluate. Reglementările sunt conforme cu legislația în vigoare și sunt aprobate de Senatul Universității. Instituția a organizat registrul activității academice a studenților în conformitate cu legislația în vigoare, prin forme omologate în această privință (cataloage, documente de sinteză, situații academice, foi matricole, diplome, etc.).

151. Standard: A.1.6 Aspectele financiare - Indicatori

Programul de studii evaluat dispune de suficiente resurse financiare pentru a fi derulat. Trebuie demonstrat că există suficiente resurse financiare cel puțin pentru a fi alocate pe durata perioadei de acreditare.

Taxe de școlarizare ale studenților sunt calculate în conformitate cu costurile medii ale școlarizării per an universitar. Studenții sunt informați cu privire la posibilitățile de asistență financiară oferite de instituție și la modalitatea de utilizare a taxelor de școlarizare.

Criteriu: A.2 Baza materială (ESG 1.6)

152. Standard: A.2.1 Disponibilitatea instituțiilor de învățământ superior - Indicatori

Instituția de învățământ superior dispune de propriul său spațiu²¹ sau de un spațiu închiriat corespunzător pentru desfășurarea propriilor activități educaționale și de cercetare în cadrul programelor care urmează să fie acreditate.

Capacitatea infrastructurii educaționale (săli de clasă, săli de seminar, laboratoare și săli de proiect) este adecvată pentru numărul de studenți din programele ce urmează a fi acreditate și respectă cerințele legale.

153. Standard: A.2.2 Dotarea instituțiilor de învățământ superior - Indicatori

Sălile de predare/de seminar dispun de dotări tehnice adecvate pentru activitățile didactice și pentru comunicare. Laboratoarele didactice și de cercetare dispun de dotări specifice care asigură desfășurarea corespunzătoare a activităților teoretice, aplicative și practice la nivelul de calificare supus acreditării. Dotarea tehnică a laboratoarelor este adecvată pentru obținerea rezultatelor de învățare a programului de studii. Există software cu licență, adecvat conținutului disciplinelor din planul de învățământ.

154. Standard: A.2.3 Disponibilitatea și dotările spațiilor de cercetare științifică - Indicatori

Instituția de învățământ superior dispune de spații de cercetare/laboratoare de cercetare proprii sau închiriate, cu dotări corespunzătoare cerințelor conținutului educațional al programului de studii respectiv și al nivelului de educație oferit.

155. Standard: A.2.4 Disponibilitatea și dotarea bibliotecii - Indicatori

Instituția de învățământ superior dispune de o bibliotecă dotată cu săli de lectură și cu propria arhivă de cărți, adecvate pentru obținerea rezultatelor de învățare din cadrul programului de studii. Există un număr suficient de abonamente la publicații și reviste românești și străine, în acord cu misiunea și cu scopurile asumate de programul de studii. Dacă programul de studii este predat în limbi străine, sunt disponibile resurse de studiu în limba de predare, care au o calitate adecvată și sunt disponibile într-un număr suficient de exemplare.

Instituția de învățământ superior asigură multiplicarea cursurilor și a altor materiale didactice necesare pentru procesul de învățământ și le pune la dispoziția studenților într-un număr adecvat de exemplare.

²¹ Conform prevederilor legale, cel puțin 70% din spații trebuie să fie deținute de instituția solicitantă.

Criteriu: A.3 Resurse umane (ESG 1.5)

156. Standard: A.3.1 Calitatea cadrelor didactice - Indicatori

Instituția de învățământ superior a angajat un număr adecvat de cadre didactice universitare, cu suficiente calificări pentru derularea programului de studii supus evaluării pentru întregul ciclu al programului de studii.

Cadrele didactice universitare implicate în programul de studii sunt angajate conform criteriilor de recrutare stabilite la nivel instituțional în conformitate cu prevederile legale. Cel puțin 70% din totalul posturilor didactice aferente programului de studii sunt alocate unor cadre didactice titulare în instituția de învățământ superior, conform prevederilor legale - cu o normă de bază sau o titularizare pe post și cel puțin 25% sunt ocupate de cadre didactice universitare și de profesori asociați. Cadrele didactice titulare din învățământul superior pot avea o activitate care înglobează cel mult trei norme în decursul unui an universitar, indiferent de instituția de învățământ în care își desfășoară activitatea.

Personalul academic cu normă întreagă numit conform legii, care s-a pensionat la limita de vârstă sau din alte motive, poate să lucreze în calitate de personal academic asociat, în conformitate cu prevederile legale. Astfel de persoane pot lucra având cel mult o normă în instituția de învățământ respectivă.

Cadrele didactice titulare au titlul de doctor și îndeplinesc cel puțin una din următoarele condiții: dețin o diplomă de Licență în domeniul disciplinelor predate; sunt îndrumători de doctorat în domeniul disciplinelor predate; tema tezei lor de doctorat este în domeniul disciplinei predate. Celelalte cadre didactice trebuie să aibă formare inițială și aptitudini în domeniul disciplinei predate.

Cadrele didactice titulare au elaborat cursuri și alte materiale didactice necesare pentru procesul de învățământ, în care sunt descrise în mod cuprinzător activitățile disciplinei respective, în conformitate cu denumirea și conținutul disciplinei de învățământ (programă analitică/fișa disciplinei).

Cadrele didactice asociate sunt obligate să înștiințeze în scris directorul instituției la care ocupă postul principal, precum și directorul instituției la care sunt asociate, cu privire la numărul de ore predate ca asociat. În cazul în care dețin un post principal în altă instituție de învățământ superior, trebuie să obțină consimțământul senatului universitar al instituției respective. Cadrele didactice care ocupă posturi de asistenți universitari au pregătire pedagogică urmată de o certificare.

Instituția asigură personalului academic oportunități de dezvoltare profesională pentru a-și perfecționa aptitudinile didactice și aptitudinile de utilizare a noilor tehnologii în scopuri didactice.

157. Standard: A.3.2 Disponibilitatea personalului auxiliar necesar pentru implementarea programului de studii - Indicatori

Personalul auxiliar care asigură sprijinul tehnic în laboratoarele didactice și de cercetare este considerat adecvat pentru a asigura desfășurarea activităților practice ale programului de studii care urmează să fie acreditat.

4.2. Domeniu: Eficacitatea educațională

Criteriu: B.1 Conținutul programelor de studii (ESG 1.2, 1.3, 1.4)

158. Standard: B.1.1 Admiterea studenților - Indicatori

Instituția de învățământ superior aplică o politică transparentă de recrutare și admitere a studenților, anunțată public cu cel puțin șase luni înainte de înscriere. Serviciul de marketing al universității promovează informații reale și corecte, indicând posibilitățile de verificare și de confirmare.

Studenții sunt recrutați pe baza propriilor proceduri de admitere ale instituției, care sunt definite separat pentru fiecare ciclu de studii. Admiterea se bazează exclusiv pe aptitudinile academice ale candidatului.

Rezultatele evaluărilor studenților după primul an de studii confirmă adecvarea condițiilor de admitere aplicate pentru programul de studii evaluat; acolo unde este necesar, se aplică măsuri corective.

159. Standard: B.1.2 Structura și derularea programului de studii - Indicatori

Planul de învățământ al programului de studii este aprobat la nivel instituțional. Programul de studii este compus din module/discipline individuale prezentate într-o programă analitică/fișa disciplinei ce conține obiectivele, conținutul tematic de bază, distribuția numărului de cursuri, seminarii și activități aplicative, etc. pe teme, precum și bibliografia minimă și metodele de examinare pentru obținerea rezultatelor așteptate ale învățării. Programele de studii analitice/fișele disciplinelor sunt semnate de titularul cursului, seminarului/altei activități aplicative și de șeful de catedră.

Programele de studii analitice / fișele disciplinelor asigură corelarea dintre rezultatele învățării declarate la care contribuie disciplina, conținutul acesteia și modalitatea de evaluare a rezultatelor de învățare realizate de student.

Disciplinele incluse în planul de învățământ al programului de studii sunt oferite într-o ordine logică. Instituția de învățământ superior dispune de mecanisme interne pentru armonizarea conținutului disciplinelor și evitarea suprapunerilor.

Planul de învățământ al programului de studii este format din domenii fundamentale, discipline de specialitate și discipline complementare grupate în discipline obligatorii, opționale și facultative, în conformitate cu cerințele normative stabilite la nivel național și cu standardele specifice domeniului, elaborate de ARACIS.

Planul de învățământ al programului de studii rămâne neschimbat pe durata unui ciclu de studii; acesta poate fi modificat la începutul următorului an universitar doar pentru noua promoție de studenți.

Planul de învățământ este structurat astfel încât să permită absolvirea în perioada standard de studii specificată.

Planul de învățământ al programului de studii prevede 2-3 săptămâni de practică pe an, începând din anul doi de studii/conform standardelor de specialitate ale ARACIS. Pentru perioadele de practică, instituția de învățământ superior a încheiat cu unitățile de practică acorduri de colaborare, contracte sau alte documente, în cadrul cărora sunt definite locația și perioada practicii, modalitatea de organizare și îndrumare, persoanele responsabile din cadrul instituției de învățământ și ale unității de practică, etc.

160. Standard: B.1.3 Parteneriate - Indicatori

Parteneriatele încheiate cu organizații publice și private pentru practica studenților sunt suficiente și au un conținut adecvat (în ceea ce privește perioada de practică, numărul de locații de practică, programul de mentorat oferit de angajator, etc.) pentru a obținerea rezultatele așteptate ale programului de studii.

Parteneriatele încheiate cu alte instituții de învățământ superior din străinătate corespund cu scopul realizării mobilității internaționale și al realizării rezultatelor programului de studii.

Criteriu: B.2 Rezultatele învățării (ESG 1.3, 1.4)

161. Standard: B.2.1 Rata de promovare a studenților - Indicatori

Ratele de reușită în programul evaluat sunt satisfăcătoare²².

Instituția dispune de mecanisme interne pentru a monitoriza progresul studenților cu privire la rezultatele academice în timpul anilor de studii, rata de abandon, creditele acumulate de studenții care trec dintr-un an de studiu în altul (ca studenți creditați), timpul până la absolvire. Rezultatele monitorizării confirmă eficiența procesului educațional.

²² Cel puțin 51% din totalul de absolvenți din fiecare serie au promovat examenul final de licență. Cel puțin 40% din absolvenții primei serii sunt angajați cu contracte de muncă legale, în posturi care corespund specializării obținute la absolvire.

162. Standard: B.2.2 Valorificarea calificării universitare prin angajarea pe piața muncii sau continuarea studiilor universitare - Indicatori

Instituția de învățământ monitorizează permanent cariera absolvenților săi, pe baza unui sistem dezvoltat în acest scop și furnizează anual un raport detaliat privind programul de studii evaluat. În acest proces trebuie respectați o serie de indicatori de performanță, definiți prin lege.

Rezultatele procesului de monitorizare a inserției absolvenților pe piața muncii, opiniile absolvenților angajați și ale angajatorilor cu privire la formarea în timpul studiilor universitare confirmă valoarea calificării obținute, adecvarea obiectivelor și a rezultatelor programului de studii în raport cu nevoile pieței muncii²³.

Implicarea firmelor în parteneriate cu programul de studii evaluat, care se traduce prin angajabilitatea absolvenților, confirmă valoarea calificării obținute, adecvarea obiectivelor și a rezultatelor programului de studii în raport cu nevoile pieței muncii.

163. Standard: B.2.3 Nivelul de satisfacție a studenților în raport cu dezvoltarea profesională și personală oferită de universitate - Indicatori

Instituția de învățământ superior colectează opiniile studenților cu privire la satisfacția lor în raport cu procesul de învățământ, cu serviciile pentru studenți și cu infrastructura oferită de universitate. Procesul de monitorizare a opiniilor studenților este adecvat în ceea ce privește relevanța informațiilor colectate, rata de răspunsuri și măsurile de îmbunătățire (identificate și implementate).

Prin monitorizarea opiniilor studenților cu privire la procesul didactic este confirmată eficiența procesului respectiv și a serviciilor de sprijin oferite. Peste 50% dintre studenți evaluează pozitiv mediul de învățare/dezvoltare oferit de universitate și propriul lor traseu de învățare.

164. Standard: B.2.4 Învățare centrată pe student - Indicatori

Procesul didactic, metodele de predare și activitățile de învățare sunt selectate/concepute pentru a asigura realizarea rezultatelor programului de studii. Acestea reflectă învățarea centrată pe student, permițând parcursuri flexibile de învățare prin intermediul disciplinelor opționale și facultative și încurajând studenții să aibă un rol proactiv în procesul de învățare.

Cadrele didactice utilizează în mod flexibil diverse metode pedagogice prin care încurajează dezbaterile, schimbul de opinii și munca în echipă, inclusiv dezvoltarea aptitudinilor transversale.

Relația profesor-student este una de parteneriat, fiecare dintre ei având partea lui de responsabilitate pentru obținerea rezultatelor învățării. Rezultatele învățării sunt explicate și discutate cu studenții din perspectiva relevanței acestora pentru dezvoltarea lor.

Procesul de predare-învățare ia în calcul atât activități didactice față-în-față, cât și activități de studiu individual. Formațiunile de studiu - serii, grupe, sub-grupe - sunt dimensionate astfel încât să asigure desfășurarea eficientă a procesului educațional.

Cadrele didactice utilizează resursele noilor tehnologii (de exemplu, e-mail, pagină de internet personală/platformă de e-learning pentru teme, bibliografie, resurse în format electronic și pentru a comunica cu studenții) și materiale auxiliare, de la tablă la flipchart și video proiector, etc.

Instituția de învățământ superior dispune de proceduri de recunoaștere a diplomelor și de proceduri de finalizare a studiilor în cazul în care studenții participă la un program de mobilitate de studii și la stagii de practică.

Cadrele didactice oferă studenților cursuri suplimentare și personalizează îndrumările în funcție de cererea studenților. Există activități de mentorat sau alte forme de colaborare între un profesor și o grupă de studenți.

²³ Cel puțin 50% dintre absolvenți se angajează în termen de doi ani de la absolvire, la nivelul calificării lor universitare. Cel puțin 20% dintre absolvenții din ultimele două serii ale programului de studii se înscriu la programe de studii de masterat, indiferent de domeniu.

Criteriu: B.3 Activitatea de cercetare științifică

165. Standard: B.3.1 Programarea activităților de cercetare - Indicatori

Programul evaluat dispune de un plan științific inclus în planul strategic al facultății și al instituției a căreia îi aparține, certificat pe baza documentelor păstrate în cadrul departamentului, în cadrul facultății, etc.

Temele de cercetare incluse în plan fac parte din aria științifică a domeniului din care face parte programul de studii acreditat.

166. Standard: B.3.2 Resursele de cercetare - Indicatori

Activitățile de cercetare dispun de suficiente resurse financiare, logistice și umane pentru realizarea obiectivelor propuse.

167. Standard: B.3.3 Efectuarea și valorificarea cercetării - Indicatori

Personalul academic desfășoară activități de cercetare științifică în domeniul disciplinelor de studiu. Acestea pot lua forma unor lucrări publicate în jurnale științifice sau la edituri din țară sau din străinătate, a unor lucrări științifice prezentate la sesiuni, simpozioane, seminarii, etc. din țară și/sau din străinătate. De asemenea, sunt avute în vedere și contractele, expertiza, consultanța, etc. pe bază de contracte sau acorduri încheiate cu parteneri din țară și/sau din străinătate, cu evaluare certificată de comisii de specialitate, brevetele și transferul tehnologic prin intermediul centrelor de consultanță, al parcurilor științifice sau alte forme de valorificare, dezvoltarea unor noi produse, etc.

Fiecare profesor publică anual cel puțin o lucrare sau realizează anual cel puțin un proiect didactic sau științific.

Studentii sunt sprijiniți și stimulați să desfășoare activități de cercetare, sunt implicați în proiecte de cercetare.

Facultatea organizează periodic sesiuni științifice, simpozioane, conferințe, mese rotunde, iar lucrările sunt publicate în volume științifice cu ISBN și ISSN sau în volume dedicate activității organizate.

4.3. Domeniu: Managementul calității

168. Criteriu: C.1 Strategii și proceduri de asigurare a calității (ESG 1.1) - Indicatori

Există o comisie de evaluare și de asigurare a calității la nivelul facultății/departamentului, care se ocupă de programul de studii și care coordonează implementarea procedurilor și activităților de evaluare și asigurare a calității.

Politicile și strategiile de asigurare a calității se aplică în facultatea care coordonează programul de studii și stimulează participarea fiecărui membru al echipei didactice și de cercetare, precum și implicarea studenților.

Programul de studii face parte din sistemul instituțional de evaluare internă a calității și implementează măsurile identificate pentru a îmbunătăți calitatea procesului educațional.

Instituția de învățământ întocmește și prezintă un raport anual privind modalitatea de respectare a prevederilor programului de politici de calitate și aspectele pozitive și negative ale asigurării interne a calității, raport pe care îl pune la dispoziția publicului.

169. Criteriu: C.2 Proceduri privind inițierea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii (ESG 1.9) - Indicatori

Există și se aplică un regulament privind inițierea, aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studii.

Programul de studii evaluează periodic nevoile și obiectivele, procesul de învățare, resursele, rezultatele și sistemul de management pentru a garanta relevanța și eficiența continuă a acestora.

Procesul de evaluare periodică a programului de studii ia în calcul interesele reprezentanților pieței muncii față de programul de studii și nivelul de satisfacție a acestora privind pregătirea studenților/absolvenților. Acesta ține seama de interesul partenerilor de practică pentru programul de

studii și de satisfacția privind pregătirea studenților, precum și de rezultatele monitorizării opiniei studenților privind procesul didactic.

Se întocmește un raport anual de evaluare internă a programului de studii, care conține propuneri de îmbunătățire a calității educației.

170. Criteriu: C.3 Sistemul de examinare - proceduri obiective și transparente de evaluare a rezultatelor de învățare (ESG 1.3) - Indicatori

Instituția de învățământ superior are un regulament privind examinarea și notarea studenților, care este aplicat în mod riguros și consecvent.

Metodele de evaluare sunt diverse și încurajează gândirea critică, creativitatea și munca în echipă.

Metodele și criteriile utilizate pentru evaluarea studenților cu privire la aptitudinile și competențele dezvoltate sunt adecvate și permit verificarea dobândirii efective a cunoștințelor și aptitudinilor furnizate prin programele disciplinelor. Acestea sunt comunicate studenților la începutul fiecărui semestru.

În afară de profesorul titular de disciplină, la examen mai participă cel puțin un cadru didactic de specialitate. În ceea ce privește evaluarea activităților practice, se iau în considerare evaluările mentorului de practică din societatea comercială în care s-a desfășurat activitatea respectivă.

Numărul și distribuția formelor de examinare din cadrul unui semestru sunt organizate astfel încât să asigure timpul necesar pentru pregătirea studenților și pentru desfășurarea procesului de evaluare.

Există regulamente privind reexaminările, examenele amânate pe motive medicale și examenele care permit obținerea creditelor, iar aceste regulamente sancționează fraudele descoperite la examene, precum și alte situații.

Finalizarea studiilor implică elaborarea unei lucrări de absolvire care demonstrează capacitatea unui student de a îndeplini pe cont propriu o sarcină pe care a primit-o, respectând standardele impuse.

În procesul de evaluare a lucrării de absolvire pe teme propuse/pregătite în colaborare cu alte părți interesate din sectorul de activitate respectiv se vor lua în considerare evaluările reprezentantului firmei în colaborare cu care s-a desfășurat activitatea respectivă. Reprezentanții industriei sunt invitați să participe la prezentarea lucrărilor de absolvire.

Există un **sistem oficial de contestații** prin care studenții pot contesta evaluarea și prin care se soluționează contestațiile, iar acest sistem este prezentat studenților.

171. Criteriu: C.4 Proceduri de evaluare periodică a calității activității cadrelor didactice universitare (ESG 1.5) - Indicatori

Evaluarea internă colegială este organizată periodic și se bazează pe criterii generale și pe proceduri clare, transparente și publice.

Personalul academic desfășoară activități de autoevaluare și este evaluat și de către directorul de departament.

Evaluarea realizată de către studenți este obligatorie. Există un chestionar de evaluare furnizat studenților (fizic sau on-line) pentru evaluarea tuturor cadrelor didactice, iar chestionarul este aprobat de senatul universității și completat după fiecare ciclu semestrial de pregătire. Acesta este completat exclusiv fără influența vreunui factor extern, garantându-se confidențialitatea evaluatorului.

172. Criteriu: C.5 Accesibilitatea unor resurse de învățare adecvate (ESG 1.3, 1.6) - Indicatori

Programul de studii asigură tuturor studenților sprijin relevant pentru procesul de învățare (consiliere privind cariera, mentorat și asistență), facilitându-se astfel dobândirea cunoștințelor și a aptitudinilor și trecerea într-un an de studii superior.

Există suficient personal cu pregătire adecvată pentru a asigura servicii de sprijin acordat studenților.

Facultatea dispune de programe de stimulente pentru studenții cu rezultate remarcabile și de programe de recuperare pentru studenții cu dificultăți de învățare. Cadrele didactice oferă studenților cursuri

suplimentare și îndrumările lor sunt personalizate, în funcție de cererea studenților. Există activități de mentorat sau alte forme de asociere între un profesor și o grupă de studenți.

Facultatea, prin intermediul universității, dispune de servicii sociale, culturale și sportive pentru studenți, precum: capacități de cazare pentru cel puțin 10% din studenți, centru sportiv, diverse centre de consiliere, care sunt gestionate eficient. Studenții sunt informați cu privire la existența acestor servicii.

Relația profesor-student este una de parteneriat, fiecare dintre ei asumându-și răspunderea pentru obținerea rezultatelor învățării. Rezultatele învățării sunt explicate și discutate cu studenții din perspectiva relevanței acestora pentru dezvoltarea lor.

Studenții sunt sprijiniți să înțeleagă necesitatea de a-și continua educația învățând pe toată durata vieții, pentru a-și actualiza cunoștințele acumulate în domeniul studiat, chiar și după absolvire.

Instituția de învățământ superior dispune de structuri și de proceduri pentru a facilita mobilitatea studenților în același sistem sau între diferite sisteme de învățământ superior, precum Biroul de Relații Internaționale, comisii pentru recunoașterea calificărilor/aptitudinilor și competențelor dobândite, etc.

Instituția de învățământ superior a reglementat procedura de promovare a studenților în următorul an de studii în funcție de numărul creditelor transferabile ECTS acumulate, precum și procedura de parcurgere a doi ani de studii într-un singur an, în conformitate cu reglementările legale în vigoare.

Instituția de învățământ superior dispune de proceduri specifice de recunoaștere și de finalizare a studiilor în cazul mobilității de studii a programelor de practică.

173. Criteriu: C.6 Managementul informațiilor (ESG 1.7) - Indicatori

La nivel de facultate, instituția deține un sistem IT care facilitează colectarea, prelucrarea și analizarea datelor și informațiilor relevante pentru organizarea și operarea eficientă a programelor de studii și a altor activități.

174. Criteriu: C.7 Transparența informațiilor de interes public cu privire la programele de studii (ESG 1.8) - Indicatori

Programul de studii oferă informații publice cantitative și calitative complete, actualizate și ușor accesibile privind obiectivele, procesul de predare-învățare, resursele, rezultatele și sistemul de management.

Absolvenții primesc gratuit Suplimentul de Diplomă, care conține toate informațiile prevăzute de legislația în vigoare.

175. Criteriu: C.8 Asigurarea calității prin evaluări externe periodice (ESG 1.10) - Indicatori

Instituția de învățământ respectă prevederile legale privind evaluarea externă periodică a programului de studii evaluat.

Anexe

I. Model de raport de evaluare

**AGENȚIA ROMÂNĂ
DE ASIGURARE A CALITĂȚII
ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR**

Acreditarea Universității...

Raport final | Data

Cuprins

Procedura de acreditare

1.1. Obiectul acreditării

1.1.1. Universitatea XXX

1.1.2. Procedura de acreditare

1.2. Comisia de experți evaluatori

1.3. Documente de referință

Evaluarea externă

2.1. Raportul de autoevaluare

2.2. Îndeplinirea standardelor de calitate (6 domenii)

2.3. Concluziile comisiei de experți evaluatori

2.4. Concluziile ARACIS

Evaluarea Standardelor de Calitate

3.1. Standardele de calitate sunt abordate pe rând

3.2. Evaluare generală (1-2 p.)

Anexe:

- Răspunsul conducerii universității
- Calendarul vizitelor de evaluare

1. Procedura de acreditare

Care este scopul procesului și temeiul legal?

1.1 Obiectul acreditării

1.1.1 Universitatea XXX

Prezentare de 2 pagini a:

- *Instituției, istoricului acesteia;*
- *Programelor și cercetării, inclusiv cifre principale (înscrierea studenților, facultate, activitate de cercetare, orice alte informații pentru a facilita înțelegerea raportului);*
- *Evaluare/acreditare anterioară din partea ARACIS și a altor organizații.*

1.1.2 Procedura de acreditare

Prezentarea calendarului de la data cererii până la data deciziei privind acreditarea.

Prezentarea implementării procesului și a limitărilor.

1.2 Comisia de experți evaluatori

- *Nume, titluri și scurtă prezentare a ocupației actuale.*
- *Se specifică și numele președintelui.*

1.3 Documente de referință

- *De ex. raport de autoevaluare*
- *Rapoartele experților evaluatori etc.*

2. Evaluarea externă

2.1 Rapoartele de autoevaluare

Prezentarea implementării autoevaluării, punând accentul pe abordarea participativă, pe procesul de validare.

2.2 Vizitele de evaluare

Date, organizare, categorie de respondenți, furnizori de informații întâlniți la locație, vizite specifice (de ex. laborator).

2.3 Îndeplinirea standardelor de calitate

Un rezumat al nivelului de realizare a standardelor de calitate, punctare și principalele recomandări.

2.4 Concluziile Comisiei de experți evaluatori

Rezumat de 2 pagini al concluziilor generale care au dus la acordarea punctajului.

2.5 Concluziile ARACIS

Aici prezentați recomandările (operaționale și strategice) cu un grafic de timp.

Formulați condiții, inclusiv termene de implementare, asigurându-vă că acestea pot fi monitorizate.

3. Evaluarea Standardelor de Calitate

3.1 Standardele sunt abordate pe rând, în fiecare din cele 6 domenii, de exemplu:

Strategie și guvernare:

Viziunea și planul strategic al instituției sunt în acord cu misiunea acesteia. Instituția are politici, procese, proceduri și instrumente adecvate pentru a-și realiza misiunea și a-și implementa planurile strategice.

Evaluarea Comisiei de experți evaluatori pentru fiecare standard de calitate ar trebui să urmeze următoarele:

1. *Elemente faptice (care este situația actuală?)*
2. *Analiză (apreciere bazată pe o serie de dovezi, în raport cu criteriile sugerate)*
3. *Concluzii: este îndeplinit standardul de calitate?*
4. *Recomandări, inclusiv un plan ulterior de urmat pentru instituție.*

3.2 Evaluare generală (1-2 p.)

Evaluarea generală a Comisiei de experți evaluatori privind toate standardele de calitate, care va evidenția conexiunile dintre standardele de calitate și domenii.

Anexe:

- Răspunsul conducerii universității
- Calendarul vizitelor de evaluare

II. Sinteza domeniilor, criteriilor, standardelor de calitate și indicatorilor de performanță pentru evaluarea instituțională

Domeniul A. Capacitatea instituțională	
A.1 - Structuri instituționale, administrative și manageriale	
SA1_Viziunea, misiunea și planul strategic elaborate de instituție corespund misiunii urmărite de aceasta. Instituția dispune de politici, procese, proceduri și instrumente adecvate pentru a-și îndeplini misiunea și pentru a-și implementa planurile strategice.	1. Instituția și-a stabilit și publicat declarația de misiune. 2. Strategiile și politicile instituției respectă declarația de misiune. 3. Strategia instituției poate fi pusă în aplicare și este în concordanță cu prioritățile de dezvoltare stabilite la nivel național. 4. Instituția asigură concordanța dintre strategia instituțională și strategiile la nivel de facultate/departament, susținute de proceduri și de politici eficiente. 5. Instituția asigură egalitatea de șanse a diferitelor structuri organizatorice (facultăți, departamente, programe de studii) din punctul de vedere al procesului de dezvoltare și de îmbunătățire. 6. Instituția are mecanisme care asigură implementarea cartei universitare și buna funcționare a instituției. 7. Instituția are un plan de acțiune bazat pe priorități și defalcat pe indicatori de monitorizare. 8. Procesele de planificare și de evaluare se realizează sistematic și sunt ample, integrate și adecvate instituției. 9. Instituția a stabilit structuri de supraveghere și de evaluare internă. 10. Instituția își monitorizează și își evaluează periodic misiunea, obiectivele și realizările, prin evaluarea relevanței acestora față de evoluția instituției și a mediului extern în care funcționează aceasta. 11. Instituția aplică un sistem de revizuire periodică a propriului plan de acțiune, care ia în considerare rezultatele evaluărilor. 12. Libertatea academică, diversitatea, cercetarea și procesul de predare, dar și responsabilitatea corporativă, sunt încurajate și susținute pentru îndeplinirea misiunii și a scopului instituției.
SA2_Implicarea personalului, a studenților și a celorlalte părți interesate în procesul de elaborare și de implementare a strategiei instituției.	1. Personalul didactic universitar este implicat în dezbaterile referitoare la strategia instituțională în conformitate cu procedurile și reglementările interne prevăzute în Carta universitară. 2. Sistemul de guvernanță ține cont de opiniile și de comentariile studenților, în calitate de parte interesată, în domeniile lor de interes (formare, probleme studențești). 3. Întregul personal – didactic și nedidactic – se implică activ în strategia instituției (elaborare, implementare, monitorizare și evaluare). Personalul cunoaște obiectivele stabilite de instituție și își desfășoară activitatea în vederea îndeplinirii acestora. 4. Părțile interesate externe (angajatori, experți, autorități) sunt consultate și implicate în elaborarea strategiei instituționale sau a unei părți din aceasta (de exemplu, strategia cu privire la internaționalizare).
SA3_Instituția contribuie la dezvoltarea socială, economică și culturală a regiunii în care este amplasată și la nivel național.	1. Instituția are o reputație bună și se implică în mod activ în activitățile realizate de asociațiile profesionale și face parte din asociații sau din platforme didactice sau de cercetare. 2. Instituția se implică în mod activ și cu regularitate în derularea inițiativelor socio-culturale. 3. Personalul participă la inițiative de tip colaborativ realizate cu parteneri externi. 4. Instituția realizează, participă la, sau gestionează proiecte de servicii de dezvoltare comunitară sau de asistență socială pentru comunitate. 5. Proiectele de servicii, dezvoltare sau asistență socială sunt utilizate în mod activ în procesul de predare și generează idei pentru activitățile de cercetare. 6. Studenții se implică în proiecte cu impact la nivelul societății pe plan local sau regional.
SA4_Există o repartizare clară și transparentă a responsabilităților, a	1. Instituția dispune de structuri și de organisme decizionale la toate nivelurile, fiecare dintre acestea funcționând cu structuri organizatorice specifice, autoritate și competențe proprii.

atribuțiilor și a autorității între autoritățile competente/de conducere, organismele decidente și personal (academic și neacademic), în conformitate cu calificările preconizate.	2. Personalul didactic universitar, personalul administrativ, studenții, etc. au posibilitatea de a participa la procesele decizionale cu privire la planificare, la alocarea resurselor, la elaborarea programelor de studii și la dezvoltarea curriculară. 3. Există coordonare între facultățile și departamentele din cadrul instituției. 4. Sistemul de management cuprinde mecanisme de planificare, dezvoltare și îmbunătățire continuă, evaluare a riscurilor, evaluare a activităților derulate de unități și a interacțiunii dintre acestea. 5. În cadrul instituției există o alocare clară a atribuțiilor și a responsabilităților personalului. Instituția a stabilit un sistem transparent de informare și de comunicare (internet, portaluri, email-uri, etc.) cu studenții și cu părțile interesate.
SA5_Studentii sunt implicați în procesele administrative și decizionale și sunt stimulați să contribuie la strategia și la conducerea instituției.	1. Studenții sunt reprezentați în organismele de conducere ale facultății și ale instituției. 2. Asociațiile studențești exprimă opinii și formulează propuneri cu privire la toate aspectele de interes general ale instituției, de exemplu planuri de învățământ și programe de cercetare, regulamente cu privire la studii, etc. 3. Instituția sprijină asociațiile studențești și finanțează activitățile acestora respectând cadrul legal.
SA6_Instituția aplică o strategie de colaborare și de parteneriat deschisă la nivel regional, național, european și internațional.	1. Instituția stabilește prioritățile politicii de cooperare împreună cu părțile interesate relevante la nivel local, național sau internațional. Părțile interesate pot fi IIS, societăți comerciale, autorități publice și ONG-uri. 2. Strategia de cooperare se regăsește în strategia de dezvoltare a instituției pe termen lung, dar și în strategiile de dezvoltare la nivel regional, național și internațional. 3. Atunci când lansează noi programe de studii sau când elaborează proiecte de cercetare științifică, instituția ține cont de nevoile exprimate de economia și de piața forței de muncă la nivel regional. 4. Instituția colaborează cu partenerii regionali pentru implementarea strategiei de cooperare. 5. Instituția colaborează cu alte instituții cu scopul de a furniza studenților servicii care îi sprijină în procesul educațional și în dezvoltarea personală. 6. Obiectivele pe care instituția le-a stabilit cu privire la procesul educațional, de învățare, cercetare, internaționalizare, guvernanta și relația cu societatea corespund contextului național și regional. 7. Strategia instituției referitoare la dezvoltarea societății corespunde profilului instituțional. În schimb, profilul instituției cu privire la procesul educațional, de învățare, cercetare și la servicii se încadrează în contextul național și internațional.
Domeniul B. Performanță educațională	
B.1 - Conținutul programelor de studiu	
SB1_Instituția se asigură că programele de studii noi și existente reflectă nevoile societății și sunt în permanență adaptate la dezvoltarea societală, la cerințele și la continua schimbare manifestate pe piața muncii la nivel național, regional și internațional, precum și la nevoile societății.	1. Instituția are o strategie globală, iar obiectivele programului de studii au fost stabilite în conformitate cu aceasta și cu cerințele legale obligatorii la nivel național. 2. Programele de studii reflectă nevoile pieței muncii și ale societății și menționează competențele care vor fi dobândite de studenți. 3. Abordarea bazată pe rezultatele învățării este implementată progresiv la nivelul programului de studii. 4. Programele de studii oferă studenților cunoștințe specializate și interdisciplinare, dar și competențe academice specifice și generale. 5. Instituția colaborează cu mediul socio-economic pentru a afla nevoile acestuia și îmbunătățește periodic conținutul programului de studii. 6. Instituția asigură un mediu de învățare adecvat (fizic și virtual), inclusiv spații de învățământ și echipamente. 7. Instituția aplică un mecanism și un proces specific pentru introducerea noilor programe de studii (elaborare, validare, revizuire). 8. Instituția evaluează cu regularitate, utilizând mecanisme specifice, obiectivele, conținutul și modalitățile de furnizare a programelor de studii, dar și evaluarea efectuată de studenți cu privire la programele de studii și impactul acestora asupra procesului de învățare a studenților. Instituția identifică schimbările apărute pe piața

	muncii și furnizează dovezi pentru a demonstra succesul studenților și eficacitatea programelor de studii.
SB2_Instituția se asigură că programele de studii au un caracter adecvat din punctul de vedere al nivelului (Licență/Masterat/Doctorat/Studii postuniversitare), al conținutului academic și al calității educaționale, sprijinind astfel procesul de învățare și îndeplinirea obiectivelor programelor de studii.	1. Programele de studii sunt oferite în conformitate cu Procesul Bologna, în cicluri succesive, în sistemul: licență, masterat, doctorat și asigură continuitatea conținutului programelor de studii la diferitele niveluri (licență, masterat, doctorat, învățământ postuniversitar), pe baza interdependenței disciplinelor și a transversalității. 2. Planul de învățământ este organizat pentru a facilita parcursul studenților (de exemplu, modularizare, recunoașterea studiilor anterioare), iar materialele de învățare se bazează pe principii pedagogice moderne. 3. Programele de studii sunt concepute astfel încât să faciliteze mobilitatea studenților și să asigure transferul și recunoașterea creditelor. 4. Instituția oferă programe de studii postdoctorale ca formă de învățare pe tot parcursul vieții. 5. Programele de studii sunt organizate pentru a răspunde nevoilor diferitelor categorii de studenți, de exemplu: - Studenți în programe cu frecvență redusă. - Studenți cu dizabilități sau care se confruntă cu probleme specifice. Studenți care sunt deja angajați. - Studenți maturi care doresc să studieze în alt scop decât cel profesional (de exemplu, pentru a-și finaliza studiile, din curiozitate, dezvoltare personală, etc.) 6. Instituția utilizează o gamă de metode de evaluare adecvate cu scopul de a evalua experiența de învățare acumulată de studenți (teoretică, practică, cunoștințe, competențe transversale, etc.), programul de învățământ și practicile de predare. 7. Instituția menține și garantează calitatea învățământului și oferă facilitățile necesare pentru toate formele de studii: învățământ cu frecvență, învățământ cu frecvență redusă și învățământ la distanță.
SB3_Instituția dispune de capacitatea de a derula programele de studii în mod eficient din punctul de vedere al resurselor umane și al mediului de învățare).	1. Implementarea programului de studii este planificată în mod eficient și clar, și monitorizată în mod riguros, iar conținutul și activitățile programului sunt comunicate studenților cu suficient timp în avans. 2. Activitățile de predare se derulează în mod eficient, într-un context potrivit (de exemplu, mărimea grupelor, spații educaționale adecvate), folosind metode moderne de predare și tehnologii IT adecvate. 3. Calificările personalului didactic corespund nivelului și cerințelor academice ale programului de studii. 4. Metodele de predare sunt evaluate și adaptate cu regularitate. Instituția are și aplică metode de evaluare internă. Instituția efectuează o analiză a resurselor umane, fizice și financiare pentru noile programe de studii (săli de curs, laboratoare, calculatoare, materiale didactice, etc.) 5. Instituția a stabilit un sistem de evaluare a cadrelor didactice care apreciază calitatea competențelor pedagogice. 6. Instituția garantează asigurarea resurselor didactice moderne și ușor accesibile indiferent de forma de învățământ și oferă studenților sprijinul adecvat. 7. Instituția asigură studenților oportunități sistematice, substanțiale și secvențiale pentru dobândirea unor aptitudini și cunoștințe importante. Ea se implică activ pentru a îmbunătăți procesul educațional pe baza unor sondaje completate de toate părțile interesate.
SB4_ Instituția stabilește pentru fiecare program de studii obiective și informații clare, care sunt comunicate studenților și părților interesate.	1. Rezultatele așteptate ale învățării corespund nivelului programului de studii (Licență sau Masterat). 2. Conținutul și rezultatele așteptate ale învățării corespund nivelului programului de studiu (Licență, Masterat, Doctorat). 3. Instituția stabilește obiectivele procesului de învățare și cerințele aferente fiecărui program și le comunică studenților. 4. Rezultatele așteptate ale învățării au fost transpuse în mod adecvat în obiective educaționale asumate prin planul de învățământ. 5. Instituția utilizează creditele transferabile ECTS care corespund rezultatelor așteptate ale învățării și volumului de studiu necesar studenților pentru a le asimila. 6. Rezultatele așteptate ale învățării corespund perspectivelor regionale, naționale sau internaționale ale cerințelor stabilite în prezent la nivel de domeniu profesional și

	disciplină, referitoare la conținutului programului de studii. Rezultatele așteptate ale învățării sunt în concordanță cu legislația și regulamentele relevante. 7. Rezultatele așteptate ale învățării sunt evaluate la finalul fiecărui semestru și, dacă este cazul, au loc ajustări ale structurilor sau ale resurselor. 8. Planul de învățământ permite studenților să dobândească competențe de cercetare, academice și profesionale. 9. Mediul de predare-învățare încurajează studenții să joace un rol activ în crearea propriului proces de învățare (abordare centrată pe student).
SB5_Procesele de elaborare, dezvoltare, implementare, monitorizare și evaluare a programului de studii respectă reglementările la nivel național, dar și viziunea și strategia instituției.	1. Profesionalismul și comportamentul etic al resurselor umane din cadrul programului de studii sunt garantate și asigură implementarea cu succes a acestuia. 2. Procesul de recrutare și de titularizare a cadrelor didactice este adecvat. Sunt luate în considerare și legăturile interdisciplinare cu alte programe de studii. 3. Este garantat caracterul suficient, din punct de vedere calitativ și cantitativ, al echipamentelor și al spațiilor de învățământ necesare pentru implementarea cu succes a programului de studii. 4. Disciplinele din cadrul planului de învățământ sunt prezentate secvențial și definesc în mod clar competențele specifice și generale ale domeniului educațional, asigurând respectarea cadrului Național al Calificărilor și a planurilor și programelor similare din cadrul altor țări (din Europa sau din afara ei) și presupun utilizarea creditelor ECTS. 5. Instituția respectă standardele naționale privind aprobarea, monitorizarea și evaluarea periodică a programelor de studiu și a diplomelor corespunzătoare calificărilor.
SB6_Condițiile de admitere și metodele de evaluare a studenților sunt clare, ușor de gestionat și puse la dispoziția publicului.	1. Instituția informează studenții cu privire la condițiile de acces la programele de studii și la oportunitățile de angajare. 2. Instituția aplică în mod coerent regulamente și proceduri cu caracter public, care se referă la toate etapele ciclului de studii, de la admiterea și evoluția studenților, până la recunoașterea și certificarea studiilor anterioare. 3. Instituția informează studenții cu privire la structura programelor de studii, la competențele ce pot fi dobândite, la resursele educaționale, la mijloacele de comunicare, la infrastructurile disponibile (biblioteci, orientare profesională, etc.), la formele de evaluare. 4. Cerințele de admitere și procedurile de selecție a studenților corespund standardelor aplicabile programului de studii, în acord cu rezultatele așteptate ale învățării. 5. Informațiile destinate candidaților și studenților cu dizabilități, referitoare la programul de studii, la procesul educațional și la măsurile compensatorii sunt publicate. 6. Instituția este deschisă către și urmărește politici specifice pentru absorbția și integrarea unor noi studenți. 7. Instituția are politici, mijloace și resurse pentru a reduce rata de abandon.
SB7_Sunt stabilite mecanisme pentru sprijinirea și consilierea studenților, care să asigure absolvirea, pregătirea pentru carieră și continuarea studiilor.	1. Instituția stimulează contribuția studenților la îmbunătățirea calității procesului de predare și de învățare, invitându-i la conferințe, seminarii și alte evenimente. 2. Instituția stimulează comunicarea cu absolvenții și înființarea unei comunități a absolvenților. 3. Instituția se implică în procesul de informare și de orientare a studenților. 4. Instituția a creat mecanisme care vizează susținerea și consilierea studenților. Structura de îndrumare și consiliere a studenților îi asistă în toate ciclurile de studii pe care le oferă instituția. 5. Instituția urmează politici prin care susține progresul academic al studenților. 6. Instituția aplică metode didactice tradiționale și alternative, utilizând tehnologii moderne în funcție de interesele și de capacitatea de învățare a studenților, pentru a facilita dobândirea competențelor și pentru a reduce rata de abandon. 7. Instituția sprijină și îndrumă studenții pentru a accesa resurse de specialitate și biblioteci virtuale.
SB8_Instituția asigură susținerea și încurajarea tuturor studenților admiși.	1. Procesul de învățare și de predare ține seama de diversitatea studenților și a nevoilor acestora, oferind parcursuri de învățare flexibile. 2. Instituția oferă susținere studenților care nu sunt pregătiți corespunzător pentru a studia la nivelul la care au fost admiși, pentru a-i sprijini să atingă obiective educaționale corespunzătoare.

	3. Instituția susține utilizarea metodelor didactice inovative pentru a asigura o formare de calitate, inclusiv pentru studenții cu dificultăți de învățare. 4. Instituția sprijină căutarea și implementarea noilor metode de învățare pentru a susține moduri de învățare interdisciplinare și flexibile pentru ca studenții să dezvolte aptitudini transversale. 5. Instituția a implementat în mod transparent prevederile pentru promovarea egalității de gen și a egalității de șanse în cazul studenților aflați în situații dificile și în cazul altor grupuri vulnerabile. 6. Instituția aplică o politică de susținere a studenților de etnie romă, a studenților cu dizabilități și boli cronice și a altor grupuri vulnerabile. 7. Instituția aplică o politică de sprijinire a studenților care se implică în activități de sport profesionist. 8. Instituția aplică o politică de sprijinire a studenților care doresc să urmeze un program de studii cu frecvență redusă sau la distanță.
SB9_Instituția are o politică de susținere a activităților extracurriculare și recompensează implicarea studenților.	1. Instituția desfășoară activități de implicare a comunității în activitățile sale, în beneficiul studenților, instituției și a societății, cu următoarele obiective: a. Dezvoltarea activităților de burse, cercetare și creație; b. Consolidarea procesului de predare și învățare; c. Facilitarea formării unor cetățeni educați și implicați; d. Consolidarea valorilor democratice și responsabilitatea civică în rândul studenților; e. Soluționarea aspectelor societale critice și contribuția la binele public. 2. Instituția aplică o politică de facilitare a vieții studentești. 3. Instituția facilitează integrarea studenților în mediul universitar, susținându-i în alegerea celor mai potrivite opțiuni culturale și sociale specifice vieții studentești. 4. Instituția este implicată activ și periodic în inițiative soci-oculturale la nivel regional. 5. Instituția sprijină studenții care se implică în activitățile sportive organizate de structurile sale și de alte instituții.
SB10_Instituția asigură calitatea programelor de schimb și a mobilității internaționale (a studenților, a cadrelor didactice, a personalului) și promovează mobilitatea la toate nivelurile. Se aplică mecanisme specifice de asigurare a calității în privința mobilității.	1. Programul de studii are o structură corelată cu Sistemul european de acumulare și transfer al creditelor de studii (ECTS) și un sistem de evaluare adaptat formei de învățământ, nivelului și domeniului de studii. Studenții au la dispoziție informații privind structura și conținutul cursului, numărul de credite, formele de evaluare, etc. 2. Planul de învățământ respectă obiectivele programului de studii. 3. Stagiile de mobilitate (schimburi), dacă sunt incluse într-un program, sunt integrate în planurile de învățământ. 4. Creditele acordate într-o instituție de învățământ superior din străinătate sunt recunoscute de către IIS care a trimis studentul, conform unui acord între cele două instituții. 5. Instituția promovează programele de schimb și mobilitatea internațională în rândul studenților și a personalului didactic și nedidactic.
SB11_Instituția îndeplinește criteriile de calitate specifice programelor de studii comune cu alte universități.	1. Recunoașterea calificării și a perioadelor de studii (inclusiv recunoașterea antecedentelor educaționale - RAE) se va aplica în conformitate cu dispozițiile Convenției de la Lisabona cu privire la recunoașterea atestatelor și a documentelor auxiliare. 2. Instituțiile se asigură că un program de studii universitare de Licență comun presupune în mod normal un volum de studii total de 180/210/240 credite ECTS. Unui program comun de studii universitare de Masterat îi corespund în mod tipic 60/90/120 credite ECTS. Instituția monitorizează numărul creditelor și durata medie de finalizare a programului de studii. 3. Instituțiile convin cu entități străine asupra termenelor și condițiilor aplicabile programului comun de studii, prin intermediul unui acord de cooperare. 4. Instituția se asigură că diploma se încadrează în sistemul de diplome de studii din învățământul superior aplicat în țările în care funcționează instituția.
B.2 - Rezultatele învățării	

SB12_Instituția stabilește și utilizează mecanisme prin care se asigură că rezultatele (privind procesul de învățare, angajabilitatea absolvenților și gradul de satisfacție a diferitelor părți interesate) pot fi măsurate, analizate și valorificate pentru îmbunătățirea calității programelor de studii.	1. Instituția are o procedură de asigurare a calității și asigură calitatea procesului de predare-învățare, indiferent de modul și de spațiul geografic în care acesta are loc. Educația continuă (la zi), cea cu frecvență redusă și învățământul la distanță sunt integrate în mod clar în politica educațională și în sistemul de evaluare instituțională. 2. Instituția a creat structuri specifice, proceduri și dispune de resurse pentru învățământul cu frecvență redusă și la distanță: - o Structură instituțională specializată în gestionarea formelor de învățământ cu frecvență redusă și la distanță. - o Capacitățile didactice în raport cu respectivul conținut și cu forma de predare la distanță. - o Capacitățile didactice pentru crearea interactivității între studenți și cadrele universitare. - o Resursele educaționale și materiale adecvate (de exemplu, suportul de curs, etc.) - o Întâlniri față-în-față (sistem blended learning) pentru a furniza o recomandare generală și o introducere cu privire la materialele de studiu, pentru clarificarea aspectelor mai dificile ale conținuturilor de studiu, pentru revizuirea cunoștințelor necesare la începerea activităților. - o Sistem de examinare cu o calitate garantată. 3. Instituția a creat mecanisme specifice de AC pentru toate formele de învățământ (cu frecvență, cu frecvență redusă și învățământ la distanță). 4. Instituția monitorizează și evaluează periodic implementarea programelor de studii, pentru a se asigura că acestea îndeplinesc obiectivele atribuite și că răspund nevoilor studenților și ale societății. 5. Instituția a stabilit indicatori pentru a evalua studenții în permanență și asigură o evaluare eficientă a rezultatelor învățării. Rezultatele obținute fac obiectul unui proces permanent de monitorizare și documentare. 6. Instituția încurajează studenții să furnizeze <i>feedback</i>, aceștia fiind implicați în evaluarea performanței personalului didactic. Studenții din structurile de conducere participă la crearea, implementarea, evaluarea și monitorizarea programelor de studii și a planurilor educaționale. 7. Calitatea programelor de studii se evaluează și cu ajutorul datelor statistice cu privire la gradul de angajare al absolvenților programului de studii evaluat.
SB13_Instituția oferă oportunități pentru nevoile educaționale și profesionale ale oricărui student de a urma, de a înceta și de a continua programele de studii.	1. Programele de studii universitare de Licență și de Masterat sunt corelate, pentru a asigura continuitatea formării. 2. Programele de studii din primul ciclu oferă studenților cunoștințe de bază, metode și principii științifice generale și competențe specifice. 3. Instituția are proceduri prin care se asigură parcursul profesional și recunoașterea studiilor anterioare. 4. Creditele acordate în orice IIS în cadrul unui acord reciproc sunt transferate fără evaluare. Instituția oferă oportunități de transfer al creditelor acordate acasă sau în străinătate, prin echivalarea unor părți din programul de studii sau a întregului program de studii. 5. Instituția se asigură că programele de studii care se desfășoară la forma de învățământ la distanță sau la forma de învățământ cu frecvență redusă beneficiază de o platformă online și de alte mijloace de formare și de comunicare pentru a le oferi studenților o educație de calitate.
SB14_Instituția are o politică clară cu privire la evaluarea realizărilor studenților (realizări academice și stagii, dar și alte rezultate ale învățării, ca urmare a participării la programele de studii) și la acumularea și transferul de credite, astfel încât evaluarea să fie corectă, echitabilă, înțeleasă	1. Evaluarea este consecventă, se aplică în mod echitabil tuturor studenților și este efectuată în conformitate cu procedurile stabilite și comunicate. 2. Instituția demonstrează că studenții care au finalizat cu succes un program de studii au dobândit cunoștințele și au dezvoltat competențele în acord cu obiectivele programului de studii. Formele de evaluare permit studenților să demonstreze în ce măsură au fost îndeplinite rezultatele așteptate ale învățării. 3. Studenții beneficiază de feedback, și, dacă este necesar, de îndrumare cu privire la procesul de învățare. 4. Studenții au dreptul de a formula contestații în eventualitatea apariției unei probleme; procedurile de contestare și de soluționare sunt explicate în mod clar.

de studenți și conformă cu abordarea pedagogică a instituției.	- Formele de evaluare sunt evaluate periodic pentru a determina adecvarea și eficiența lor. - Studenții primesc un supliment la diplomă (un document care descrie cunoștințele și aptitudinile dobândite de titularii diplomelor de învățământ superior) în care este explicată calificarea obținută, inclusiv rezultatele învățării, alături de contextul, nivelul, conținutul și stadiul studiilor finalizate cu succes.
SB15_Instituția sprijină proiecte de inovare și de excelență pedagogică cu scopul de a îmbunătăți gradul de integrare a absolvenților și de a consolida capacitatea de inovare, prin elaborarea cursurilor inovatoare și utile în vederea angajării.	- Instituția evaluează periodic realizările personalului propriu, utilizând criterii clare și transparente. - Instituția încurajează formarea și promovarea personalului didactic universitar. - Instituția invită cadrele didactice la nivel național sau internațional să facă parte din comitete/comisii. - Instituția dispune de o structură de sprijin care promovează îmbunătățirea continuă a predării. - Instituția organizează programe educaționale pentru asigurarea formării continue a personalului didactic. - Materialele de învățare sunt create pe baza principiilor pedagogice moderne (utilizarea tehnologiilor digitale și de comunicare, metode de predare care facilitează învățarea experiențială, etc.) - Personalul academic, de cercetare și administrativ se dedică îmbunătățirii procesului de predare-învățare-evaluare.
B.3 - Activități de cercetare științifică	
SB16_Instituția se asigură că proiectele de cercetare contribuie la și totodată garantează realizarea unui nivel înalt de calitate științifică într-un domeniu de cercetare relevant.	- Instituția promovează o cultură a cercetării și se asigură că există o înțelegere comună cu privire la natura, rolul și obiectivele activității de cercetare. - În cadrul instituției există standarde, proceduri și procese de aprobare a propunerilor de cercetare și a tezelor aferente, precum și pentru efectuarea și supravegherea studiilor de cercetare. - În cadrul instituției există politici de cercetare, infrastructură și resurse adecvate care facilitează cercetarea inovativă. - În cadrul instituției se aplică un proces eficient de monitorizare și de evaluare a sistemului de cercetare. - Instituția asigură respectarea normelor etice în domeniul cercetării.
SB17_Instituția asigură dinamismul dezvoltării naționale și internaționale aferent propriei politici de cercetare, precum și valorificarea și diseminarea rezultatelor astfel obținute.	- Instituția sprijină și recompensează participarea la programele internaționale de cercetare și educație. - Instituția are capacitatea de a încheia parteneriate științifice și socio-economice pentru a efectua activități de cercetare în domenii de interes național. - Instituția cunoaște potențialul uman, resursele materiale și financiare de care dispune, dar și oportunitățile oferite de mediul de cercetare științifică de la nivel regional, național și internațional. - Instituția are o structură de monitorizare și prospectare a progreselor științifice și tehnologice din mediul său regional, național și internațional. - Instituția are o strategie relevantă, eficientă și cuprinzătoare de cooperare științifică, care este aliniată la strategia sa de internaționalizare.
SB18_Activitățile de cercetare se bazează pe o strategie instituțională și pe un plan de cercetare.	- Activitatea de cercetare se realizează în conformitate cu misiunea și strategia instituției și cu evoluțiile și aspectele importante la nivel internațional. - Viziunea și strategia în domeniul cercetării sunt elaborate în urma consultării cu părțile interesate din cadrul instituției. - Prioritățile activității de cercetare corespund obiectivelor instituției de a se plasa în clasamentele internaționale. - Instituția organizează ateliere de lucru de reflecție strategică cu privire la propria politică de cercetare științifică și de inovare, utilizând expertiza externă specifică.
SB19_Instituția promovează rezultatele activităților de cercetare științifică în procesul de predare aferent programelor de studii.	- Instituția asigură crearea unor echipe/grupuri de cercetare, a laboratoarelor de cercetare, organizarea atelierelor de lucru, implicarea studenților în activitățile de cercetare; participarea studenților în activitățile de cercetare; participarea personalului și a studenților la conferințe științifice. - Instituția asigură îmbinarea științei și a educației.

	3. Instituția se asigură că rezultatele lucrărilor de cercetare sunt integrate în procesul de învățare. 4. Programele de studii sunt îmbunătățite și actualizate, integrând rezultatele activității de cercetare științifică. 5. Instituția oferă sprijin și actualizează procesul de predare-învățare. 6. Instituția încurajează participarea studenților și a doctoranzilor la programele de cercetare.
SB20_Instituția a stabilit structuri și mecanisme adecvate pentru sprijinirea, motivarea, evaluarea și recompensarea implicării în activitatea de cercetare.	1. Instituția face apel la evaluarea externă a sistemului și a structurilor sale de cercetare pentru a evidenția potențialul de cercetare și pentru a promova excelența în acest domeniu. 2. Instituția stabilește structuri de cercetare pe baza unor criterii care țin cont de prioritățile activității de cercetare, de abilitățile științifice, de potențialul uman și de infrastructură. 3. Instituția încurajează evoluția structurilor de cercetare pe baza unei reflecții asupra tendințelor manifestate în mediul științific și promovează gruparea, recompunerea entităților existente sau apariția noilor structuri relevante. 4. Instituția monitorizează și evaluează politica și strategia de cercetare la nivel instituțional (sau la nivel de facultate sau departament). 5. Instituția a formulat dispoziții, mecanisme și instrumente pentru a sprijini structurile de cercetare. 6. Instituția are o procedură de efectuare a unei autoevaluări instituționale pentru păstrarea acreditării în cadrul evaluării externe. 7. Echipamentele științifice sunt utilizate în comun de diferitele entități de cercetare ale instituției. 8. Instituția sprijină și recompensează performanța și productivitatea activității de cercetare și valorifică impactul științific. 9. Instituția organizează evaluarea periodică a studiilor doctorale. Pe baza rezultatelor acestei evaluări vor fi făcute îmbunătățiri. 10. Instituția încurajează inovația și constituirea echipelor și a programelor inovative. 11. Instituția are o strategie de comunicare internă și externă relevantă și adaptată diferitelor categorii de public țintă din domeniul cercetării. 12. Instituția are o politică de promovare și de transfer a rezultatelor activității de cercetare.
Domeniul C. Managementul calității	
C.1 - Strategiile și procedurile de asigurare a calității	
SC1_Sistemul de management al calității/de asigurare a calității este conceput pe baza unor structuri și obiective și dispune de procese și proceduri definite în mod clar pentru a promova o cultură a AC.	1. Politica de asigurare a calității integrează toate elementele componente ale activităților efectuate de instituție. 2. Politica de asigurare a calității este instituționalizată și operaționalizată sub formă de structuri și definită în mod clar sub forma unor mecanisme și metode adecvate, eficiente. 3. Sistemul de asigurare internă a calității se aplică la toate nivelurile instituției. 4. Instituția definește standarde de calitate pentru procesele sale esențiale în domenii precum predarea, cercetarea, internaționalizarea, cooperarea și serviciile în beneficiul societății. 5. În procesul de elaborare și de implementare a politicii de asigurare a calității sunt implicate părțile interesate relevante. 6. Instituția evaluează în permanență eficiența activităților de planificare și de evaluare pe care le efectuează cu scopul de a consolida procesul de implementare a politicilor de asigurare a calității. 7. Informațiile colectate de către sau de la, studenți, absolvenți, angajatori și alte părți interesate sunt utilizate pentru îmbunătățirea calității. 8. Instituția pune în aplicare proceduri clare referitoare la activitățile/procesele esențiale, care sunt cunoscute de întregul personal academic și administrativ. 9. Acțiunile corective sunt implementate în mod sistematic atunci când sunt identificate disfuncții sau neconformități în urma evaluărilor sau a reclamațiilor. 10. Instituția valorifică datele și analiza pentru a-și fundamenta deciziile.

SC2_Instituția concepe și implementează politici care urmăresc menținerea și îmbunătățirea calității, în special din punctul de vedere al resurselor umane, al mediului de învățare (infrastructuri, echipamente) și al resurselor financiare.	1. Pe baza unei analize riguroase a nevoilor, instituția asigură resursele financiare necesare pe termen scurt și pe termen lung. 2. Instituția și structurile acesteia (facultăți, departamente) efectuează evaluări periodice cu privire la guvernanță și management, politici educaționale, cercetare, internaționalizare, cooperare și la serviciile în beneficiul societății și ia deciziile adecvate. 3. Instituția se implică sistematic în selecția, dezvoltarea profesională și formarea resurselor umane. 4. Instituția asigură și administrează spații de învățământ adecvate pentru desfășurarea programelor de studii și a activităților de cercetare, în conformitate cu misiunea și cu strategiile proprii. 5. Instituția pune la dispoziția studenților și a personalului toate resursele necesare pentru activitățile de formare și de cercetare (acces la documentație, infrastructură, etc.) 6. Infrastructura IT este gestionată în mod eficient și menținută în permanență în bună stare de funcționare și actualizată în conformitate cu cele mai recente dezvoltări ale tehnologiilor IT și mass-media.
C.2 - Calitatea cadrelor didactice	
SC3_Instituția dispune de mecanisme prin care se asigură că angajarea, gestionarea și dezvoltarea profesională a cadrelor sale didactice se realizează oferind garanții că acestea au capacitatea de a îndeplini funcțiile care le revin.	1. Instituția își prezintă public organigrama. 2. Instituția aplică un mecanism robust, onest și transparent pentru recrutarea personalului. 3. Sarcinile și responsabilitățile personalului corespund calificărilor și experienței acestora. 4. Personalul își cunoaște sarcinile și contribuie la îmbunătățirea strategiei și activităților instituției. 5. Numărul personalului angajat este adecvat pentru asigurarea desfășurării tuturor activităților didactice, de cercetare și administrative ale instituției. 6. Instituția urmează un plan de formare stabilit în conformitate cu prioritățile definite în proiectul de dezvoltare. 7. Instituția organizează activități sociale și promovează dialogul social. 8. Instituția pune în aplicare o politică de asigurare de viață și sănătate. 9. Instituția se angajează în implementarea unei politici destinate creșterii coeziunii personalului în vederea asigurării dezvoltării acestuia.

Partea 2. - Linii directoare privind asigurarea internă a calității

2.1. Introducere

176. Provocarea pentru toate instituțiile de învățământ superior din întreaga lume este să găsească modalitatea optimă de respectare a standardelor naționale și internaționale, păstrându-și în același timp unicitatea și personalitatea. Deși o serie de instituții de învățământ superior din România se bucură de o reputație bună a calității lor, noua abordare națională, derivată din Reformă, reprezintă în același timp o provocare și o oportunitate pentru toate instituțiile de învățământ superior, de a demonstra în mod public cât sunt de bune și cum se perfecționează. Conform tendințelor europene și globale, de acum înainte, instituțiile de învățământ din România vor fi evaluate pe baza unui nou set consecvent de criterii și de proceduri, atât la nivel instituțional, cât și la nivelul programelor, care vor reprezenta sistemul național de asigurare a calității ca rezultat al procesului de îmbunătățire continuă inițiat la începutul anilor 2000. Ca urmare, orientarea pe procesele interne de asigurare a calității (AIC), conținută în acest document, evidențiază noul stadiu atins de IIS românești după mai mult de un deceniu de proceduri de evaluare externă a calității conduse de ARACIS și care au beneficiat de sprijinul tuturor părților interesate din sectorul de învățământ superior, urmând strategia națională referitoare la învățământul superior.

177. În prezent, IIS din România vor face obiectul unei noi adaptări a sistemelor de asigurare externă a calității, în spiritul reformei care se desfășoară în SEÎS în ultimii cinci ani. ARACIS va juca în continuare rolul principal în desfășurarea acestui proces, implementând noi proceduri de acreditare instituțională și de acreditare a programelor de studii, bazându-se pe experiența anterioară a întregului sistem de învățământ superior din România și pe propria sa experiență, consolidată după trei evaluări externe reușite pe baza ESG, coordonate de ENQA. Noile proceduri trebuie să țină seama de experiența anterioară și de feedback-ul oferit de IIS și de părțile interesate, care identifică punctele slabe și neînțelegerile provenite din analiza efectuată în procesul clasic bazat pe perfecționare.

178. Aceste Linii Directoare trebuie să se bazeze pe experiența îndelungată și remarcabilă în procesele interne de asigurare a calității, dobândită de multe IIS românești în cadrul de AC, aflat în vigoare în țară după adaptarea la nivel național a Declarației de la Bologna. Prin urmare, Liniile Directoare iau ca „referință la nivel național” asigurarea internă a calității, verificat și adaptat în cadrul unei serii de interviuri cu universitățile românești. Eșantionul nu a putut fi sistematic în ceea ce privește numărul universităților intervievate, însă a fost absolut reprezentativ pentru stadiul actual al proceselor de asigurare internă a calității conform cadrului legal în vigoare și procedurilor externe de asigurare a calității cu care sunt obligate să lucreze instituțiile românești din sistemul de învățământ superior. Această „referință națională” aferentă procesului de gestionare a asigurării interne a calității este definită clar de cerințele prevăzute de reglementările legale și de procedurile de evaluare implementate de ARACIS. Dar în același timp, această referință răspunde și ciclului de îmbunătățire realizat de anumite universități care dau dovadă de un angajament solid pentru consolidarea unei culturi a calității la nivelul instituției de învățământ superior, dincolo de simpla respectare a reglementărilor naționale de asigurare a calității, care face parte din misiunea și viziunea universității și care se reflectă în strategia sa de guvernare.

179. Desigur, o astfel de situație implică întotdeauna o situație neuniformă, universitățile ocupând o gamă largă de poziții în tabloul general al managementului asigurării interne a calității. Procedurile de evaluare externă desfășurate de ARACIS pot prezenta o imagine detaliată a fiecărei instituții de învățământ superior, evidențiind cât de mare și cât de diversă este diferența dintre pragul de referință și un nivel excelent al conformării. De asemenea, pot furniza dovezi privind diversitatea modurilor în care universitățile se conformează, respectând propriile cerințe interne, rezultate din misiunea și din natura lor și în funcție de studenții pe care îi au. Diversitatea managementului procesului de AIC în universitățile românești este sugerată și de diferitele moduri în care acestea își organizează structurile de AIC și în care transmit informațiile culese de sistemul intern către mecanismele și organismele lor decizionale.

180. Înainte de a fi instituită regula obligatorie pentru universități de a constitui o Comisie de Calitate și organisme speciale de AIC la nivel de departament, de facultăți și de instituție, fiecare instituție își definea rolurile și își coordona procesele de AIC în mod autonom. Obiectivul Liniilor Directoare privind AIC este să contribuie la a oferi IIS un cadru general flexibil, care să fie adaptat conform diversității și naturii lor individuale, însă identificând o serie de criterii comune, care permit ARACIS să stabilească o procedură de evaluare externă comună și echitabilă, concepută pe baza experienței acumulate de Agenție și de instituțiile de învățământ superior, pentru un sistem matur și conform stadiului actual de dezvoltare a sistemului național. Această procedură națională trebuie să se bazeze în mod firesc pe ESG, în special în Partea 1 care se referă la procesele de AIC desfășurate de IIS. Acest lucru se întâmplă într-un moment specific, după ce ARACIS a depășit a treia evaluare externă a Agenției pe baza ESG, coordonată de ENQA.

181. În sfârșit, noua procedură trebuie să arate și că pasul următor în dezvoltarea unei culturi a calității în sectorul învățământului superior în ansamblu, necesită recunoașterea unei dezvoltări diferite a AC în rândul IIS. Acest lucru înseamnă că noua procedură trebuie să utilizeze o metodologie bazată pe riscuri, care va putea diminua presiunea proceselor externe de AC asupra instituției de învățământ superior, în cazurile în care universitatea a dat dovadă de un nivel ridicat de cerințe interne în ceea ce privește managementul AIC și se va putea concentra pe dimensiunile de calitate în acele IIS în care procedurile externe au identificat o nevoie de îmbunătățire.

182. Această nouă abordare înseamnă partajarea responsabilității de AC cu acele IIS care dețin un sistem matur de AIC (o cultură mai instituționalizată a calității), fără a reduce responsabilitatea de a proteja studenții, în sensul programului de studii în care sunt înscriși aceștia, precum și societatea, în sensul calității absolvenților. Acest „management matur al AIC” și procedura aferentă de asigurare a calității trebuie să pună accent pe mecanismele implementate de organismul de AIC din cadrul universității, prin audituri sau evaluări interne periodice, în vederea respectării cerințelor instituționale și, ca urmare, și a celor naționale. Noua abordare permite organismului național de AC să se concentreze pe rezultatele sistemului de AIC, în loc să continue supravegherea complexă, așa cum obișnuia până acum. Abordarea se dovedește a fi mai eficientă atât pentru IIS, cât și pentru agenția de AC și dă acesteia din urmă ocazia să se concentreze pe proceduri de acreditare bazate mai mult pe rezultate.

183. Rareori schimbarea culturală are loc strict din interior. Strategiile bazate pe principiul îmbunătățirii instituțiilor de învățământ superior au un impact pozitiv evident asupra maturității implementării unui management eficient al AIC. Cu toate acestea, o schimbare reală de cultură și constituirea unei „culturi a calității” într-o IIS este aproape întotdeauna rezultatul unei forțe determinante exterioare, care, în sectorul de învățământ superior, vine sub forma unei importante reforme a cadrului legislativ sau cel puțin a politicilor care derivă din acesta. Dar orice schimbare trebuie să recunoască și să respecte efortul părților interesate din cadrul sectorului și „referința națională” existentă, ca parte dintr-un sistem care evoluează permanent, într-un context internaționalizat al învățământului superior în Europa.

184. Nu este vorba de o altă schimbare de paradigmă, așa cum s-a întâmplat în 2005 cu adaptarea la SEIS, ci de nevoia de a introduce îmbunătățiri în sistem, după primii zece ani de implementare, pe baza experienței dobândite de IIS și de organismul de AC și pe baza informațiilor derivate din procesele realizate. Noile criterii aferente procedurilor de asigurare internă și externă a calității vor trebui aplicate în contextele diferitelor viziuni, misiuni și obiective ale diferitelor IIS și al modului în care acestea își gestionează diferitele abordări ale proceselor de furnizare a programelor de studiu și a activităților de cercetare.

185. Paginile următoare prezintă o descriere a liniilor directoare și a proceselor privind AC propuse, care vor fi implementate în cadrul universităților din România de către unitățile sau departamentele lor de AC. Liniile Directoare se bazează pe Procedura de AUDIT desfășurată de Agenția Națională de Asigurare a Calității și Acreditare din Spania (ANECA) din 2008, revizuită și actualizată în 2016. Criteriile de AUDIT se bazează pe Standardele și Liniile Directoare pentru Calitate în Învățământul Superior (ESG),

a căror versiune actualizată a fost aprobată în cadrul Conferinței Ministeriale a Grupului de monitorizare a Procesului Bologna, care a avut loc la Erevan în luna mai 2015.

186. Liniile Directoare prezintă procesul de adoptare a unui Sistem de Asigurare Internă a Calității în cadrul instituțiilor, luând în considerare faptul că universitățile românești nu pornesc de la zero în ceea ce privește procesele interne de AC. Însă Liniile Directoare au un dublu obiectiv: pe de o parte, să sistematizeze o serie de Principii comune care să fie utilizate de universitățile implicate pentru asigurarea internă a calității, iar pe de altă parte, să promoveze un set de Criterii bazate pe ESG, pentru a stabili o comunitate academică a instituțiilor românești, care ar putea să favorizeze proiecte de cooperare ulterioare și recunoașterea unor scheme de mobilitate.

2.2. Scopul și principiile liniilor directoare

187. O presupunere implicită avută în vedere de la bun început este aceea că ESG trebuie să constituie baza Liniilor Directoare. Experiența dobândită în România de ARACIS și de instituțiile de învățământ superior a demonstrat clar, printre altele, că:

- Un sistem de AC trebuie să se bazeze pe principii și standarde convenite cu părțile interesate și să prevadă proceduri și criterii clare.
- Scopurile și sfera de aplicabilitate a Liniilor Directoare trebuie 'corelate' cu cerințele privind AC și cu așteptările în privința universităților românești.
- De asemenea, Liniile Directoare trebuie să aibă legătură cu diferitele proceduri externe de AC, pe care universitățile românești trebuie și/sau aleg să le îndeplinească.
- Ca urmare, este probabil ca Liniile Directoare să fie nevoite să includă următoarele aspecte:
 - ✓ consolidarea și menținerea schemelor de AIC în cadrul unei universități, în ceea ce privește rolurile și responsabilitățile instituției ca întreg;
 - ✓ monitorizarea și coordonarea activităților de AIC care sunt necesare ca dovadă pentru evaluarea externă periodică a instituției ca întreg;
 - ✓ stabilirea și monitorizarea continuă a schemelor de AIC pentru programele pe care le oferă o instituție;
 - ✓ analiza rezultatelor AIC pentru a susține progresul și îmbunătățirea;
 - ✓ monitorizarea (și coordonarea) propunerilor de programe transmise de o IIS pentru evaluare externă / acreditare.
- Liniile Directoare trebuie să fie aplicabile în cadrul diferitelor modele de management utilizate de IIS. În vederea asigurării calității, acestea se pot grupa, în mare, după cum urmează:
 - ✓ Acorduri în cadrul cărora grupul principal de management deține controlul asupra tuturor aspectelor de asigurare internă a calității, inclusiv implementarea practică - aceasta fiind adesea responsabilitatea alocată în mod special unuia sau mai multor rectori adjuncți. De obicei, rectorul adjunct poate prelua responsabilitatea pentru toate aspectele de asigurare a calității care țin de predare și de învățare (și probabil și de cercetare), pe când un rector adjunct responsabil de „management/resurse” răspunde de chestiunile legate de guvernare. Desigur, există zone de suprapunere care trebuie clarificate, de exemplu, aspectele legate de resursele umane care includ cadrele didactice și personalul de cercetare.
 - ✓ Acorduri în cadrul cărora, în timp ce managementul principal păstrează responsabilitatea privind calitatea în general, 'aspectele practice' sunt descentralizate, de exemplu, la nivelul unei facultăți, al unui departament sau chiar al unui program, cu un sistem de raportare prin care se asigură informarea managementului superior cu privire la activitățile curente și la rezultate.

188. Este posibil să nu fie nevoie ca Liniile Directoare să se refere în mod direct la aspecte care țin de dezvoltarea și de constituirea unei IIS și de acreditarea externă obligatorie a instituției, sau de alte proceduri conduse din exterior, în alt fel decât prin sprijinirea modului (modurilor) în care universitatea propusă își elaborează în continuare planurile pentru asigurarea internă a calității.

189. Pentru a stabili care sunt principiile esențiale, ar putea fi util, mai întâi, să reflectăm la scopurile generale pentru care se întreprind eforturile de AC. În cazul învățământului superior în general, acestea pot fi prezentate pe scurt după cum urmează:

- Instituția oferă programele de studii cu bună credință?
- Instituția dispune de resursele necesare pentru a oferi programul ei?
- Programele acesteia sunt concepute pentru a realiza rezultatele și standardele care reprezintă în mod rezonabil așteptările privind denumirile/titlurile programelor de studii?
- Studenții își pot finaliza studiile în mod echitabil?
- Munca studenților este evaluată în mod echitabil, consecvent și riguros?
- Realizările studenților sunt aliniate cu așteptările generale aferente diplomei/titlurilor obținute?

190. Principiile generale care stau la baza tuturor aspectelor legate de AC în învățământul superior, susțin că AC trebuie:

- să fie parte integrantă din procesul de management intern al instituției, fie adresându-se în mod special procesului de predare, învățare și cercetare, fie intervenind în sprijinul altor funcții pe care le îndeplinește instituția de învățământ superior;
- să fie relevante, valabile și proporționale cu scopul specific și cu riscurile pe care caută să le prevină și să fie aplicate consecvent;
- să reflecte interesele studenților, ale angajatorilor și ale societății în general;
- să recunoască importanța centrală a autonomiei instituționale și responsabilitatea principală a instituției de învățământ superior pentru calitatea actului educațional pe care îl furnizează;
- să fie armonizate cu contextele legislative, pedagogice și sociale în care activează respectiva instituție de învățământ superior;
- să cuprindă o orientare pe îmbunătățire / perfecționare, pe lângă monitorizarea respectării standardelor și așteptărilor necesare;
- să conducă la întocmirea unor rapoarte ușor accesibile și inteligibile pentru publicul larg.

191. Liniile directoare de AC propuse au fost elaborate ținând seama de următoarele aspecte:

- Liniile Directoare trebuie să fie aplicabile în cadrul diferitelor modele de management utilizate de IIS;
- Liniile Directoare sunt elaborate în cadrul ESG;
- Liniile Directoare trebuie să aibă legătură cu diferitele proceduri de asigurare externă a calității pe care universitățile românești trebuie și le aleg să le îndeplinească (certificări de calitate naționale sau internaționale,);
- Liniile Directoare trebuie să țină seama, într-o oarecare măsură, de rezultatele învățării și, prin intermediul acestora, de controlul/asigurarea calității evaluărilor studenților;
- având în vedere că o serie de universități românești sunt internaționalizate, în sensul că atrag studenți din alte țări și au absolvenți care își găsesc un loc de muncă și își dezvoltă cariera în străinătate, Liniile Directoare ar trebui, în mod ideal, să reflecte și normele și așteptările internaționale.

192. Aceste Linii Directoare pentru asigurarea internă a calității sunt concepute pentru a fi aplicate în conformitate cu cerințele naționale românești, emise de ARACIS, care este responsabilă de acreditare la nivel instituțional și la nivel de programe, și pentru a ajuta universitățile să se pregătească pentru evaluările externe și pentru a răspunde așteptărilor publicului, în general. Principiile care stau la baza documentului de Linii Directoare se bazează, în mare, pe experiența diferitelor modele europene în dezvoltarea procedurii de evaluare a Sistemelor de Asigurare Internă a Calității.

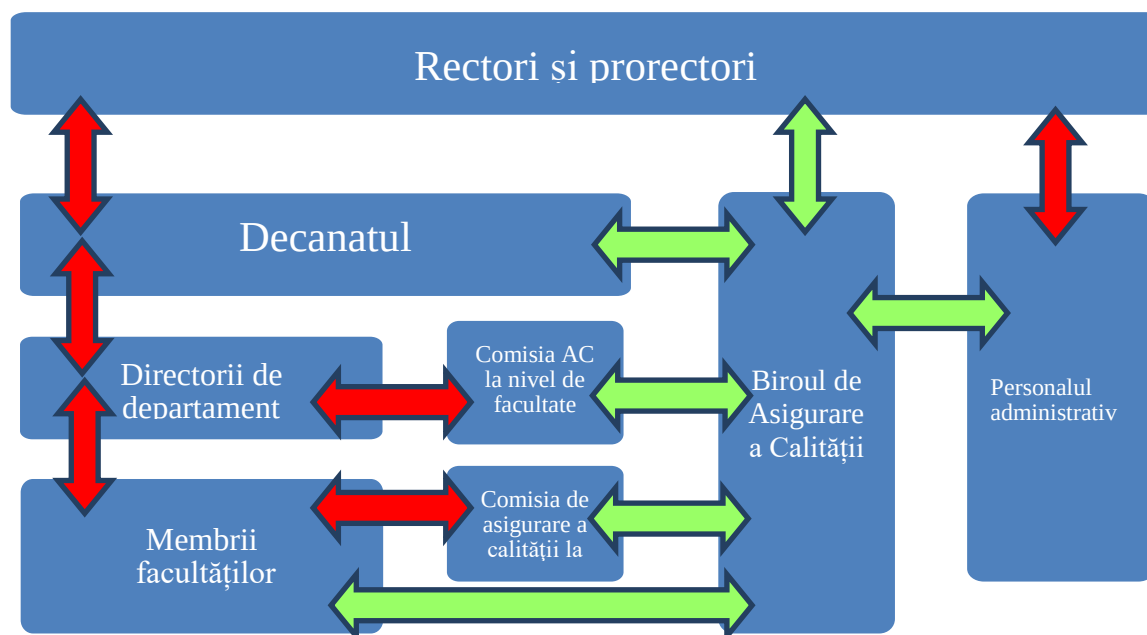
193. Procedura a fost concepută din perspectiva ESG și orientată pe nevoile identificate ale unei game largi de instituții de învățământ superior în ceea ce privește implementarea propriilor lor sisteme de AIC, pentru a se conforma atât procedurilor naționale obligatorii de acreditare, cât și cerințelor definite de ESG. Ca urmare, procedura de AIC este concepută ca instrument de sprijin pentru instituții, chiar dacă acestea au dezvoltat propriile sisteme de AIC, dar și ca mijloc de conformare cu cerințele naționale și internaționale pentru îndeplinirea misiunii și a viziunii IIS.

194. Interveniurile susținute cu reprezentanții universităților românești care se ocupă de procesele de AC au demonstrat că reglementările celor mai multe universități, derivate din reglementările legale naționale, încorporează conceptul de AC. Totuși, pentru a aduce un suflu nou acestui concept, IIS românești ar trebui să dezvolte și să implementeze sisteme corespunzătoare de AIC, dincolo de identificarea organismelor de AC definite prin lege, cu o documentare clară a conceptelor de AC și utilizând terminologia asociată cu AC. Instituția trebuie să elaboreze o serie de criterii măsurabile de AC, în acord cu obiectivele, misiunea și viziunea sa.

195. Implementarea sistemului de AIC poate fi modelată sub forma unor abordări de sus în jos sau de jos în sus, în care fluxul ideilor și al proceselor este în principal unul unidirecțional. Acest flux unidirecțional nu asigură o aplicare omogenă și o menținere a forței inițiale a „avântului” inițiativei respective. Cel mai probabil, astfel de modele vor sfârși prin a nu susține realizarea rezultatelor pe care le-au anticipat inițial. Totuși, un model optim pentru universitățile românești, care combină ambele direcții în toate activitățile de AC (idei, proceduri etc.) este considerat ca fiind o cheie fundamentală pentru un sistem reușit de AIC. În cadrul acestui sistem reușit de AIC, unitățile sau departamentele de AC reprezintă nucleul, dar și platforma de relații între IIS și agenția națională de AC. Un astfel de sistem bazat pe un flux bi/multidirecțional este esențial pentru realizarea ambițiilor naționale privind rezultatele asociate cu AC, care să fie transparente la nivel internațional, dar și pentru eforturile IIS de a-și perfecționa activitățile și de a obține recunoașterea progreselor.

196. Pentru a asigura un sistem reușit de AIC, este esențial să fie implicat întregul personal al IIS. Toate părțile interesate trebuie să fie implicate în activități de asigurare internă a calității, conform rolului pe care îl dețin în cadrul instituțiilor de învățământ superior. Este esențial ca statul să acorde un sprijin activ și o angrenare în toate activitățile de asigurare a calității, de la planificare la implementare. Propagarea unei culturi de asigurare a calității în rândurile tuturor părților interesate ale unei instituții de învățământ superior constituie cea mai semnificativă sarcină a unităților de asigurare a calității și a personalului instituției. Membrii facultăților și personalul nedidactic trebuie încurajați să fie mai entuziaști și, acolo unde e cazul, să beneficieze de îndrumări pentru a implementa principiile de asigurare a calității în munca lor de zi cu zi.

Figura 4: Model optim pentru asigurarea internă a calității, cu unitatea de asigurare a calității ca nucleu (Săgețile verzi: activități asociate direct cu Biroul de Asigurare a Calității, Săgețile roșii: activități în care Biroul de Asigurare a Calității este implicat în mod implicit).

2.3. Linii directoare generale pentru asigurarea internă a calității

197. În paginile următoare sunt prezentate o serie de Linii Directoare pentru constituirea unui sistem adecvat de asigurare internă a calității (AIC), cu obiectivul de a stabili un cadru general care poate fi comun pentru ARACIS și pentru IIS românești. Aceste linii directoare conțin, în cele 9 capitole ale lor, elementele care ar trebui să formeze nucleul unui sistem de AIC, dar care pot fi formulate în diferite moduri, în cazul în care unele universități românești și-au dezvoltat deja propriile sisteme de asigurare internă a calității conform reglementărilor legale.

198. Flexibilitatea la nivelul procedurii ar trebui să fie un principiu general în reforma actuală a sistemului de asigurare a calității învățământului superior din România. Ca urmare, instrumentul utilizat de universități pentru a-și prezenta schemele interne de asigurare a calității, pentru a gestiona ele însele calitatea și a promova stabilirea unei culturi a calității la nivel instituțional trebuie să fie și el flexibil. Însă cele câteva principii și linii directoare care stau la baza înțelegerii conceptului de asigurare internă a calității în România trebuie neapărat să fie comune și, ca urmare, să fie stabilite de organismul național de acreditare, ARACIS (desemnat de lege și de MEN), de universitățile românești și de părțile interesate din învățământul superior.

199. **Linii directoare sunt descrise în detaliu mai jos:**

1. Politici și obiective privind calitatea.

Instituția de învățământ superior trebuie să consolideze o cultură a calității care să fie sprijinită de o politică a calității și de obiective ale calității, care sunt comunicate și accesibile în mod public.

200. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, IIS trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să formuleze în scris o declarație publică, prin care să-și prezinte politica privind calitatea, sfera de aplicabilitate și obiectivele acesteia;
- b) Să definească părțile interesate care sunt implicate în definirea politicii de calitate;

- c) Să integreze diferite elemente (organisme, proceduri, procese, etc.) pentru a stabili un sistem în care să poată fi implementată această politică privind calitatea;
- d) Să stabilească acțiuni pentru a defini, a aproba, a evalua și a îmbunătăți politica și obiectivele privind calitatea;
- e) Să stabilească împreună cu părțile interesate procedura de stabilire a responsabilității (cum, cine, când) privind respectarea politicii de calitate și îndeplinirea obiectivelor privind calitatea.

2. Calitatea programelor de studii.

IIS trebuie să dispună de mecanisme care să îi permită menținerea și actualizarea programelor de studii și dezvoltarea metodologiilor pentru a aproba, a controla, a evalua și a îmbunătăți calitatea acestora în mod periodic.

201. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, IIS trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să stabilească organismele, părțile interesate și procedurile implicate în crearea, controlarea, planificarea, dezvoltarea și evaluarea periodică a titlurilor academice, a obiectivelor și competențelor asociate cu acestea.
- b) Să aibă sisteme pentru colectarea și analiza informațiilor (atât din surse naționale, cât și din surse internaționale) pentru a evalua menținerea, actualizarea și înnoirea programelor sale de studii.
- c) Să aibă mecanisme pentru a reglementa procesul decizional asociat cu programele de titluri academice oferite și crearea programelor și a obiectivelor acestora.
- d) Să asigure dezvoltarea mecanismelor necesare pentru a implementa îmbunătățirile identificate în cursul evaluării periodice a programelor de studii aferente titlurilor academice.
- e) Să determine procedura privind responsabilitatea (cum, cine, când) față de părțile interesate cu privire la respectarea politicii de calitate și la îndeplinirea obiectivelor privind calitatea.
- f) Să definească criteriile pentru eventuala întrerupere a programului de studii.

3. Implementarea programelor de studii în sensul unei învățări centrate pe student.

Instituția de învățământ superior trebuie să dispună de proceduri pentru a confirma că scopul fundamental al acțiunilor sale este să încurajeze învățarea în rândul studenților.

202. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să dispună de sisteme informatice care să-i permită să cunoască și să-și evalueze cerințele privind:
 - Definirea profilurilor de admitere/absolvire;
 - Admiterea și înscrierea;
 - Contestațiile, reclamațiile și sugestiile;
 - Sprijinirea studenților și îndrumarea în cadrul activităților la clasă;
 - Predarea și evaluarea învățării;
 - Experiența privind plasarea/experiența de lucru și mobilitatea studenților;
 - Orientarea privind parcursul profesional
- b) Să dispună de mecanismele necesare pentru a obține, a evalua și a verifica informații privind dezvoltarea actuală a proceselor menționate mai sus.

- c) Să creeze mecanisme pentru a reglementa liniile directoare care afectează studenții: reglementări (examinări, măsuri disciplinare, cereri de certificate, atestarea calificărilor etc.), reguli de utilizare (a infrastructurii), orare, programe, beneficii oferite de universitate.
- d) Să definească în ce fel sunt controlate, evaluate periodic și îmbunătățite procesele și acțiunile care implică studenții.
- e) Să stabilească procedurile utilizate pentru a reglementa și a asigura procesele decizionale privind studenții.
- f) Să identifice modul în care părțile interesate participă la elaborarea și la dezvoltarea proceselor referitoare la învățarea studenților.
- g) Să prezinte procedura (cum, cine, când) utilizată pentru stabilirea răspunderii privind rezultatele învățării studenților.

4. Mecanisme de îmbunătățire a calității cadrelor didactice universitare și administrative.

Instituția de învățământ superior trebuie să dispună de mecanisme prin care să se asigure că recrutarea, gestionarea și pregătirea cadrelor didactice, a personalului din servicii și a personalului administrativ se desfășoară în contextul luării măsurilor de protecție adecvate pentru ca aceștia să-și poată îndeplini funcțiile respective în mod adecvat.

203. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, IIS trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să dispună de proceduri pentru a colecta și a evalua informații privind cerințele referitoare la personalul său academic (specificații ale postului, competențe cerute etc.) în conformitate cu politica sa de personal.
- b) Să dispună de mijloacele necesare pentru a colecta și a analiza informații privind abilitățile și rezultatele actuale ale personalului academic, în privința recrutării, pregătirii, evaluării performanței, promovării și a recunoașterii.
- c) Să definească abordarea în ceea ce privește controlarea, evaluarea periodică și îmbunătățirea continuă a politicii și a acțiunilor sale în raport cu personalul academic.
- d) Să-și stabilească procedurile pentru a reglementa și a asigura procesele decizionale privind recrutarea, evaluarea, promovarea, pregătirea și recunoașterea.
- e) Să identifice modul în care părțile interesate (în special personalul didactic și personalul didactic auxiliar) participă la definirea și la dezvoltarea politicii de personal.
- f) Să prezinte procedura privind stabilirea răspunderii (cum, cine, când) pentru rezultatele politicii sale de personal.

5. Îmbunătățirea calității resurselor materiale și a serviciilor

Instituția de învățământ superior trebuie să aibă mecanisme prin care să poată concepe, gestiona și îmbunătăți serviciile și resursele sale fizice ²⁴ astfel încât învățarea să aibă loc într-un mod corespunzător.

204. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, IIS trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să dispună de mecanismele necesare pentru a putea obține și evalua informațiile privind cerințele referitoare la crearea, alocarea, întreținerea și gestionarea resurselor fizice și a serviciilor (inclusiv aspecte legate de siguranță și de mediu).
- b) Să dispună de proceduri care furnizează informații privind sistemele sale pentru întreținerea, gestionarea și adaptarea resurselor fizice și a serviciilor.
- c) Să definească sistemul utilizat pentru a controla, a evalua periodic și a îmbunătăți permanent politica și acțiunile sale privind personalul administrativ și de servicii.

²⁴ Dotări (săli de clasă, săli de studiu, săli de calculatoare, laboratoare, săli de ședință, bibliotecă), echipamente, precum și materiale științifice, tehnice, asistență medicală, materiale artistice.

- d) Să definească în ce fel se desfășoară controlul, evaluarea periodică și îmbunătățirea resurselor fizice și a serviciilor.
- e) Să-și stabilească procedurile pentru a reglementa și a asigura procesele decizionale referitoare la resursele fizice și la servicii.
- f) Să stabilească procedurile pentru a transmite diferitele moduri în care părțile interesate participă la gestionarea resurselor fizice și la furnizarea serviciilor.
- g) Să prezinte procedura de stabilire a răspunderii (cum, cine, când) privind adaptarea resurselor fizice și a serviciilor la învățare, precum și nivelul de utilizare al acestora.

6. Implementarea domeniului de cercetare.

Instituția de învățământ superior trebuie să aibă mecanisme pentru a asigura și a promova dezvoltarea activităților de cercetare conform programelor de studii furnizate de instituție și contextului social aferent.

205. Pentru a putea implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să explice și să dovedească următoarele elemente pe care trebuie să le identifice:

- a) Organismul (în termeni de structură, funcții și proces decizional) din cadrul instituției care răspunde de stabilirea politicii, obiectivelor și tendințelor în activitatea de cercetare;
- b) Părțile interesate implicate, precum și mecanismele prin care acestea participă la definirea politicii, a obiectivelor și a tendințelor activității de cercetare;
- c) Modul în care sunt aprobate tendințele din activitatea de cercetare și politica pentru dezvoltarea proiectelor de cercetare;
- d) Modul în care este asigurată implementarea proiectelor de cercetare (logistică, resurse umane, materiale și financiare);
- e) Modul în care sunt evaluate proiectele de cercetare;
- f) Modul în care sunt protejate rezultatele cercetării;
- g) Modul în care sunt publicate rezultatele obținute;
- h) Modul în care sunt evaluate îmbunătățirile derivate din evaluarea politicii, a obiectivelor și a tendințelor din activitatea de cercetare.

7. Implicarea comunității și impactul social.

Instituția de învățământ superior trebuie să creeze mecanisme prin care să asigure dezvoltarea și îmbunătățirea acțiunilor orientate către implicarea comunității și către impactul social, acțiuni relevante pentru a răspunde cerințelor societății.

206. Pentru a putea implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, IIS trebuie să explice și să ofere dovezi pentru următoarele elemente pe care trebuie să le identifice:

- a) Organismul (din punctul de vedere al structurii, al funcțiilor și al proceselor decizionale) din cadrul instituției care răspunde de stabilirea politicii, obiectivelor și acțiunilor întreprinse ca urmare a implicării comunității și a impactului social.
- b) Părțile interesate implicate, precum și mecanismele prin care acestea participă la definirea politicii și a obiectivelor stabilite ca urmare a implicării comunității și a impactului social.
- c) Modul în care sunt aprobate inițiativele de implicare a comunității și de creare a impactului social.
- d) Modul în care sunt asigurate implementarea și resursele proiectelor de implicare a comunității și de creare a impactului social (logistică, resurse umane, materiale și financiare).
- e) Modul în care sunt diseminate și comunicate între universitate și părțile interesate acțiunile care rezultă din implicarea comunității și din crearea impactului social.

- f) Modul în care sunt implementate îmbunătățirile care rezultă din evaluarea politicii și obiectivelor privind implicarea comunității și crearea impactului social.

8. Gestionarea datelor și impactul acestora asupra proceselor decizionale.

Instituția de învățământ superior trebuie să dispună de procedurile necesare pentru a se asigura că rezultatele (procese de predare și de învățare, angajabilitatea absolvenților și satisfacția diferitelor părți interesate) sunt măsurate, analizate și utilizate²⁵ în procesele decizionale și pentru a îmbunătăți calitatea programelor de studii asociate cu titlurile academice.

207. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, IIS trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să dispună de mecanismele necesare pentru a obține informații privind nevoile și așteptările diferitelor părți interesate cu privire la calitatea programelor de studii.
- b) Să dispună de sistemele necesare pentru a colecta informații și a furniza date privind rezultatele învățării, caracterul angajabil al absolvenților și satisfacția părților interesate.
- c) Să definească modul în care se desfășoară controlul, evaluarea periodică și îmbunătățirea continuă a rezultatelor și a fiabilității datelor.
- d) Să determine strategiile și abordarea pentru îmbunătățirea rezultatelor.
- e) Să determine diferite proceduri pentru a reglementa și a asigura procese decizionale bazate pe rezultate.
- f) Să identifice modul în care părțile interesate sunt implicate în măsurarea, analizarea și îmbunătățirea rezultatelor.
- g) Să prezinte procedura de stabilire a răspunderii (cum, cine, când) privind rezultatele (rapoarte de activitate, rapoarte privind rezultatele, etc.).

9. Informații publice și transparența instituției de învățământ superior.

Instituția de învățământ superior trebuie să aibă mecanisme pentru a se asigura că sunt publicate periodic informații actualizate privind titlurile academice și programele.

208. Pentru a implementa această linie directoare în sistemul său de asigurare internă a calității, IIS trebuie să explice și să poată dovedi următoarele:

- a) Să dispună de mecanisme pentru a obține informații cu privire la desfășurarea titlurilor academice și a programelor de studii.
- b) Să determine procedura stabilită pentru informarea părților interesate (inclusiv diferitele niveluri din structura organizațională a instituției de învățământ superior) cu privire la:
 - Programele pe care le oferă.
 - Obiectivele și planificarea titlurilor universitare.
 - Politici privind admiterea și îndrumarea studenților.
 - Metodologii de predare, învățare și evaluare (inclusiv experiența de lucru).
 - Mobilitate.
 - Cereri, reclamații și sugestii.
 - Recrutarea, evaluarea, promovarea și recunoașterea personalului academic și a personalului administrativ și de servicii.
 - Serviciile și utilizarea resurselor fizice.
 - Rezultatele învățării (în ceea ce privește învățarea, angajabilitatea absolvenților/integrarea pe piața muncii și satisfacția diferitelor părți interesate).

²⁵ Rezultatele trebuie împărțite în funcție de tipurile de studenți, de ex. la zi, cu frecvență redusă, învățământ la distanță, peste 25 ani, al doilea titlu academic, studenți care nu au participat la examene, etc.

- c) Să definească în ce fel se desfășoară controlul, evaluarea periodică și îmbunătățirea continuă a informațiilor publice furnizate părților interesate.
- d) Să stabilească procedurile necesare pentru reglementarea și garantarea proceselor decizionale referitoare la publicarea informațiilor privind programele și titlurile academice oferite de instituția de învățământ superior.

2.4. Condiții de creare a unui sistem de asigurare internă a calității

Obiective și principii de acțiune

209. Elaborarea sistemelor de asigurare internă a calității este un element esențial în activitățile de politici și în activitățile educaționale ale unei IIS; ca urmare, obiectivele pe care aceasta caută să le realizeze prin implementarea unui sistem de asigurare internă a calității trebuie stabilite dinainte. Atunci când elaborează un sistem de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior va trebui să respecte următoarele principii de acțiune:

- Legalitatea și certitudinea legală: IIS își va concepe sistemul de asigurare internă a calității în conformitate cu legislația universitară existentă și cu standardele și liniile directoare privind asigurarea calității, prevăzute pentru SEÎS.
- Publicitate, transparență și participare: IIS va disemina procesul prin care a fost creat sistemul său de asigurare internă a calității, va stabili proceduri pentru a facilita încorporarea propunerilor și rapoartelor generate în acest proces și va face posibilă participarea tuturor părților interesate.

Părțile interesate implicate

210. IIS trebuie să declare care sunt părțile interesate vizate de sistem. Ca urmare, vor fi incluse grupurile care sunt implicate direct și indirect în procesele de asigurare a calității în învățământul superior: studenți, manageri, personal didactic, personal de cercetare și personalul administrativ și de servicii al instituției, autorități din domeniul educației, angajatori, societatea.

Etape

211. Elaborarea sistemului de asigurare internă a calității va include în mod necesar definirea unei serii de etape care vor implica:

- Colectarea și analiza informațiilor.
- Controlul, evaluarea periodică și perfecționarea continuă a acțiunilor.
- Mecanismele și strategiile decizionale, în special cele care modifică programele de studii.
- Stabilirea procedurii de răspundere față de părțile interesate cu privire la acțiunile desfășurate, în special la cele care privesc programele de studii.

Domeniul de aplicare

212. Pentru definirea sistemelor de asigurare internă a calității, instituția de învățământ superior trebuie să țină seama cel puțin de elementele care afectează programele de studii:

Elaborarea programelor de studii oferite:

- Definirea politicii și a obiectivelor de calitate;
- Definirea și aprobarea programelor de studii;
- Criteriile de admitere a studenților;
- Planificarea programelor de studii oferite;
- Criteriile pentru eventuala întrerupere a unui program de studii.

Activități la clasă și acțiuni centrate pe student:

- Activități de primirea studenților și activități de sprijinire a procesului de învățare;
- Dezvoltarea programelor de studii oferite;
 - o Metodologia de predare-învățare;
 - o Evaluarea învățării;
- Experiență de lucru și mobilitatea studenților;
- Orientare în carieră;
- Evaluarea și perfecționarea programelor de studii oferite;
 - o Implementarea acțiunilor de perfecționare identificate;
- Gestionarea reclamațiilor și a contestațiilor;
- Administrarea situațiilor și a certificatelor studenților.

Personal academic și personal didactic auxiliar: Recrutare, evaluare, promovare, formare, recunoaștere și sprijin pentru activitățile didactice.

Resurse fizice și servicii:

- Proiectarea, gestionarea și îmbunătățirea sălilor de clasă, a spațiilor de lucru, a laboratoarelor și a spațiilor experimentale, a bibliotecilor și a colecțiilor bibliotecilor.
- Resurse și servicii pentru învățare și pentru sprijinirea studenților.

Rezultatele învățării: Măsurarea, analiza și utilizarea rezultatelor:

- o angajabilitatea absolvenților;
- o mediul universitar;
- o satisfacția diferitelor părți interesate implicate.

Informații publice: Diseminarea informațiilor actualizate privind programele.

213. **Proceduri.** În funcție de gradul de complexitate și de nevoia de a controla procesele care vor fi incluse în sistemul de asigurare internă a calității, va fi necesară o analiză pentru a stabili dacă acestea vor fi documentate sub formă de proceduri, diagrame de flux, dosare de proces etc., în care se face o descriere adecvată a obiectivului acestor procese, a domeniului de aplicare, a responsabilităților, a documentației de referință, a procesului, a tipului de control, etc.

Organizare, structură și resurse

214. Instituția de învățământ superior trebuie să specifice aspectele organizaționale și structurale, precum și resursele care vor sprijini și vor structura sistemul de asigurare internă a calității. Aceste aspecte cuprind:

- Organigrama și structura instituției de învățământ superior.
- Responsabilitățile și funcțiile organismelor administrative și de guvernare, în special a celor asociate cu programele de studii.
- Personalul academic și personalul didactic auxiliar asociat cu instituția de învățământ superior.
- Comisiile și organismele similare care, în cadrul instituției de învățământ superior și al departamentelor, sunt implicate în dezvoltarea proceselor.
- Regulamente, protocoale și proceduri care reglementează deja activitățile instituției de învățământ superior, în special cele asociate cu asigurarea calității programelor de studii.

215. Pe lângă cele de mai sus, instituția de învățământ superior trebuie să ia în considerare toate resursele și structurile care au contribuit la asigurarea calității programelor de studii înainte de crearea sistemului.

2.5. Recomandări pentru implementarea Liniilor Directoare pentru asigurarea internă a calității

216. Experiența acumulată de sistemul românesc de asigurare a calității pe parcursul evoluției sale din anul 2005 și până în prezent a demonstrat clar că, prin sprijin coordonat la nivel politic, academic și managerial/administrativ, pot fi coordonate progrese semnificative și demonstrabile privind asigurarea calității în învățământul superior, indiferent de contextele și de culturile diverse la nivel instituțional, național și regional și de constrângerile financiare apărute după criza din 2008.

217. Este clar că evaluarea externă a învățământului superior se află într-o stare de permanentă schimbare și asta nu doar în cazul României. Astfel de schimbări pot fi aplicate în cazul organizațiilor, guvernantei/managementului acestora, procedurilor pe care le desfășoară și standardelor și criteriilor aplicate în cadrul acelor proceduri. În ciuda contextelor multiple și diferite și în special a constrângerilor financiare actuale din multe țări, asigurarea calității învățământului superior rămâne o „poveste de succes” la nivel european. Aceasta se datorează faptului că țările, prin intermediul agențiilor lor naționale și/sau regionale, caută să aplice ESG astfel încât principiile fundamentale să țină cont de contextele locale.

218. În ceea ce privește contribuțiile la elaborarea unui nou set de Linii Directoare pentru asigurarea calității în instituțiile românești de învățământ superior, printre principalele mesaje se numără și următoarele:

- în ciuda succesului Procesului Bologna, nu există un model unic de asigurare a calității (fie el simplu sau complex) care să se aplice în toată Europa / SEÎS;
- dezvoltarea unor sisteme de AC necesită timp și odată cu trecerea timpului, contextul în care se aplică asigurarea calității se va schimba în mod aproape sigur, așa cum se vor schimba și așteptările privind rezultatele procesului de asigurare a calității;
- pentru a-și păstra rigurozitatea dar, în același timp, și o capacitate de adaptare la contexte și așteptări aflate în schimbare, un sistem de AC trebuie să se bazeze pe principii și pe standarde convenite cu principalele părți interesate, iar procedurile și criteriile se pot schimba și se vor și schimba.

219. Este foarte clar că impactul explicit asupra asigurării interne a calității în universitățile europene variază în mod semnificativ. În contextul „politic” general al Procesului Bologna, așteptările, cerințele și implementarea practică de către agențiile naționale și regionale de asigurare a calității variază foarte mult. La fel, există variațiuni enorme și în ceea ce privește măsura și modurile în care diferitele universități își organizează sistemele de asigurare internă a calității. Cu toate acestea, multe, dacă nu cele mai multe dintre așteptările ESG sunt incluse într-o mai mică sau mai mare măsură. De asemenea, este de remarcat că acestea sunt incluse în contexte aflate în continuă schimbare/evoluție.

220. Utilizând baza de dovezi acumulată prin experiența anterioară a IIS și a ARACIS, se poate concluziona că evoluția politicilor și evoluțiile practice în România înregistrate cu privire la asigurarea calității trebuie să acorde o atenție deosebită următoarelor teme:

1. Un concept comun de sisteme de asigurare internă a calității, facilitat de ARACIS conform unei culturi noi și actualizate de asigurare a calității, care să promoveze o înțelegere clară și comună a responsabilităților și așteptărilor după experiența dezvoltată în sistemul național în ultimii 15 ani.
2. O analiză/revizuire a criteriilor de asigurare internă a calității în vederea alinierii cu cele mai recente tendințe privind internaționalizarea universităților și cu prioritizarea rezultatelor.
3. Elaborarea unui model de asigurare a calității care identifică clar fluxurile de informații necesare pentru o gestionare eficientă și eficace și care este adaptabil la diferitele contexte și priorități ale diferitelor instituții de învățământ superior.
4. Rolurile și responsabilitățile organismului (organismelor) de asigurare a calității din cadrul fiecărei universități, inclusiv identificarea autorității care asigură activitățile de asigurare a calității (și posibilitățile de delegare a acestei autorități).

5. Îmbunătățirea nivelului de implicare a tuturor părților interesate din învățământul superior, în ceea ce privește așteptările acestora legate de calitatea și de îmbunătățirea calității.

Plasarea sistemului de asigurare internă a calității în centrul noii paradigme

221. Elaborarea programului de Audit, care sprijină instituțiile să conceapă un sistem de asigurare internă a calității care certifică mai întâi conceptul și apoi implementarea sa, a contribuit la generalizarea acestui instrument de autocontrol, la co-responsabilitatea instituțiilor și la aprofundarea generării unei culturi a calității interne în sistem; concentrarea asupra centrului²⁶ face posibilă definirea unei unități minime de evaluare care dă coerență concentrării pe rezultatele învățării, permițând stabilirea unor „interpretări” ale contextului în cadrul facultății, făcând vizibile elementele structurale ale centrului, care sunt comune tuturor și reducând ponderea evaluatoare, pentru a dedica mai multe eforturi rezultatelor și realizării acestora, fără a fi nevoie ca atenția să se fixeze pe instituție ca întreg, a cărei dimensiune, în unele cazuri, împiedică o analiză mai detaliată.

222. După cum s-a menționat anterior, procesul de creare a unei referințe metodologice pentru evaluarea calității educației din România trebuie să se facă pe baza proceselor învățate și implementate în istoria recentă a țării.

223. Definiția în termeni largi a unui model de asigurare a calității cu propunerea unor criterii de acreditare a instituției în care atenția este concentrată pe cariere, prin măsurători ale rezultatelor indirecte ale învățării, structurat pe baza unui sistem de asigurare internă a calității instituției, poate lua forma unui proces de proiectare și gestionare de sus în jos, dată fiind dezvoltarea modelului și existența unor rapoarte internaționale care examinează și analizează sistemul ca întreg și propune acțiuni pentru reformarea acestuia.

224. Totuși, trecerea la un al doilea nivel de concretizare sub formă de indicatoare și standarde necesită un proces de consultare cu agenții implicați (mai ales cu reprezentanții instituțiilor) într-o abordare clară de jos în sus, care permite ca modelul să fie deținut de către protagoniștii săi direcți și care contribuie la justificarea procesului, pe baza participării co-responsabile a experților. Aceasta nu înseamnă că forma proceselor de consultare, numărul de experți convocați, frecvența întâlnirilor și agenda procesului nu sunt conduse de aceeași autoritate care răspunde de procesul de reformă.

225. Indicatoarele și standardele sunt puncte de referință în strânsă legătură cu specificitatea unei anumite tradiții academice și ar trebui definite și delimitate în cadrul unui proces de consultare și discuție. Simpla idee că acestea pot fi definite exclusiv pe baza comparabilității criteriilor și a pragurilor de referință utilizate de organisme din afara sistemului ar submina eficiența exercițiului și legitimitatea procesului.

226. Fiecare instituție de învățământ superior ar trebui să dispună de o unitate de asigurare internă a calității care să asigure definirea și verificarea periodică a procedurilor interne pentru îmbunătățirea continuă a calității educației furnizate. Procesul de acreditare instituțională este orientat, într-o mare măsură, pentru a verifica existența acestor unități și faptul că ele își îndeplinesc misiunea în mod adecvat. Scopul principal al noului model este să consolideze procesele de asigurare internă a calității în instituțiile de învățământ superior și să garanteze existența unor strategii, proceduri și a unei culturi de îmbunătățire și de asigurare a calității.

227. Aceste evaluări au loc în mod repetat, la intervalele definite de nivelul obținut în urma acreditării. Această evaluare este cumulativă în cazul acreditării noilor instituții. Criteriile de evaluare includ pragurile indicatorilor prevăzuți pentru acreditarea inițială, precum și indicatori suplimentari (preferabil referitori la proces și la rezultat) care se referă la noi aspecte.

²⁶ Prin „centru” într-o instituție de învățământ superior se înțelege o facultate sau o școală, ca unitate minimă care dezvoltă în mod autonom propriul său sistem de asigurare internă a calității, în coordonare cu organismul central care răspunde de acesta la nivelul instituției.

Partea 3. - Manualul experților evaluatori

3.1. Comisia de experți evaluatori

Componenta Comisiei de experți evaluatori

228. Pentru evaluarea fiecărei instituții, Comisia are cel puțin următorii membri:

- Directorul Misiunii (membru al Consiliului ARACIS)
- Coordonatorul Misiunii (membru al ARACIS)
- 2 studenți evaluatori
- Evaluatori din alte țări (membri ai Registrului Național al Evaluatorilor Internaționali ai ARACIS);
- Evaluatorul Comisiei Instituționale (membru al Comisiei Instituționale a ARACIS pentru Activități Manageriale și Financiare);
- Evaluatori de programe (membri ai Registrului Național de Evaluatori al ARACIS (RNE)) în fiecare din domeniile de studii aferente programului de studii evaluat);
- Secretarul tehnic (membru al personalului profesional al ARACIS)

Sugestii de completare:

- Un expert de pe piața muncii în domeniul de interes.
- Un președinte care ar putea să nu fie membru al Consiliului ARACIS.
- Un membru superior al personalului administrativ (de ex. directorul general administrativ al unei universități).

229. Expertul este numit de Consiliul ARACIS pentru fiecare misiune. Numirea intră în vigoare la primirea de către serviciile ARACIS a scrisorii de acceptare a misiunii de expert, semnată corespunzător de către expert. Semnarea Codului Etic și a Regulilor de Conduită este obligatorie. Sunt de dorit numiri din instituțiile din cadrul întregii României. Experții studenți pot fi numiți de organisme studențești reprezentative sau de instituțiile românești de învățământ superior. Experții internaționali sunt selectați pe baza numirilor de către instituțiile românești de învățământ superior și pe baza contactelor pe care ARACIS le are cu instituțiile și agențiile relevante din alte țări. Formarea oferită de ARACIS experților evaluatori este obligatorie.

Profiluri ale membrilor Comisiei de experți evaluatori (propunere) ²⁷

230. Toți experții evaluatori trebuie să facă demonstrații că au următoarele abilități:

- Să efectueze evaluarea din mai multe perspective diferite;
- Să relaționeze cu o serie de persoane, inclusiv studenți și directori generali;
- Să poarte discuții privind abordările strategice și operaționale în legătură cu managementul calității și cu standardele academice în general și cu îmbunătățirea experienței de învățare a studenților în special;
- Să asimileze o cantitate mare de informații diferite și să le analizeze pentru a formula concluzii fiabile bazate pe dovezi;
- Să comunice clar, oral și în scris;
- Să lucreze productiv și să coopereze cu echipa pentru a respecta termene stricte
- Să păstreze confidențialitatea cu privire la aspectele sensibile.

²⁷ Adaptată după documentele ELIR-QAA, 2018. Manualul ELIR (ediția a patra) prezintă metoda de evaluare care se va aplica instituțiilor de învățământ superior din Scoția în perioada 2017-22.

231. Pe lângă calitățile necesare tuturor experților evaluatori, experții români din domeniul învățământului superior trebuie să demonstreze că au următoarea experiență și următoarele cunoștințe:

- O vastă experiență de management academic la nivel instituțional în România, preferabil în legătură cu asigurarea calității și perfecționarea experienței de învățare a studenților;
- O experiență de lucru considerabilă într-o poziție de conducere într-un serviciu de sprijin profesional în cadrul unui furnizor de învățământ superior. Persoane cu o experiență de lucru de cel puțin cinci ani într-un rol care le oferă o perspectivă la nivelul unei întregi instituții;
- Credibilitate personală și profesională la nivelul personalului, inclusiv a managerilor superiori, a șefilor de instituții și a personalului implicat în activitățile de învățare și predare;
- Cunoașterea și înțelegerea legislației românești actuale în domeniul învățământului superior și a reglementărilor și modurilor de operare ale ARACIS, precum și a Cadrului Național de Calificare din România (CNC-RO).
- Cunoașterea și înțelegerea dimensiunilor SEÎS, precum și a evoluțiilor privind asigurarea calității în cadrul programelor de învățământ la distanță, a învățării pe toată durata vieții și a programelor comune.

Calități suplimentare necesare experților evaluatori internaționali:

232. În plus, experții evaluatori internaționali trebuie să facă dovada următoarelor calități:

- Experiență vastă curentă sau recentă (într-un interval de trei ani) de management academic la nivel instituțional în afara României, preferabil în legătură cu asigurarea calității și cu perfecționarea experienței de învățare a studenților;
- Experiență curentă sau recentă (într-un interval de trei ani) în evaluarea externă a instituțiilor de învățământ superior din afara României, fie ca membru de comisie, fie prin implicarea la nivel superior într-o organizație de AC;
- Cunoștințe de specialitate, recunoscute de mediul profesional, privind bunele practici în domeniul învățării, predării și al experienței studentești pe larg (ar fi foarte dezirabil ca aceste cunoștințe să fie recunoscute la nivel internațional);
- Cunoștințe și experiență de practică în cel puțin încă o țară în afara de România (ar fi foarte dezirabil să aibă cunoștințe vaste și o experiență vastă, comparabile la nivel internațional);
- Cunoașterea caracteristicilor distinctive ale sistemului românesc de învățământ superior în SEÎS.

Calități suplimentare necesare experților evaluatori studenți

233. ARACIS încurajează activ cererile de înscriere din partea studenților din toate domeniile, care sunt implicați în diferite moduri și nivele de studii. Experții evaluatori studenți trebuie să demonstreze:

- Experiență curentă sau recentă de studiu (într-un interval de trei ani) într-o instituție românească de învățământ superior, echivalentă cu cel puțin un an de învățământ la programe de studii cu frecvență;
- Experiență în reprezentarea intereselor studenților la nivel instituțional (inclusiv la nivel de facultate);
- Cunoașterea la modul general a diversității sectorului românesc al învățământului superior, în afara instituției din care provin și cunoașterea schemelor privind asigurarea calității din România.

234. Rolurile experților evaluatori

- Expertul evaluator ia cunoștință de toată documentația furnizată de ARACIS.

- Expertul participă la vizitele pentru evaluarea IIS, a programelor și a școlilor doctorale. În vederea evaluării, expertul poate solicita instituției orice document.
- Expertul participă la toate ședințele de pregătire aferente misiunii.
- Expertul scrie o contribuție la raportul general al Comisiei de experți evaluatori. Această contribuție este strict confidențială. Ea este înregistrată în aplicația de gestionare electronică a documentelor.
- Expertul evaluator participă la vizita de evaluare și alte ședințe din cadrul misiunii sale.

Rolul coordonatorului misiunii

235. Președintele, ca orice alt expert evaluator, participă la evaluare. În plus:

- Conduce și coordonează activitatea comisiei;
- Se asigură că expertiza se desfășoară în conformitate cu metodologia de evaluare instituțională;
- Întocmește versiunea preliminară a raportului de evaluare, pe baza contribuțiilor orale și scrise ale experților evaluatori.

Etică și confidențialitate

236. Experții evaluatori trebuie să desfășoare o evaluare expertă imparțială, obiectivă și independentă, în conformitate cu Codul de etică profesională și cu Normele de Conduită ale ARACIS. Experții evaluatori și președintele se angajează să respecte cu strictețe regulile de confidențialitate și secretul profesional și trebuie să:

- Nu raporteze informații în legătură cu o evaluare;
- Să utilizeze informațiile transmise doar în cadrul și pentru nevoile misiunii de expertiză;

237. Să raporteze către ARACIS orice element în conformitate cu principiul transparenței; expertul și președintele au acceptat ca datele din curriculum vitae personal să fie postate pe pagina de internet a ARACIS. Confidențialitatea joacă un rol fundamental în desfășurarea corespunzătoare a unei acreditări și, ca urmare, trebuie tratată cu seriozitate de orice membru al Comisiei de experți evaluatori. Experții evaluatori trebuie să fie atenți la statutul informațiilor pe care au dreptul să le verifice și să le colecteze. Aici sunt incluse documentele furnizate de ARACIS, precum și cele furnizate de instituția vizitată, inclusiv rapoartele de autoevaluare și instrumentele analitice, discuțiile cu persoanele întâlnite în timpul vizitei, concluziile și opiniile, versiunea preliminară a raportului Comisiei de experți evaluatori și orice alte comunicări cu aceasta. De asemenea, experții nu vor contacta în mod direct instituția înainte și după efectuarea vizitei pentru a discuta aspecte legate de evaluare.

238. Pe lângă Codul de etică, Anexa prezintă o **Cartă a evaluării**, ca sursă de inspirație. Carta stabilește regulile pentru fiecare entitate (instituții, Agenția de asigurare a calității) și stabilește drepturile și îndatoririle acestora.

Remunerare

239. Experții evaluatori sunt remunerați pentru munca lor, la un tarif de XXX RON pentru fiecare evaluare. Această activitate cuprinde următoarele:

- Pregătirea vizitei (analiza cererii de acreditare, această fază nu are ca rezultat un raport scris din partea experților evaluatori);
- Participarea în cadrul vizitei de evaluare;
- Participarea la întocmirea raportului.

240. Costurile de transport sunt decontate pe baza prezentării documentelor justificative. ARACIS plătește cazarea, mesele și transportul în România. De regulă, limba în care este prezentată documentația, în care se desfășoară activitățile și în care se redactează documentele este limba română sau, la cerere, limba engleză.

3.2. Vizita de evaluare

Principiile generale pentru efectuarea vizitei de evaluare

241. ARACIS este responsabilă de promovarea principiilor metodologice și etice cerute în contextul evaluărilor în SEÎS. În această privință, pregătirea unei vizite de acreditare trebuie să țină seama de provocările cu care se confruntă o evaluare externă, explicate mai detaliat în ESG. Printre acestea, principala provocare este îmbunătățirea continuă a calității învățământului superior, mai presus de toate. Ca urmare, evaluatorul trebuie să poată formula propuneri în acest sens.

242. Experiența evaluatorului este esențială pentru a permite instituției evaluate să-și îmbunătățească oferta de formare, pe baza concluziilor evaluării.

243. Evaluarea externă trebuie să fie transparentă în privința regulilor sale de funcționare și să încurajeze dialogul și construirea colaborativă a mecanismelor de asigurare a calității în cadrul instituției care este evaluată.

244. Implicarea experților evaluatori este esențială pentru succesul vizitei externe, fiecare membru prezent în cadrul vizitei având diferite calificări și cunoștințe, care sunt la fel de importante pentru întocmirea raportului final.

245. Fiind respectuos față de ceilalți membri ai Comisiei de experți evaluatori și față de toate persoanele întâlnite în timpul vizitei, expertul evaluator își mobilizează aptitudinile la potențialul maxim pentru a-și îndeplini rolul său, contribuind astfel din plin la reușita misiunii.

Analiza documentelor de bază și a raportului de autoevaluare

246. Instituția pregătește solicitarea de acreditare efectuând autoevaluarea. Această autoevaluare implică personalul academic și persoanele responsabile de formare și de furnizarea ofertei, precum și studenții și foștii studenți ai programului de studii și reprezentanții angajatorilor. Toți experții evaluatori primesc dosarul de autoevaluare și anexele acestuia înainte de începerea vizitelor de evaluare externă. Un interval de timp suficient va permite expertului să analizeze toate informațiile înainte de efectuarea vizitei.

247. Apoi experții evaluatori sunt invitați să formuleze o primă analiză pe baza dosarului de autoevaluare și să noteze întrebările pe care vor dori să le adreseze pe parcursul interviurilor în timpul vizitelor. Această primă analiză se referă în special la următoarele aspecte:

- Modul în care IIS îndeplinește criteriile inițiale de acreditare, privind oportunitatea programului de studii, calitatea implementării datorită implicării angajatorilor, robustețea evaluării studenților;
- Capacitatea instituției de a asigura relevanța formării în decursul perioadei de valabilitate a acreditării;
- Punctele tari și punctele slabe ale formării.

Este deosebit de importantă familiarizarea cu normele ESG, atașate la acest ghid. Conform ENQA²⁸, rolul fundamental al ESG este să sprijine instituția în pregătirea raportului de autoevaluare și să sprijine expertul în efectuarea evaluării externe.

Atitudini și reacții preconizate în timpul vizitei

248. În toate etapele procedurii, experții trebuie să manifeste o abordare reflexivă, care pornește de la **observare** (descrierea a ceea ce este) pentru a iniția o **analiză** (privind cauzele și implicațiile funcționării programelor de formare) și a ajunge la **recomandări relevante**.

²⁸ Primele evaluări externe ale agențiilor de asigurare a calității - lecții învățate, Raportul 10 al Atelierului de lucru al ENQA, Asociația Europeană pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior (2010).

249. De asemenea, expertul este un *prieten critic*²⁹, care trebuie să fie binevoitor, încurajator și atent, oferind instituției un punct de vedere onest și constructiv. Această postură este necesară pentru că este deopotrivă analitică și obiectivă și este, de asemenea, cea care are cele mai mari șanse de a genera îmbunătățiri.

250. Pe baza cunoștințelor lor privind formarea evaluată (dobândite pe baza experienței lor și pe baza analizei dosarului de autoevaluare), experții evaluatori joacă un rol fundamental în timpul vizitei. Aceștia trebuie să fie capabili:

- Să valideze o privire din exterior asupra analizei și concluziilor dosarului de autoevaluare;
- Să certifice corelația dintre descrierea conținută în dosar și constatările din timpul vizitei la fața locului;
- Să analizeze caracterul adecvat al resurselor descrise în dosar în raport cu nevoile programului de studii;
- Să estimeze fezabilitatea realizării obiectivelor descrise în dosarul de autoevaluare;
- Să furnizeze o opinie privind relevanța și fezabilitatea acțiunilor incluse în dosarul de autoevaluare în raport cu îmbunătățirea calității;
- Să facă recomandări utile pentru îmbunătățirea calității.

251. În privința acestui ultim aspect, rolul expertului este decisiv în contextul evaluării externe, raportul servind drept bază pentru acțiunile IIS și drept cadru pentru proiectele acesteia.

252. Pentru a asigura îndeplinirea misiunii și a încuraja un angajament real din partea instituției în privința procesului de evaluare, expertul trebuie să adopte o abordare metodologică și atitudini bazate pe valori esențiale: experții evaluatori trebuie să fie obiectivi, să păstreze confidențialitatea și să fie implicați.³⁰

253. În timpul vizitei de evaluare, experții evaluatori vor colecta, evalua și comunica în mod riguros și relevant informații privind activitatea sau procesul examinat. Acest lucru va face ca fiecare recomandare finală să fie susținută de dovezi identificate în decursul procesului (de ex. în raportul de autoevaluare, în documentație sau în interviuri). Experții evaluatori sunt **obiectivi**, în sensul că își bazează comentariile pe cunoștințele lor și pe bunele practici în domeniile respective de formare.

Programul vizitei

254. Comisia de experți evaluatori definește programul vizitelor de evaluare consultându-se cu instituțiile. Vizita de evaluare durează de obicei între o jumătate de zi și o zi pentru fiecare program. Vizita oferă ocazia de a întâlni echipa de management a instituției (directorul și adjuncții acestuia/acesteia), grupul responsabil de planul de învățământ respectiv, studenții care sunt potențialii candidați la programul evaluat și angajatorii.

255. În cadrul vizitei, părțile implicate în programul de formare au ocazia să împărtășească Comisiei de Experți evaluatori opiniile și/sau comentariile lor. Aceasta trebuie să întâlnească aceste diferite părți implicate, să viziteze spațiile de învățământ utilizate și să aibă acces la alte documente puse la dispoziție de instituție. Comisia de Experți evaluatori poate cere orice alte documente pe care le consideră relevante înainte de a desfășura vizita. În acest caz, ARACIS informează instituția cât mai curând posibil.

256. Mai exact, principalele etape ale vizitei de evaluare în România presupun întâlniri cu următoarele persoane:

- Vizita se desfășoară în principal pe durata a 3 zile, incluzând întâlniri cu reprezentanți ai unor Facultăți sau Departamente, Școli sau domenii (de ex. Științe, Științe Sociale, inginerie, școala de afaceri);

²⁹ Ibid.

³⁰ Valori recurente în ghidurile internaționale pentru experți evaluatori, precum Évaluation de l'efficacité des systèmes d'assurance qualité des collèges québécois, GUIDE DES EXPERTS, Commission d'évaluation de l'enseignement collégial (noiembrie 2015).

- Conducerea și administrația instituției (rector, decani, secretar general) (1 oră la începutul vizitei și 1 oră la sfârșitul vizitei);
- Coordonații de programe și grupul care se ocupă de planul de învățământ (1 oră în grup);
- Directorii principali (de ex. directorii din administrație ca cei din Biroul Internațional, de Resurse Umane...);
- Personalul didactic din afara grupului care se ocupă de planul de învățământ (1 oră în grup, per facultate/departament);
- Studenți (1 oră în grup pentru fiecare facultate);
- Supraveghetorii programelor de stagii de practică sau angajatorii (în grupuri), pe facultăți/departamente.

Interviurile

257. Comisia de Experți evaluatori desfășoară interviurile. În funcție de temele abordate, interviurile sunt împărțite în funcție de calificările experților evaluatori, astfel încât să fie acoperite toate aspectele evaluării. Totuși, nu se face o alocare a fiecărui expert evaluator unei anumite categorii de întrebări sau de persoane de contact.

258. Durata limitată a interviurilor presupune ca experții evaluatori să adreseze întrebări scurte, neînsoțite de comentarii. Experții evaluatori sunt invitați să formuleze întrebările, nu există un format anume. Temele care vor fi identificate în decursul vizitei la instituție sunt după cum urmează:

- Descrierea contextului (pentru a plasa formarea în contextul său geografic și socio-economic specific);
- Dovezi, analize și rezultate;
- Concluzii;
- Elemente de bune practici aplicate de instituție;
- Recomandări privind măsurile care trebuie luate.

3.3. Întocmirea raportului Comisiei de Experți evaluatori

Sarcinile alocate experților evaluatori

259. Fiecare expert evaluator trebuie să redacteze un raport de 5-10 pagini. Acest raport este doar pentru uz intern și va fi utilizat de Comisia de Experți evaluatori și de ARACIS. Conținutul acestuia nu va fi transmis nici instituției, nici MEN.

260. Raportul experților evaluatori reprezintă materialul de bază pentru raportul de evaluare al instituției în sens larg. Președintele Comisiei de Experți evaluatori asigură consecvența și componența finală a raportului de evaluare care va fi transmis Consiliului ARACIS și care va reprezenta baza pentru formularea avizului de acreditare trimis MEN.

261. Raportul de evaluare este structurat conform standardelor de calitate cuprinse în evaluarea instituțională. Este anexat aici un model de raport. Conținutul raportului unui expert evaluator depinde de tema principală de care s-a ocupat expertul. Președintele Comisiei de Experți evaluatori are sarcina de a defalca principalele teme și de a alocă domeniile sau standardele de calitate care trebuie analizate.

Sugestii pentru a facilita redactarea rapoartelor experților evaluatori

262. În timpul interviurilor, experții evaluatori iau notițe permanent. În timpul vizitei de evaluare, ei iau notițe pentru a adapta analiza criteriilor cadrului de evaluare și pentru a formula recomandări specifice cu privire la instituție. În raport cu fiecare standard de calitate, expertul evaluator identifică punctele tari și punctele slabe ale programului de formare propus. Întrebările pe care le pot adresa experții evaluatori în mod sistematic sunt:

- Această așteptare este gestionată bine de instituție în dosarul său de autoevaluare?
- Dovezile sunt convingătoare?
- Ce alte informații ar trebui solicitate în timpul vizitei?

263. Rapoartele pot fi scrise într-un mod concis, punând accentul pe analiză, nu pe descriere. Pentru a realiza raportul de evaluare, ARACIS are nevoie de elemente analitice și de argumente. Acestea reprezintă rezultatele reflecțiilor experților evaluatori, ale analizei dosarului de autoevaluare și ale interviurilor desfășurate în timpul vizitei. Nu există un format specific de redactare. Criteriile cuprinse în cadrul de evaluare la fiecare punct de referință și utilizate în dosarul de evaluare pot constitui îndrumări pentru analiza efectuată de experți evaluatori. După ce a fost redactat, raportul experților evaluatori este trimis prin e-mail la ARACIS, în decurs de 15 zile de la efectuarea vizitei.

264. ARACIS poate contacta experții evaluatori atunci când redactează raportul de evaluare, în termen de o lună de la desfășurarea vizitei. Raportul de evaluare este trimis instituției de învățământ pentru a verifica datele factice. IIS are la dispoziție o săptămână pentru a transmite comentariile către ARACIS. După răspunsul instituției, ARACIS poate să contacteze din nou experții evaluatori, dacă este necesar. Apoi, raportul final este transmis Consiliului ARACIS. Experții evaluatori sau președintele Comisiei de Experți evaluatori pot fi invitați pentru a prezenta raportul reprezentanților ARACIS. Apoi raportul de evaluare este transmis MEN, însoțit de o opinie, de condiții și alte recomandări ale Consiliului ARACIS.

Grila analitică pentru Comisia de Experți evaluatori

265. Diversitatea părților implicate în cadrul procedurii, precum și informațiile necesare înainte de efectuarea vizitei, presupun existența unor mecanisme de evaluare pentru două etape ale procedurii. Mai jos este un model de evaluare propus pentru a fi utilizat în timpul vizitei membrilor Comisiei de Experți evaluatori, pe baza analizei dosarului de autoevaluare. Acest model se poate utiliza și înainte de efectuarea vizitei de evaluare, pentru a analiza raportul de autoevaluare. Scopul acestei grile este:

- Să ajute experții evaluatori, membri ai Comisiei de Experți evaluatori să-și desfășoare propria evaluare pe baza documentelor furnizate de instituție;
- Să evidențieze clarificările și aspectele de care trebuie să se țină seama în timpul vizitei de evaluare.

266. Structura modelului o urmează pe cea a dosarului de autoevaluare al instituției. Expertul evaluator este invitat să utilizeze grilele de evaluare.

Strategie și guvernanță				
1. Viziunea și planul strategic al instituției sunt în acord cu misiunea acesteia. 2. Instituția are politici, procese, proceduri și instrumente adecvate pentru a-și realiza misiunea și a-și implementa planurile strategice. 3. Personalul și studenții și alte părți interesate implicate participă la crearea și la implementarea strategiei instituției. 4. Instituția contribuie la dezvoltarea socială, economică și culturală la nivel local și național. 5. Există o împărțire clară și transparentă a responsabilităților, îndatoririlor și autorităților între autoritățile de guvernare/conducere și organismele decizionale, personalul (personalul academic și neacademic), conform calificărilor cerute. 6. Studenții sunt implicați în procesele administrative și decizionale și sunt stimulați să se implice în strategia și în gestionarea instituției. 7. Instituția urmează o strategie deschisă de colaborare și de parteneriat la nivel regional, național, european și internațional.				
Calificativul expertului Comisiei de Experți evaluatori	Nu se aplică	Nesatisfăcător	Parțial satisfăcător	Complet satisfăcător
Dovezi colectate în cadrul autoevaluării și în timpul vizitei la fața locului în raport cu criteriile • XXX • XXX • XXX Lipsa dovezilor privind aceste criterii: • XXX • XXX • XXX				
Puncte tari și puncte slabe, pe standarde de calitate sau pe criterii, dacă este posibil • +++ • ---- • +/-				
Aprecierea expertului: • Credeți că sunt îndeplinite standardele de calitate? • Conform căror criterii? • Ce punctaj ați acorda? <i>Verificați consecvența aprecierii la sfârșitul redactării raportului</i>				
Recomandări • Pe standarde de calitate • Pe criterii <i>Verificați consecvența recomandărilor la sfârșitul redactării raportului</i>				

Sistem de management al calității				
8. Sistemul de management/asigurare a calității este dezvoltat cu structuri, obiective, procese și proceduri clar definite, 9. Instituția elaborează și implementează politici cu obiectivul de a asigura, a menține și a îmbunătăți calitatea, în special privind resursele umane, mediul de învățare (infrastructuri, dotări) și resursele financiare.				
Calificativul expertului Comisiei de Experți evaluatori	Nu se aplică	Nesatisfăcător	Parțial satisfăcător	Complet satisfăcător
Dovezi colectate în cadrul autoevaluării și în timpul vizitei la fața locului în raport cu criteriile • XXX • XXX • XXX Lipsa dovezilor privind aceste criterii: • XXX • XXX • XXX				
Puncte tari și puncte slabe, pe standarde de calitate sau pe criterii, dacă este posibil • +++ • ---- • +/-				
Aprecierea expertului: • Credeți că sunt îndeplinite standardele de calitate? • Conform căror criterii? • Ce punctaj ați acorda? <i>Verificați consecvența aprecierii la sfârșitul redactării raportului</i>				
Recomandări • Pe standarde de calitate • Pe criterii <i>Verificați consecvența recomandărilor la sfârșitul redactării raportului</i>				

Planul de învățământ				
10. Instituția se asigură că programele noi și cele existente reflectă nevoile societății și că sunt adaptate permanent la dezvoltarea societății și la nevoile aflate în permanentă schimbare ale pieței muncii din România și de la nivel regional și internațional, precum și la nevoile societății. 11. Instituția se asigură că programele au un nivel corespunzător (ciclu scurt/licență/masterat/doctorat, profesional, învățare continuă), un conținut academic și o calitate educațională care susține învățarea studenților și realizarea obiectivelor programului de studii. 12. Instituția are capacitatea de a desfășura programele în mod eficient în ceea ce privește resursele umane și mediul de învățare. 13. Pentru fiecare program de studii sunt definite obiective și informații clare, care sunt comunicate studenților și părților interesate.				
Calificativul expertului Comisiei de Experți evaluatori	Nu se aplică	Nesatisfăcător	Parțial satisfăcător	Complet satisfăcător
Dovezi colectate în cadrul autoevaluării și în timpul vizitei la fața locului în raport cu criteriile • XXX • XXX • XXX Lipsa dovezilor privind aceste criterii: • XXX • XXX • XXX				
Puncte tari și puncte slabe, pe standarde de calitate sau pe criterii, dacă este posibil • +++ • ---- • +/-				
Aprecierea expertului: • Credeți că sunt îndeplinite standardele de calitate? • Conform căror criterii? • Ce punctaj ați acorda? <i>Verificați consecvența aprecierii la sfârșitul redactării raportului</i>				
Recomandări • Pe standarde de calitate • Pe criterii <i>Verificați consecvența recomandărilor la sfârșitul redactării raportului</i>				

Evaluarea aspectelor privind predarea/învățarea				
14. Procesele de elaborare, dezvoltare, evaluare, implementare, monitorizare și evaluare a planului de învățământ sunt în armonie cu cerințele naționale și cu viziunea și strategia instituției. 15. Instituția are și utilizează mecanisme pentru a se asigura că rezultatele (rezultatele învățării, angajabilitatea și satisfacția diferitelor părți interesate) pot fi măsurate, analizate și utilizate pentru îmbunătățirea calității programelor de studii. 16. Instituția dispune de mecanismele necesare pentru a se asigura că angajarea, gestionarea și dezvoltarea profesională a personalului său didactic este realizată oferind garanțiile necesare că aceștia îndeplinesc cerințele corespunzătoare funcțiilor lor. 17. Instituția asigură calitatea programelor de schimb și mobilitatea internațională (a studenților, a cadrelor didactice, a personalului) și promovează mobilitatea la toate nivelurile. Există mecanisme specifice de AC în privința mobilității. 18. Instituția respectă criteriile de calitate specifice programelor de studii comune. 19. Instituția oferă oportunități pentru nevoile educaționale și profesionale ale fiecărui student în ceea ce privește urmarea, încetarea și continuarea programelor de studii. 20. Instituția are o politică clară privind evaluarea realizărilor studenților (plasare academică și la locul de muncă și alte rezultate ale învățării dobândite prin intermediul programelor de studii), precum și privind acumularea și transferul creditelor, astfel încât evaluarea să fie echitabilă, onestă, înțeleasă de studenți și în armonie cu abordarea pedagogică a instituției. 21. Instituția promovează și susține proiecte de inovare și excelență pedagogică pentru a îmbunătăți integrarea absolvenților și a consolida capacitatea de inovare prin organizarea de cursuri inovatoare și care pot asigura angajarea ulterioară.				
Calificativul expertului Comisiei de Experți evaluatori	Nu se aplică	Nesatisfăcător	Parțial satisfăcător	Complet satisfăcător
Dovezi colectate în cadrul autoevaluării și în timpul vizitei la fața locului în raport cu criteriile • XXX • XXX • XXX Lipsa dovezilor privind aceste criterii: • XXX • XXX • XXX				
Puncte tari și puncte slabe, pe standarde de calitate sau pe criterii, dacă este posibil • +++ • ---- • +/-				
Aprecierea expertului: • Credeți că sunt îndeplinite standardele de calitate? • Conform căror criterii? • Ce punctaj ați acorda? <i>Verificați consecvența aprecierii la sfârșitul redactării raportului</i>				
Recomandări • Pe standarde de calitate • Pe criterii <i>Verificați consecvența recomandărilor la sfârșitul redactării raportului</i>				

Sprijin pentru activitățile de cercetare				
22. Instituția se asigură că proiectele de cercetare stimulează și garantează un nivel înalt de calitate științifică într-un anumit domeniu de cercetare. 23. Instituția asigură dinamismul dezvoltării naționale și internaționale a politicii sale de cercetare, precum și valorificarea și diseminarea rezultatelor sale. 24. Există o strategie instituțională și un program de activități de cercetare. 25. Instituția promovează activitatea științifică și de cercetare în cadrul predării pe parcursul programelor de studii, acolo unde este relevant. 26. Instituția a constituit structuri și mecanisme corespunzătoare pentru a susține, a stimula, a evalua și a recompensa implicarea în activități de cercetare. 27. Instituția a constituit structuri și mecanisme corespunzătoare pentru a susține, a stimula, a evalua și a recompensa implicarea în cercetare și a susține producția și valorificarea cercetării. Instituția promovează și sprijină proiecte de inovare și excelență pedagogică pentru a îmbunătăți integrarea absolvenților și a consolida capacitatea de inovare prin organizarea de cursuri inovatoare și care pot asigura angajarea ulterioară.				
Calificativul expertului Comisiei de Experți evaluatori	Nu se aplică	Nesatisfăcător	Parțial satisfăcător	Complet satisfăcător
Dovezi colectate în cadrul autoevaluării și în timpul vizitei la fața locului în raport cu criteriile • XXX • XXX • XXX Lipsa dovezilor privind aceste criterii: • XXX • XXX • XXX				
Puncte tari și puncte slabe, pe standarde de calitate sau pe criterii, dacă este posibil • +++ • ---- • +/-				
Aprecierea expertului: • Credeți că sunt îndeplinite standardele de calitate? • Conform căror criterii? • Ce punctaj ați acorda? <i>Verificați consecvența aprecierii la sfârșitul redactării raportului</i>				
Recomandări • Pe standarde de calitate • Pe criterii <i>Verificați consecvența recomandărilor la sfârșitul redactării raportului</i>				

Studentii și susținerea acestora				
28. Cerințele privind admiterea și progresul, precum și metodele de evaluare a studenților sunt clare, realizabile și disponibile în mod public. 29. Sunt constituite mecanisme pentru sprijinirea și consilierea studenților pentru finalizarea cu succes, continuarea studiilor și pregătirea carierei/ocuparea unui loc de muncă. 30. Instituția asigură incluziunea oricărui tip de student admis. 31. Instituția are o politică de susținere a activităților extracurriculare și recompensează implicarea studenților.				
Calificativul expertului Comisiei de Experți evaluatori	Nu se aplică	Nesatisfăcător	Parțial satisfăcător	Complet satisfăcător
Dovezi colectate în cadrul autoevaluării și în timpul vizitei la fața locului în raport cu criteriile • XXX • XXX • XXX Lipsa dovezilor privind aceste criterii: • XXX • XXX • XXX				
Puncte tari și puncte slabe, pe standarde de calitate sau pe criterii, dacă este posibil • +++ • ---- • +/-				
Aprecierea expertului: • Credeți că sunt îndeplinite standardele de calitate? • Conform căror criterii? • Ce punctaj ați acorda? <i>Verificați consecvența aprecierii la sfârșitul redactării raportului</i>				
Recomandări • Pe standarde de calitate • Pe criterii <i>Verificați consecvența recomandărilor la sfârșitul redactării raportului</i>				

Glosar

Termen	Definiție utilizată
Autorizația de funcționare provizorie	Autorizația de funcționare provizorie pentru programele de studii și/sau instituții este prima etapă din procedura de acreditare; aceasta este rezultatul unei evaluări externe efectuate de ARACIS pe baza unui raport de autoevaluare depus de solicitant. Autorizația de funcționare provizorie este documentul care conferă instituției de învățământ superior sau organizației furnizoare de educație dreptul de a desfășura activități educaționale și de a organiza, dacă este necesar, examene de admitere pentru un program de studii. Autorizația de funcționare provizorie pentru un program de studii este acordată pe baza avizului ARACIS sau al unei alte agenții înregistrată în EQAR și al Ministerului Educației Naționale, printr-o Hotărâre de Guvern inițiată de Ministerul Educației Naționale, în decurs de maxim 90 de zile calendaristice de la depunerea acesteia. Autorizația de funcționare provizorie poate fi acordată unui furnizor de educație în învățământul superior, prin Hotărâre de Guvern, cu cel puțin șase luni înainte de începerea unui nou an universitar, dacă organizația furnizoare de educație a inițiat cel puțin trei programe de studii care au fost depuse și au primit avizul de autorizație de funcționare provizorie de la ARACIS sau de la o altă agenție înregistrată în EQAR și de la Ministerul Educației Naționale, cu excepția instituțiilor de învățământ superior care furnizează doar educație de nivel superior în domeniul teologic, care pot primi o autorizație de funcționare provizorie dacă au inițiat cel puțin un program de studii care a fost depus și a primit aviz pentru autorizația de funcționare provizorie din partea ARACIS sau a Ministerului Educației Naționale.
Calitate	• Este o cultură, împărtășită, învățată și exprimată conștient sau inconștient de membrii instituției ca grup, prin setul lor de valori, prin convingeri proprii, prin modurile de a înțelege lucrurile, modurile de a gândi, premise, activități și practici: „Modul în care se fac lucrurile pe la noi “(Bouer); adică ceea ce este de la sine înțeles, ceea ce este paradigma, nu ceea ce este moștenit; • Este relativă, adică în raport cu obligațiile și/sau așteptările exprimate, cunoscute sau de la sine înțelese ca legi și/sau reglementări, standarde, linii directe, obiective sau scopuri, sub formă de date și cifre; • Poate fi exprimată ca eficacitate în măsura în care realizează obiectivele stabilite de instituție și/sau de mediul acesteia; • Poate fi exprimată ca eficiență măsurată ca raportul dintre ceea ce intră și ceea ce iese; • Poate fi evaluată de experți interni și/sau externi; • Devine transparentă și trebuie comunicată periodic părților interesate.
Declarație de misiune organizațională	Scopul superior al instituției
Declarație de viziune / Obiectiv	Situație viitoare preferată
Indicatori-cheie de performanță (KPI)	Un indicator-cheie de performanță este un element de măsurare care evaluează modul în care o instituție își implementează viziunea strategică. Acesta măsoară acțiuni corespunzătoare în vederea realizării obiectivelor. Acesta estimează calitatea pe baza unui standard sau a unei reguli.
Reper	Obiective intermediare
Obiective	Prezentare a rezultatelor specifice care trebuie realizate până la un moment precizat
Organizație furnizoare de educație	<i>Organizație furnizoare de educație:</i> este o instituție de învățământ sau o altă entitate juridică, care, conform statutului său, desfășoară activități de învățământ superior pe baza programelor de studii aprobate prin lege. Conform legislației în vigoare, o organizație furnizoare de educație se supune procedurii de evaluare în vederea evaluării externe a calității sau, după caz, pentru obținerea autorizației de funcționare provizorie sau a autorizării programelor de studii și/sau pentru propria sa acreditare ca organizație furnizoare de educație. Conform prevederilor OUG nr. 75/2005 privind asigurarea calității educației,

	aprobată cu modificări prin Legea nr. 87/2006 cu modificările ulterioare, numai instituțiile de învățământ superior care sunt autorizate să funcționeze provizoriu sau care sunt acreditate conform art. 29, alin. (4), lit. a) și b) și art. 35, alin. (1) pot utiliza denumirea de universitate sau alte denumiri similare; acreditarea instituțiilor de învățământ superior se efectuează conform legii și este aprobată de Guvern, la inițiativa Ministerului Educației Naționale, pe baza avizului ARACIS conform art. 31, litera g).
Rezultat (Output)	Cantitate dintr- un element realizat de instituție
Program de studii	Un program de studii/o specializare constă în toate activitățile de elaborare, organizare, gestionare și în procesul de predare, învățare și cercetare desfășurat într-un anumit domeniu, care duc la obținerea unei calificări academice. Programele de studii se diferențiază prin următoarele: a) nivelul diplomei universitare: licență (<i>Ciclul 1</i>), masterat (<i>Ciclul 2</i>), doctorat (<i>Ciclul 3</i>); b) forma de învățământ: la zi, cu frecvență redusă, învățământ la distanță; c) domeniul de specializare a cunoștințelor, conform diviziunii academice a învățării și cu diviziunea profesională a muncii; d) durata studiilor, respectiv numărul de credite ECTS transferabile; e) limba de predare. Programele de studii se diferențiază prin următoarele: a) <i>curriculum</i>, care include toate disciplinele care conduc la o calificare academică, distribuite pe ani de studii, ponderea acestora fiind exprimată în sistemul de credite transferabile ECTS (Sistemul european de transfer de credite); b) <i>programul disciplinei/cursului sau programa analitică</i>, în care se evidențiază: temele de predare și învățare și practicile asociate cu predarea, învățarea și evaluarea, precum și bibliografia recomandată; c) <i>organizarea studenților și a personalului didactic</i> în cadrul perioadei de implementare a programului de studii; d) <i>sistemul de asigurare a calității academice</i> pentru toate activitățile necesare pentru desfășurarea programului de studii.
Rezultat (Outcome)	Cantitate dintr-un element realizat de instituție, care permite evaluarea eficienței măsurilor întreprinse în raport cu obiectivele stabilite pentru a permite repetarea sau - dacă este necesar - modificarea proceselor sau a structurilor și sistemelor.
Sisteme	Sprijină și controlează oamenii în îndeplinirea rolurilor și a responsabilităților lor definite structural
SMART	Obiectivele trebuie formulate într-un mod precis (fără ambiguități) - măsurabile (cu sens/motivaționale/gestionabile) - realizabile (adequate/convenite) - rezonabile (realiste/relevante) - stabilite în timp
Strategie	Direcția și motivația pe termen lung a instituției
Structuri	Acordă oamenilor roluri, responsabilități și linii de raportare privind strategia, care sunt definite în mod formal

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă, cofinanțat de Uniunea Europeană din Fondul Social European